

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

«Міліцейські історії»

Тернопільські газетярі шукають захисту в Омбудсмана

СТОР. 8

Проблема

Хто оплатить лікарняний і оздоровить?

СТОР. 14

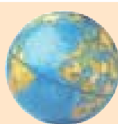
Ситуація

Заблукавши в полі, жінка за чотири дні так і не знайшла дороги до села

СТОР. 16

№ 36 (4786) СУБОТА, 27 ЛЮТОГО 2010 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Безвізове літо

З 1 квітня до 31 жовтня Хорватія вводить безвізовий режим для громадян України, які здійснюють короткострокові поїздки. Відповідне рішення було прийняте 25 лютого на засіданні уряду Республіки Хорватія про тимчасове призупинення візового режиму для громадян Казахстану, Російської Федерації та України на період літнього туристичного сезону. Таким чином, **як повідомляє УНІАН,** громадянам України не потрібна віза для в'їзду до Республіки Хорватія терміном на 90 днів за наявності дійсного закордонного паспорта.

Забудьте про те, що ЖЕКи повинні якісно дбати про ваші будинки

Одним із найголовніших досягнень Міністерства житлово-комунального господарства минулого року, на думку Олексія Кучеренка, стало прийняття Загальнодержавної програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2009—2014 роки. Про це учора розповів міністр Олексій Кучеренко, підбиваючи підсумки роботи відомства за 2009 рік. Серед пріоритетів ухваленої програми — формування державної житлової політики, створення конкурентного середовища на ринку обслуговування житла та технічне переоснащення. Поки що, за словами міністра, українська система ЖКГ перебуває у глибокій кризі. СТОР. 11

Базарний день

Черновецькому принесли качку на сніданок

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Якщо міський голова не йде на ринок, то ринок іде до міського голови, вирішили торговці з Житнього й Володимирського базарів і вчора вийшли під стіни столичної адміністрації. Протестувати проти приватизації прийшли не з порожніми руками. Заманювали Леоніда Черновецького домашнім салом і ковбаскою, щоб «градоначальник був ситий і незагребущий». Але той до людей так і не вийшов. СТОР. 10

КОРОТКО

- Зима, що затримується, сприятлива для озимих культур, зазначають у Гідрометцентрі.
- Президент України висловив співчуття з приводу смерті видатного історика Ярослава Дашкевича.
- Два національні рекорди встановив дніпропетровський пілот на аеростаті "Ласунка".
- НАК "Енергетична компанія України" відзначає рекордно низькі запаси вугілля на ТЕС.
- В Одесі спіймано на хабарі чиновника з райдержадміністрації.
- У центрі Харкова зухвало пограбовано ювелірний магазин.
- Окружний адмінсуд міста Києва визнав незаконною постанову Кабміну № 1015 в частині, якою дітей до 14 років було позбавлено права користуватися інвалідними візками з електроприводом.

За повідомленнями Укрінформу.

ПОДІЇ

Посівна розпочинається з грошей

Через брак коштів сільгоспвиробники знову економитимуть на агротехнологіях

Посівна, як завжди, стартувала з півдня. У Криму сіють ранні зернові. І, як завжди, польові роботи розпочинаються з проблем. Причому розв'язати майже усі сільгоспвиробникам можна з легкістю — були б гроші. Коли вони є — є і солярка, і техніка, і добрива. Але розжитися коштами спромоглися не у всіх господарствах. Банки кредитують аграріїв ще гірше, ніж торік. З початку року, повідомив директор Департаменту фінансів Мінагрополітики Григорій Зуб, банки позичили сільгоспвиробникам 181 мільйон гривень, відсоткова ставка надто висока — від 20 до 36,7% річних. Хоча, за підрахунками, кредитів лише на весняний засів необхідно господарствам 5 мільярдів гривень. СТОР. 8

Полтавщина відправляє урядові «SOS»

Полтавська облдержадміністрація надіслала до Кабінету Міністрів України термінову телеграму з приводу ситуації, що склалася в межах Полтавщини на одній з головних транспортних артерій країни — автомагістралі Київ-Харків—Довжанський. Адже нині йдеться мало не про цілковите припинення руху автотранспорту від столиці в напрямку Харкова, Донецька, Луганська, Дніпропетровська та Запоріжжя. СТОР. 10

З 1 березня вода в Тернополі подорожчає

Населенню обласного центру за кубометр води і водовідведення доведеться платити 5 гривень, бюджетним організаціям — 5,50, усім іншим споживачам — 6,50. Таке рішення ухвалив виконком міської ради. Тарифи зросли на 25%. Керівник «Тернопільводоканалу» Володимир Кузьма каже, що останні чотири місяці підприємство працює зі збитками, через борги за електроенергію воно опинилося перед загрозою знеструмлення, затримує зарплату працівникам. Він також запевнив, що нові тарифи розраховані на рік, якщо, звичайно, не буде нових несподіванок у вигляді підвищення цін на електроенергію і підняття зарплати. У свою чергу, споживачі заборгували за воду понад 3 мільйони гривень. З підвищенням тарифів неплатників побільшає, **прогнозує наш власкор Любов ЛЕВИЦЬКА.**

Я ВАМ ПИШУ...

Одні на алкоголі заробляють, а інші від нього страждають

Є відомі люди, які рекламують алкогольні напої. Вони привчають людей до поганих звичок, та при цьому стверджують: хочуть бачити український народ здоровим і щасливим. Але ж це великий обман! Невже в них полуда на очах, що не помічають, які масштаби цієї проблеми?

Хоча очевидно, що державні мужі закривають на це очі, бо їм вигідно заробляти на алкогольних напоях. Наших керманичів не хвилює, що діти привчаються спочатку до слабоалкогольних напоїв, а потім, по мірі звикання, переходять до вживання вина й горілки. І як наслідок — стають алкоголіками.

Оксана ЛЕБІДЬ.

Нетішин Хмельницької області.

Услід за Євро-2012 в Україні може відбутися чемпіонат світу з футболу серед поліцейських

Діалог парламенту і Президента має бути постійним

Президент закликав Голову Верховної Ради виступити організатором перемовин у парламенті щодо формування коаліції

Учора Голова Верховної Ради Володимир Литвин зустрівся з Президентом Віктором Януковичем, **повідомляє прес-служба глави держави.** «Я вас запросив поговорити про ситуацію у парламенті», — зазначив Віктор Янукович на початку зустрічі.

Президент наголосив на потребі негайно створити дійову коаліцію та ефективний уряд. «Я хочу про це переговорити з вами як Головою Верховної Ради і лідером впливової фракції», — звернувся глава держави до Володимира Литвина.

З понеділка, 1 березня, на його переконання, має активізуватися переговорний процес у парламенті з формування коаліції. Крім того, Віктор Янукович закликав Володимира Литвина ви-ступити організатором таких перемовин. У відповідь Голова Верховної Ради сказав, що «свідомий того, що це треба зробити».

Володимир Литвин підкреслив, що «коаліції де-факто немає». За його словами, доказом цього є те, що із понад 2000 нормативно-правових актів, ухвалених у Верховній Раді, лише 130 було прийнято силами коаліції. «Якщо є коаліція у Верховній Раді, то повинен бути бюджет», — сказав Володимир Литвин. І додав, що в парламенті також має працювати опозиція.

Фото Андрія МОСІЄНКА (прес-служба Президента України).

***

Коментуючи зустріч парламентському каналу «Рада», Володимир Литвин повідомив, що в понеділок планується зустріч Президента України з керівництвом Верховної Ради та лідерами парламентських фракцій. До того ж він зауважив, що таких діалогів давно не відбувалося. Керівник українського парламенту та Президент домовилися про те, щоб такі зустрічі стали регулярними і проходили за участю керівництва виконавчої гілки влади задля обговорення тих чи інших злободенних питань та вироблення спільної позиції щодо них. «Це необхідно для того, щоб ми виходили на узгоджені рішення, які виконуватимуться», — сказав Володимир Литвин. Крім того, він переконаний, що глава держави не вдаватиметься до дій, які б переходили у спроби керувати парламентом.

Потрібно знайти компроміс для спільної платформи

В Україні має якнайшвидше завершитися процес переходу до стану мирної співпраці політичних сил та забезпечення єдності влади. Про це заявив Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Лавринович в ефірі «5–го телеканалу».

«Прикро, що ми поки що не можемо відійти від стану боротьби, оскільки наші політичні опоненти проголосили й реально розпочали партизанську війну. Тобто влада має дуже багато складових, і коли одна зі складових влади оголошує війну решті влади, при цьому неможливо спиратись на якісь позитивні результати. Ми повинні якнайшвидше завершити перехід до стану мирної співпраці політичних сил, забезпечити єдність дії влади, і тоді можна буде говорити про конкретні кроки, які потрібно буде реалізовувати як негайно, так і перспективно. Потрібно чітко розуміти, яка стратегія розвитку країни й який план дій для цього має бути», — сказав О. Лавринович.

За його словами, про нові зрушення в економіці «суспільство не тільки матиме змогу почути, а й побачити одразу, як тільки почне працювати новий склад Кабінету Міністрів України, як тільки сформується склад виконавчої влади». При цьому О. Лавринович зазначив, що всі питання вирішуватимуться системно, в порядку пріоритетності й тоді, коли в цьому буде потреба.

«Ми будемо країною, в якій, зокрема, буде велика веселка і етнічних груп, і мовних, і релігійних. Тому потрібно максимально забезпечити толерантність і можливість розвитку для всіх, щоб усі почувалися громадянами України, для яких ця країна є найбажанішою, і вибудовувати таку систему суспільства й управління країною, аби забезпечити її розвиток», — наголосив О. Лавринович.

Коментуючи питання формування парламентської коаліції, він підкреслив, що «процес іде спокійно, творчо й упевнено». На його думку, завершення цього процесу також буде спокійним.

Що стосується кадрових питань у владних інституціях, за словами О. Лавриновича, «те, що на керівних посадах у країні будуть представники не лише Партії регіонів, — це без сумніву».

Відповідаючи на запитання про те, яких змін зазнає країна через рік, О. Лавринович зазначив: «Розуміючи реальний стан, у якому знаходиться Україна, рік — це мінімальний час, який необхідний буде для налагодження працюючої управлінської системи й зупинення тих кризових процесів, які розбалансували й суттєво внесли елементи регресу і в українську економіку, і в соціальну сферу. Для того, щоб говорити про підйом, потрібно спочатку зупинити падіння».

Говорячи про зовнішньополітичну складову розвитку Української держави, О. Лавринович висловив упевненість у тому, що «Україна рухатиметься в напрямку підвищення безпеки своєї країни, і для цього будуть використовуватися всі можливі інструменти».

«Я твердо знаю, що Президент України буде виключно проукраїнським. Він не буде підтримувати політику жодної іншої країни чи жодного іншого міждержавного утворення», — наголосив О. Лавринович.

Прес-служба Першого заступника Голови Верховної Ради України.

Генпрокуратура передає в суд матеріали

Президент України Віктор Янукович зустрівся з Генеральним прокурором Олександром Медведько. Як **повідомляє прес-служба глави держави,** Генеральний прокурор доповів Президентові, як здійснюється нагляд за дотриманням законності «і що разом треба зробити, щоб закон в Україні виконувався на всіх рівнях».

Окрему увагу Президент звернув на важливість проведення реформи судочинства та на виконання закону про підвищення соціальних стандартів. Генеральний прокурор поінформував Президента України про те, що Генпрокуратура передає в суд матеріали, оскільки Кабмін проігнорував уже 50 протестів Генпрокуратури. Глава держави розпорядився, щоб Генпрокуратура негайно вжила заходів стосовно чиновників, які не виконують закон.

В. Янукович наголосив на проведенні спільної з Рахунковою палатою перевірки використання коштів Держбюджету-2009 та бюджетних коштів у поточному році — як внутрішніх, так і отриманих від МВФ.

Йшлося також про першочергові заходи із відшкодування ПДВ. Президент відзначив надзвичайну актуальність цього питання, зауваживши, що ПДВ повертається експортерам фактично у ручному режимі.

Президент звернув увагу на ситуацію зі сплатою податків. «Які підстави у Податкової (адміністрації) стягувати податки наперед за три місяці? Такого немає у світовій практиці, і я хотів би, щоб Генпрокуратура суворо стежила за дотриманням законності», — сказав Віктор Янукович.

БЮТ оголосив про свою опозицію до глави держави

Блок Юлії Тимошенко перебуватиме в опозиції до Президента Віктора Януковича незалежно від існування чи розпаду нинішньої коаліції. Про це на прес–конференції заявив народний депутат, заступник керівника фракції БЮТ Сергій Соболєв.

За його словами, якщо збережеться коаліція в нинішньому форматі, то глава держави зможе призначати лише міністра оборони та міністра закордонних справ, а якщо коаліція розпадеться, то БЮТ буде в опозиції до Віктора Януковича як парламентська сила.

Водночас він зауважив, що дуже багато залежатиме від тих політичних сил, які входять до складу фракції «Наша Україна—Народна самооборона». «На жаль, поки що ми бачимо одне: танцюльки навколо Віктора Януковича з пропозиціями, хто ж буде Прем'єр-міністром у його коаліції», — сказав він.

Народний обранець зазначив, що нині фракція «НУ—НС» веде торги з Партією регіонів про призначення Прем'єр-міністром Арсенія Яценюка чи Віктора Ющенка.

За його словами, сьогоднішній іспит опозицією ці політики не пройшли. «Не встиг Віктор Ющенко розпрощатися з владою Президента, як почав торги з новообраним главою держави за нові посади і нові конфігурації в парламенті. Не встиг Арсеній Яценюк програти президентські вибори, як почав торги за посаду Прем'єр-міністра в коаліції з Віктором Януковичем», — сказав Сергій Соболєв.

Він наголосив, що коаліція між БЮТ і Партією регіонів неможлива. «Ми в цих іграх брати участі не будемо», — підкреслив парламентарій.

Народний депутат вважає, що питання збереження чинної коаліції чи створення нової (а значить, відправлення уряду Юлії Тимошенко у відставку) буде вирішено протягом цього й наступного тижнів.

Окрім того, заступник голови фракції БЮТ не виключає, що 30 травня можуть відбутися місцеві і дострокові парламентські вибори. Це є одним з можливих сценаріїв Партії регіонів.

«Я думаю, це гра. Якщо не вдасться додавити коаліцію і призначити технічного прем'єра, тоді через 30 днів оголошуються дострокові вибори, дається 60 днів на підготовку, і дата 30 травня є досить імовірною», — сказав Сергій Соболєв.

Сергій МЕЛЬНИК.

ПІДСУМКИ ТИЖНЯ

А маневри тривають

Безумовно, головною подією тижня стало урочисте засідання Верховної Ради, на якому склав присягу новообраний Президент Віктор Янукович.

Однак ця хвилююча подія відбувалася на тлі інших маневрів політичних сил. Зокрема, багатьох цікавило, чи вдасться Партії регіонів домовитися з іншими парламентськими партіями, щоб наступного тижня досягти оголошеної мети: відправити у відставку Кабінет Міністрів і переформатувати коаліцію.

Тим паче, новообраний глава держави назвав імена трьох претендентів на прем'єрське крісло — Сергій Тігіпко, Арсеній Яценюк та Микола Азаров. Водночас, як сказав Голова Верховної Ради Володимир Литвин, у парламенті з'явився чорновий варіант проекту коаліційної угоди, який регіонали запропонували своїм колегам. Щоправда, комуністи і фракція «Наша Україна — Народна самооборона» спростували чутки про те, що вони отримували цей документ.

У свою чергу Прем'єр-міністр Юлія Тимошенко у середу на засіданні Кабінету Міністрів закликала народних обранців зберегти існуючу коаліцію і підтримати діючий уряд. Адже ще минулого тижня вона запропонувала коаліціянтам посилити склад Кабміну.

Однак, схоже, нинішня коаліція, яка і перед президентськими перегонами ніяк не могла набрати потрібних 226 голосів, тріщить по швах. **Як повідомляв учора «Голос України»,** фракція «Наша Україна — Народна самооборона» делегувала на переговори як з БЮТ, так і з Партією регіонів трьох своїх представників — Миколу Мартиненка, Віктора Тополова та Арсенія Яценюка. Головна умова збереження старої коаліції чи формування нової — посада Прем'єр-міністра для представника «НУ—НС».

Чи погодиться Юлія Тимошенко на власну відставку і передачу свого кабінету? Відповіді на це запитання немає. Відомо, що у понеділок, 1 березня, відбудеться позачергове засідання Кабінету Міністрів. Схоже, там і буде оголошена позиція прем'єра Юлії Тимошенко. Тим більше, за словами нинішнього Олеся Донія, 226 голосів за її відставку в парламенті назбирається.

З другого боку, регіонали готові поступитися кріслом прем'єра представнику блоку «Наша Україна — Народна самооборона». Про це сказав один із лідерів Партії регіонів Борис Колесніков. Проте, оцінюючи шанси формування нової коаліції, він був не вельми оптимістичним і оцінив їх як 60 на 40 відсотків. А той же Олесь Доній сказав, що в їхній фракції готові до коаліції з ПР лише 34—35 депутатів.

Отож вибори закінчилися, а маневри тривають. Проте картина починає вимальовуватися. Не зовсім втішна для майбутнього прем'єра, оскільки економіка вийти швидко з минулорічного піке не зможе, а проводити непопулярні реформи вельми потрібно.

Володимир КОРОЛЮК.

Найголовніше — це стабільність держави

Голова Верховної Ради Володимир Литвин у четвер зустрівся з Президентом Європейського парламенту Єжи Бузеком **(на знімку)**.

Основною темою розмови стала політична ситуація, що склалася в Україні після завершення президентської кампанії, повідомляє прес-секретар глави українського парламенту. На думку В. Литвина, всі гілки влади та політичні сили мають докласти максимум зусиль до того, щоб «об'єднати країну в процесі роботи». «Має бути розуміння того, що нам украй потрібно сконсолідувати країну, відклавши ті суперечливі питання, за рахунок експлуатації яких здійснювалися вибори, і висунувши на перший план завдання, які об'єднують суспільство», — зазначив керівник українського парламенту. «Від того, наскільки це вдасться, залежатиме відповідь на запитання, чи зможемо ми досягти стабільності», — сказав він.

Президент Європарламенту висловив свою солідарність із цією думкою, наголосивши: «Найголовніше, що стоїть на порядку денному в Україні, — це стабільність держави». У цьому контексті, за словами Є. Бузека, важко переоцінити роль українського парламенту та його керівництва. «Ваша відповідальність полягає в налагодженні конструктивного діалогу, збереженні демократичного процесу обговорення та прийняття важливих для країни рішень у Верховній Раді України», — зауважив керівник Європарламенту.

Під час обговорення питання щодо подальшого розвитку співробітництва між Україною та ЄС сторони дійшли згоди про те, що сприяти цьому повинна повна відкритість з обох боків. Сьогодні як ніколи, вважає В. Литвин, є актуальним питання «втягування України в європейські справи». «Україна переживає такий момент, коли їй потрібно дати певні преференції в стосунках з Євросоюзом. Цього потребує не стільки влада, скільки люди», — заявив Голова Верховної Ради. У відповідь Є. Бузек запевнив співрозмовника, що докладатиме зусиль для того, щоб «зробити Євросоюз максимально відкритим для України», додавши при цьому, що він зі своїми колегами прагне активізації співробітництва між Україною та ЄС по лінії «Верховна Рада—Європарламент».

Не оминули співрозмовники й теми підготовки України до Євро-2012, оскільки, за словами Президента Європарламенту, «це дуже важливий захід для укріплення стосунків між Україною та ЄС». «Щоб добре підготуватися й провести Євро-2012 на достойному рівні, нам потрібна довіра до нашої країни та інвестиції. А це знову-таки залежить від досягнення стабільності в Україні», — наголосив В. Литвин, зауваживши водночас, що «ліміт непередбачуваності ми вже вичерпали».

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Місцеві перегони. Коли?

Проблема набагато глибша, і без зміни Конституції не обійтися

«Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування».

Конституція України.

16 лютого Верховна Рада України ухвалила постанову про скасування чергових виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних і міських голів у 2010 році. Автор цієї постанови — народний депутат від фракції «НУ—НС» Юрій Кармазін.

Свою ініціативу парламентарій обгрунтував відсутністю державного бюджету, а значить, неможливістю профінансувати місцеві перегони. Крім того, народний обранець акцентував увагу на тому, що проведення чергових місцевих виборів у встановлений постановою строк унеможливлює й низка інших обставин. Зокрема, рішення Конституційного Суду щодо строків повноважень органів місцевого самоврядування. Відповідно до якого всі місцеві органи влади, які обиралися на позачергових виборах, працюватимуть повний термін. А також невизначеність самої системи виборів, адже партійна система на місцях себе не виправдала.

І хоча всі ці зауваження слушні, добрими намірами, як відомо, викладено дорогу в пекло.

Ухвалена парламентом постанова відразу ж зазнала шквалу критики від низки політичних експертів та громадськості. Вони назвали її спробою узурпації влади і грубим порушенням Конституції України. Адже Основний Закон наділяє парламент повноваженнями призначати чергові та позачергові вибори і аж ніяк не скасовувати їх.

БУКВА ЗАКОНУ

Із статті 85.

До повноважень Верховної Ради України зокрема належить:

— внесення змін до Конституції України в межах і порядку, передбачених розділом XIII цієї Конституції;

— призначення всеукраїнського референдуму з питань, визначених статтею 73 цієї Конституції;

— прийняття законів;

— затвердження державного бюджету України та внесення змін до нього, контроль за виконанням державного бюджету України, прийняття рішення щодо звіту про його виконання;

— визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики;

— призначення виборів Президента України у строки, передбачені цією Конституцією;

— призначення чергових виборів та позачергових виборів до органів місцевого самоврядування.

Саме тому, наголошують експерти, Конституційний Суд минулого року визнав неконституційною постанову парламенту «Про визнання такою, що втратила чинність, постанови Верховної Ради України «Про призначення позачергових виборів депутатів Тернопільської обласної ради». Відповідне звернення до суду тоді подав глава держави Віктор Ющенко.

Крім того, аналітики й лідери громадських організацій пов'язують відміну виборів з побоюванням політичних еліт втратити владу на місцях і боязню приходу в органи місцевої влади молодих людей. Скасування виборів, твердять вони, припиняє конкуренцію еліт на місцях. Власне, саме вона і є демократією, бо спонукає владу бути відповідальною. Адже кожен крок відстежується опонентами. Тож припинення конкуренції — це прямий шлях до диктатури, вважає голова Комітету виборців України Олександр Черненко.

Вже 17 лютого п'ятеро українців звернулися до Окружного адміністративного суду Києва з позовом щодо оскарження скасування місцевих виборів. Колективне звернення до суду готують і представники Всеукраїнського з'їзду регіональних громад. Щоправда, поки «суд та діло», вважають вони, строк проведення виборів давно мине. Отож вони, найімовірніше, відбудуться восени.

Такої думки дотримуються й більшість народних депутатів. Водночас Перший заступник Голови Верховної Ради Олександр Лавринович вважає, що вибори мають бути призначені до кінця липня. Утім, знову-таки може постати проблема відсутності бюджету. А його колега, заступник Голови Верховної Ради Микола Томенко переконаний, що оскільки попередні чергові місцеві вибори відбулися 26 березня 2006 року, а за Конституцією депутати місцевих рад обираються строком на п'ять років, то дату виборів краще призначити на неділю, 27 березня 2011 року. Хоч деякі експерти заперечують і зазначають, що норма Конституції про п'ятирічний термін повноважень міських, селищних та сільських депутатів не поширюється на депутатів, обраних у 2006 році.

Нині єдиним виходом із ситуації, що склалася, громадські організації бачать адекватну реакцію суспільства та міжнародних інституцій. Саме реакція громадськості, переконані вони, свого часу не дозволила представникам двох найбільших фракцій переписати Основний Закон на свою користь. Можливо, і тепер законотворці дослухаються до неї і вибори до органів місцевого самоврядування все-таки відбудуться 30 травня, сподіваються громадські активісти. Не завадила ж відсутність бюджету провести президентські вибори.

Разом з тим усі розуміють: проблема не лише в тому, на коли призначать місцеві вибори. Вона набагато глибша, і без змін до Конституції тут аж ніяк не обійтися. Нині в парламенті перебуває кілька законопроектів зі змінами до Основного Закону. Сподіваємося вже найближчим часом побачити, якому з них віддадуть перевагу законодавці.

СОЦІОЛОГІЯ

За даними телефонного опитування, проведеного Київським інститутом ім. Горшеніна:

❒ ***27,1% респондентів вважають причиною відміни місцевих виборів відсутність бюджету. 20,9% пов'язують її з політичними іграми. 17,4% основною причиною даного рішення називають прагнення новообраного Президента сформувати свою команду на місцях. Водночас 35% сприймають постанову Верховної Ради негативно. Майже стільки ж — нейтрально. Позитивно постанову оцінює лише кожен п'ятий респондент.***

❒ ***Усього було опитано 1000 респондентів віком старше 18 років в усіх обласних центрах України, містах Києві і Севастополі. Похибка не перевищує плюс-мінус 3,2%.***

Олена ГОРБУНОВА.

Кожен знімок — недописана книга, крапку в якій може поставити лише ваша уява

199 найкращих світлин провідних фотожурналістів світу до 25 березня можна побачити у столичній галереї «Лавра». Фотографії—переможці конкурсу «World Press Photo» після чотирирічної перерви знову приїхали до України. Після Києва виставка протягом року відвідає близько 100 міст у 40 країнах.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

За словами представниці «World Press Photo» Фемке ван дер Валк, кожного року кількість учасників зростає, що робить фотозмагання одним із найпрестижніших у світі. Переможців 2009 року обирали з-поміж близько 96 тисяч світлин, які надіслали 5000 фотографів з усього світу. Серед них, уперше за історію конкурсу, і український фахівець **Гліб Гаранич (на знімку в центрі)** зі світлиною із грузино-осетинського воєнного конфлікту. У складі журі — професіонали з різних країн світу. Вони переглядають усі фото і визначають переможців компромісом. При цьому прізвищ авторів вони не знають до останнього.

«Місце фотографа — по той бік об'єктива», — каже Гліб Гаранич, тож про свою роботу розповідає неохоче. За його словами, щоб зробити справді якісний знімок, потрібна не лише хороша технічна підготовка, а й обов'язково трішки удачі, адже зловити унікальний момент непросто.

Цікаво, що Гліб міг узагалі не потрапити в «гарячу» точку, адже у той час саме збирався у відпустку. Натомість за завданням редакції довелося їхати в екстремальне відрядження. Йому вже не вперше доводилось знімати воєнні конфлікти, тож усі події намагався сприймати відсторонено. «Однак сподіваюся, що надалі перемагатимуть інші сюжети, ніж ті, які відзначили призами», — додає фотограф. І справді, знімки, представлені на «World Press Photo», — це ілюстрації до всіх найважливіших подій у світі за рік. На жаль, особливе місце відведено війнам та природним катаклізмам. Тут і землетрус у Китаї, який забрав понад 10 тисяч життів, і конфлікт між Грузією та Південною Осетією.

Серед найпомітніших персоналій року на світлинах — президент США Барак Обама, котрий 2008-го став першим чорношкірим американським очільником. Є на знімках і судно з мігрантами, яке затримує берегова охорона, і бразилійка, яка намагається зупинити примусове виселення своєї громади, і рідкісні тварини, сфотографувати яких — надзвичайна удача.

За кожним фото — ціла історія та неймовірна кількість подій, які передували їй, та сталися вже після спалаху фотоапарата. Як-от доля танзанійських альбіносів, які через примху генетики є не лише вигнанцями у себе на батьківщині, а й повільно вмирають від того, що їхня неприродно біла шкіра просто не може витримати палючого африканського сонця. Кожен знімок — недописана книга, крапку в якій може поставити лише ваша уява.

Анна БОЙКО.

P.S. *Під час виставки пройдуть і комунікативно-освітні заходи. Зокрема, 13 березня відбудеться день журналу Photographer, під час якого майстри фотографії прочитають лекції. А 18 березня — «круглий стіл» із питань розвитку фотомистецтва в Україні та презентація міжнародного фестивалю «Киевфотоком». Серед відвідувачів розіграють цінні призи, зокрема й фотоальбом фотокореспондента «Голосу України» Олександра Клименка. Нагадаємо: наша газета є інформаційним спонсором виставки «World Press Photo 2009».*

Літак можуть скинути з п’єдесталу

Пам’ятник льотчикам, які загинули, визволяючи Тернопіль від фашистських загарбників, демонтують. Таке рішення ухвалено на останній сесії міської ради. «За» проголосували 33 депутати із 60-ти.

Насправді йдеться про передачу МІГ-15 Українському державному музею авіації. Мешканців міста запевнили, що акція не політична, а ініціатива виходить від музею. Мовляв, таких літаків залишилося мало. Хоч в історії авіації це був наймасовіший літак.

Патріотично налаштованим депутатам пам’ятник давно, як більмо на оці. Адже він стоїть при вході у парк Національного відродження та ще на проспекті Степана Бандери. Раніше в Тернополі демонтували пам’ятні знаки танкістам та артилеристам. Але якщо попередні рішення пройшли доволі безболісно, то демонтаж пам’ятника льотчикам переважна більшість мешканців міста сприймає негативно. Про це свідчать опитування на місцевому телебаченні. І я, коли фотографувала пам’ятник, поспілкувалася з перехожими. І ось що почула у відповідь: «Їм що, більше нема чого робити? Краще подумали б про те, як місто від сміття звільнити», «Подивіться на дороги: ні пройти, ні проїхати, а наші депутати тільки політикою займаються», «Пам’ятник льотчикам став одним із символів міста, навіщо його знімати?», «Історію, хоч би якою вона була, треба поважати»... Лише одна людина з дванадцяти заявила, що це символ тоталітарної епохи і йому не місце на проспекті Бандери.

На захист пам’ятника льотчикам стали й деякі історики. Зрозумівши, що реакція мешканців міста на рішення депутатів здебільшого негативна, міський голова Тернополя Роман Заставний призупинив його з тих мотивів, що воно не на часі. На його думку, слід залучити архітекторів, художників для того, щоб подумати, як використати це місце після демонтажу пам’ятника. Виступаючи на місцевому телебаченні, міський голова запевнив, що до кінця весни літак ніхто не чіпатиме. Воно й зрозуміло. На кінець травня було заплановано вибори до місцевих рад, то навіщо збурювати виборців? Між тим, ходять чутки, що ура-патріотів вміло використали місцеві ділки (серед депутатів міської ради їх немало), які під завісу каденції мали намір закріпити за собою ласий шматок землі, щоб збудувати в парковій зоні котеджі. До речі, парк і так суттєво урізали за останні роки.

На 15 лютого було призначено сесію міської ради, яка мала накласти вето на розпорядження міського голови, але вона не відбулася, оскільки зареєструвалося лише чотири депутати. Схоже, що й самі ініціатори відмовилися від своєї ідеї. Чи просто відтермінували її реалізацію? Зрештою, крапку в історії з літаком можуть поставити самі тернополяни, обравши тих, хто не лише руйнує пам’ятники, а й творить щось нове.

Любов ЛЕВИЦЬКА.
Тернопільська область.

Фото автора.

Пам’ятник льотчикам, які загинули, визволяючи Тернопіль.

Перші почесні громадяни Одеської області

30-та сесія Одеської обласної ради ухвалила рішення щодо присудження звань «Почесний громадянин Одеської області» Герою України, депутату міської ради, керівнику реабілітаційного центру «Майбутнє» Борису Литваку та депутату обласної ради Олексію Савіну — митрополиту Одеському та Ізмаїльському Агафангелу.

Вони стали першими почесними громадянами Одеської області. Рішення про заснування цього звання було прийнято на сесії облради 11 вересня 2009 року. Цю нагороду вручатимуть щорічно людям, які домоглися найзначиміших результатів у різних сферах діяльності — від політики й економіки до медицини та мистецтва. Володарями цього почесного звання зможуть стати не тільки мешканці Одеської області, а й будь-якого іншого регіону України або іноземні громадяни.

Відзнаки «Почесний громадянин Одеської області» будуть вручатися щорічно 27 лютого в день утворення Одеської області. У комплект нагороди ввійшли свідоцтво, посвідчення почесного громадянина й стрічка через плече.

В’ячеслав ВОРОНКОВ.

ДОВІДКА «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

Одеську область було створено постановою 4-ї позачергової сесії Всеукраїнського Центрального виконавчого комітету 12 скликання 9 лютого 1932 року. Ця постанова набрала чинності 27 лютого 1932 року.

Нині на території області проживає 2,4 мільйона осіб, вона нараховує 26 адміністративних районів. Сім міст обласного підпорядкування. Територією області проходить 1362 кілометри державного кордону (Румунія, Молдова).

Міста мають бути привабливими для інвесторів

Тоді їм буде простіше «брати кошти» на міжнародних фінансових ринках

Брак коштів у органів місцевого самоврядування та нестабільність їх доходних джерел були і залишаються найболючішими проблемами самоврядних органів. Минулого року корективи у фінансові кошики міст внесла ще й економічна криза. А поліпшення, на яке сподівалися громади після ухвалення нової редакції Бюджетного кодексу, так і не відбулося — парламент не зміг подолати вето Президента. Однак вихід все-таки є, переконували в Асоціації міст України під час проведення «круглого столу».

Кредит довіри

За оцінками фахівців, бодай на якісь позитивні зміни в житлово-комунальному господарстві, в галузь потрібно вкласти 60 млрд. євро. Це — кілька державних бюджетів. Щоб полегшити тягар самоврядних органів потрібно до другого кошика спрямувати 12 млрд. грн. (нині сім мільярдів).

— Це були б реальні кошти, які можна було б вкласти в інфраструктуру міст. Але не склалося, — зазначає віце-президент Асоціації міст та громад України Мирослав Пітцик.

Як вихід із ситуації можна розглядати інвестиції. Але потенційні інвестори мають бути переконані в тому, що кошти їм повернуть. А для цього, приміром, потрібно пройти процедуру кредитного рейтингу.

Як свідчить світова практика, саме кредитний рейтинг виступає одним із найефективніших механізмів зниження рівня недовіри між інвесторами та позичальниками.

Щоправда, інвестору цікаві насамперед проекти, які місцева влада здатна співфінансувати. А на це здатні лише поодинокі муніципалітети. Тож через брак коштів і маємо проблеми з тарифами, якістю послуг і доріг. В Асоціації міст України переконані, що технологію надання послуг потрібно міняти. І робити це не лише за власні кошти, а й через запозичення, економію енергоресурсів, модернізацію тощо.

Гроші люблять тишу і прозорість

За даними агентства «Кредит-рейтинг», на сьогодні лише 19 органів місцевого самоврядування мають кредитний рейтинг. Серед них, зокрема, Київ, Дніпропетровськ, Львів, Луганськ, Тернопіль та Івано-Франківськ.

Саме це дає можливість містам заявити потенційним інвесторам і партнерам про свою кредитоспроможність, переконані в агентстві. Щоправда, зізнаються: протягом 2009 року спостерігалося погіршення динаміки надходжень дохідної частини міських бюджетів. Якщо протягом 2005—2008 років середньорічний приріст обсягів доходної частини міських бюджетів становив близько 30 відсотків, то в першому півріччі 2009 року доходи зменшилися в середньому на 3—10 відсотків порівняно з аналогічним періодом минулого року. Це, переконані в агентстві, свідчить про те, що розвивати міську інфраструктуру без інвестицій неможливо.

А чому інвестори не поспішають вкладати кошти? Тому що відсутня інформація про боргове навантаження міста, якість управління муніципалітетом тощо, пояснює генеральний директор агентства Станіслав Дубко. Особливо це стосується невеликих міст. Ось чому необхідний кредитний рейтинг, в якому міститься така інформація.

Нові проекти на місцях — це додаткові робочі місця

Бюджети розвитку, які поповнюються в основному за рахунок продажу комунальної власності, майже пусті. Звісно, на це вплинула криза, яка обвалила ціни на нерухомість в два-три рази. За перше півріччя місцеві кошики були наповнені лише на 20 відсотків, за рік — не більше 50 відсотків. Через це у місцевої влади не вистачає коштів для реалізації вже розпочатих проектів. А для запровадження нових — не може бути й мови.

— У нас же самоврядування загнане в глухий кут. Якщо взяти будь-яку проблему, ми ніби й повинні її вирішувати, але не можемо — немає бюджету розвитку, — пояснює Андрій Колесник, голова міста Сміли, що на Черкащині.

Європейська практика свідчить: будь-які вкладення в місцеві бюджети розвитку — це додаткові робочі місця. На сьогоднішній день у країнах Європи основним роботодавцем є місцева влада. «Там міняють плитку, тротуари, роблять нові дороги. Потужна промисловість працює. Наші заробітчани, які збиралися повертатися в Україну, передумали. Бо для них з’явилася нормальна робота. Те саме планується і на наступний рік. У нас, на жаль, цього не відбулося», — зазначив М. Пітцик, який нещодавно повернувся з Іспанії.

Основні промислові гіганти майже стоять. Так, в Смілі виникли певні проблеми з втіленням проектів у галузі теплопостачання — переведення міста на альтернативні джерела опалення. Проект коштує 85 млн. грн. і дає можливість зменшити витрати з виробництва теплової енергії майже в чотири рази. Але проект виявився нікому, крім городян, не потрібен. Отже, шукають інвесторів.

Минулого року Сміла вперше отримала кредитний рейтинг і вже звернулися у декілька банків для отримання кредиту. Міський голова і мешканці сподіваються, що закордонний досвід допоможе їм розбудувати місто європейського зразка.

«Ми маємо зацікавити інвесторів, розворушити наші міста. Вони повинні зрозуміти, що кошти на міжнародних фінансових ринках є, і їх можна і треба «брати», — переконаний М. Пітцик.

Олена ГОРБУНОВА.

ДОВІДКА

Кредитний рейтинг — міра кредитоспроможності приватної особи, підприємства, регіону або країни. Кредитні рейтинги розраховуються на основі минулої та поточної фінансової історії вищезазначених учасників ринку, а також на основі оцінок розміру їх майна та узятих на себе фінансових зобов’язань (боргів). Основне призначення подібних оцінок — дати потенційним кредиторам (вкладникам) уяву про можливість своєчасної виплати взятих фінансових зобов’язань.

Великі плани маленьких бюджетів

САМОВРЯДУВАННЯ

Пригадується, на одній із сесій Хмельницької обласної ради розгорілася гаряча дискусія: для чого приймати програми, котрі дуже часто складаються лише з загальних декларативних положень і не виконуються через те, що коштів для їх реалізації немає. А найбільше не подобались критикам довгострокові плани, котрі мали б заглядати на п'ять, а то й десять років наперед. Справді, що можна планувати на таку далеку перспективу, коли й завтрашній день залишається невідомим.

Сьогодні ці суперечки сприймаються вже як історія. Кожному депутату і представнику влади зрозуміло, що, не маючи проекту, не можна розраховувати на його фінансування. Тому тепер практично не знайдеш жодної галузі, котра б не представила масштабні перспективні чи короткотермінові програми розвитку. От тільки де шукати гроші для їх виконання?

Не лише економічний розрахунок

Зустрівшись із журналістами, голова обласної ради Іван Гладуняк якраз і завів мову про те, наскільки вдало були використані торік кошти обласного та державного бюджетів, які пішли переважно на соціальні програми. Саме завдяки їм стали до ладу новий корпус обласної лікарні, сільські школи у Теофіпольському, Полонському, Дунаєвецькому районах та в Городку, деякі інші об'єкти. Якщо на фоні держави ці новобудови не такі вже й помітні, то для місцевих громад вони стали справжньою перемогою, адже чи не за кожною — довгі роки будівництва, консервації, реконструкції...

На жаль, список цей не такий вже й довгий, і куди більше хотілося б добудувати, реконструювати, закласти новий фундамент, ніж зроблено. Про це не просто мріялось. Кожна рада по вертикалі вносила свої пропозиції, і деякі з них увійшли конкретними пунктами в конкретні плани. Але... Торік для області в стабілізаційному фонді держбюджету для реалізації інвестиційних проектів соціально-економічного розвитку було затверджено одинадцять об'єктів, на які мало б надійти 24 мільйони гривень. Однак на початку нинішнього року реальна цифра надходжень становила лише 15 мільйонів. Повністю було профінансовано будівництво лише однієї школи і районних очисних споруд. Закінчити спорудження інших вдалось лише завдяки допомозі обласного бюджету. А вже на поліклініку у Віньківцях, сільський клуб у Хмельницькому районі, школу в Летичеві грошей не надійшло зовсім.

Цікаво, що обласний бюджет виявився не тільки щедрішим, а й пунктуальнішим, ніж державний. Бо саме з його видаткової частини було виділено 25 мільйонів гривень на фінансування трьох десятків об'єктів. Але, навіть незважаючи на це, грошей бракувало всім і скрізь. А тому питання їх розподілу завжди викликали гострі дискусії, бо, врешті-решт, як зробити вибір між школою чи лікарняним корпусом, очисними спорудами чи дитячим садком? Не випадково на останній колегії ОДА прозвучало припущення, що іноді під час затвердження програм, а головне — у ході розподілу коштів спрацьовує не тільки економічний розрахунок, а й певні протекції, лобіювання окремих депутатських груп і навіть втручання народних депутатів. Та й хто ж того не знає: знайдуться свої люди у верхах — будуть гроші, а ні — то можна і вік викувати у списку об'єктів незавершеного будівництва. Навіть якщо і пощастить включити їх в певні програми.

Без програми — не прожити

З цією тезою вже давно ніхто не сперечається. Як і з тим, що, здавалося б, уже гарантованих коштів може не вистачити. А тому кожен, як може, намагається потягнути на себе латану бюджетну ковдру. При цьому іноді навіть до абсурду доходить. Як, приміром, у Шепетівському районі, звідки довелось повернути 1,8 мільйона гривень, виділених із бюджету, але так і не використаних коштів. За суцільного дефіциту грошей подібне ставлення до фінансів можна було б назвати не простою недбалістю, а й злочином. Та ситуація швидко прояснилася: гроші у Шепетівку випросили ще торік, а всі тендерні процедури призначені лише ... на початок нинішнього. Зрозуміло, що без них ні фінансування, ні практичні роботи не починались. У такій ситуації можна було б добре насваритись: для чого відтягувати на себе гроші, заздалегідь знаючи, що вони не будуть освоєні. Вони, звичайно, не пропадуть, та, можливо, хтось спритніший уже б вводив в дію свої об'єкти. Все це так. Але неважко зрозуміти й тих, хто всякими правдами і неправдами хоче, якщо не заволодіти, то хоча б доторкнутися до бюджетних скарбів. Бо хто знає, чи трапиться ще така нагода.

Треба гроші — заробляй

Для Хмельницької міської влади, як і загалом для економіки краю, минулий рік був не надто оптимістичним. Знизили свої показники десятки промислових та будівельних підприємств, зросла кількість тих, хто працював у збиток. А коли так, то й бюджетні надходження не дуже радували. І хоча планові показники все-таки витягували неймовірними зусиллями, проте заробити додаткові кошти саме на різні соціальні програми, проекти благоустрою міста, поліпшення його інфраструктури було майже неможливо. Підсумовуючи невтішні уроки, міські обранці вирішили прийняти на нинішній рік нову стратегію. «Якщо торік ми робили акцент на соціальних програмах, допомогах, котрі могли б хоч трохи допомогти нашим городянам в непрості кризові часи, то тепер маємо зовсім інші плани, — розповіла на одній з останніх зустрічей з журналістами заступник міського голови Ірина Ковальчук. — Пріоритетом соціально-економічного розвитку обласного центру в найближчі місяці повинні стати інноваційно-інвестиційні проекти, які підштовхнуть до розвитку економічного сектору, а значить, і до збільшення бюджетних надходжень». Не можна не погодитись із далекоглядністю такої стратегії. Шкода тільки, що розпочинати її доводиться в невизначених умовах, коли так і не прийнятий державний бюджет. Тож як планувати нові витрати, коли законом не закріплені навіть життєво необхідні? Якщо ці запитання не дають спокою владі обласного центру, чиєму бюджету може позаздрити будь-який населений пункт краю, то що говорити про невеличкі міста і зовсім крихітні села, де бюджети завжди були і залишаються дотаційними?

Питати про плани чи програми у більшості сільських голів — тільки викликати сумну посмішку. І не тому, що вони не знають, чим зайнятись, а через вічний брак коштів. Саме через це багатьом із них доводиться розраховувати не на власні перспективні розробки, а на обласні програми. Протягом трьох кварталів минулого року тільки за рахунок коштів обласного бюджету було профінансовано майже два десятки регіональних програм більш як на 50 мільйонів гривень. Сума начебто немала. Та коли розкинути на сотні сільських рад, залишаються копійки. Саме через це зірка фінансового достатку, а значить, і виконання соціально-економічних, освітянських, оздоровчих, культурних, спортивних та всіх інших програм, всміхається лише окремим щасливчикам.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

ДУМКА ФАХІВЦЯ

Іван ГЛАДУНЯК, голова Хмельницької обласної ради:

— Відсутність державного бюджету не дозволяє нам спланувати роботу і обласної, і місцевих рад. Бо як, наприклад, можна запланувати десять мільйонів гривень на розвиток медичних програм, коли невідомо, чи будуть гроші навіть на захищені статті, чи їх доведеться вибивати в ручному режимі. Будь-яке планування стримує і напружена ситуація зі сплатою податків. Торік Хмельниччині вдалось зібрати два мільярди гривень до державного та обласного бюджетів. І хоча останній навіть трошки перевиконали, із державними зборами справились лише на 89 відсотків. Практично жодне місто в області, за виключенням Славути, не справилось із цими показниками. Чи вдасться кардинально змінити ситуацію нинішнього року, сказати важко. Тому всі цьогорічні і перспективні програми доведеться коригувати з врахуванням того, що нам вдасться заробити.

Спонсорам і меценатам не гріх і в ноги поклонитися

Так вважає сільський голова Чкалового Веселівського району Володимир Москальов. — Без них не уявляю, що б ми і робили, — каже він. — Адже бюджетних коштів не вистачило б на найелементарніші потреби. Зате у нас успішно працюють ТОВ «Ніка», яке обробляє 1,5 тисячі гектарів землі (керівник Сергій Руцький), фермерські господарства «Лавіс» (Віктор Носов), «Байда» (Юрій Голота), «Тюльпан» (Володимир Яценко), приватні підприємці Віктор Король та Володимир Ємельянов. До них і звертаємося в разі потреби. Не пам'ятаю, щоб вони колись відмовили, якщо це в їхніх силах і можливостях.

Та й сам Володимир Іванович і сільський актив не сидять склавши руки — рада виконала дохідну частину бюджету за минулий рік на 107 відсотків. Найбільша складова частина наповнення — з прибуткового податку громадян. Друга складова — плата за землю. Плюс до цього фіксований, комунальний та інші види податків. Однак справними відсотками ситий не будеш, бо сума дохідної частини становила всього дев'ять тисяч гривень. Вона стабільно невелика, незмінна з 2006 року. Яку «дірку» нею можна залатати?

Щоправда, тепер штрафи за порушення правил дорожнього руху, стягнені на території, діляться навпіл — одна частина надходить у районний бюджет, інша залишається в селі. Торік «сільська частина» становила 7,5 тисячі гривень. Але це — крапля в морі, якщо зіставляти з реальними потребами. Скажімо, давно пора реконструювати водомережу, замінити проіржавілі сталеві труби на металопластикові. Тільки за рахунок чого?

— Попросимо фермерів, аби вони виділили на загальну справу по три гривні з орендованого гектара, — каже Володимир Москальов. — Таким чином зберемо вже 15 тисяч гривень. Всі інші сільчани внесуть разом 10 тисяч, додамо бюджетні кошти. Вулиця за вулицею — так поступово й оновимо водогін!

Аби підтримувати належну чистоту у дворах і на вулицях, запланували облаштувати сміттєзвалище. Перерахували кошти запорізькій фірмі, яка готує проектно-кошторисну документацію. Об'єкт передадуть місцевому комунальному підприємству. Коли там усе буде впорядковано, влада домовиться з фермерами, аби ті виділяли транспорт для регулярного вивезення сміття. А те, що бюджет ще не скоро стане самодостатнім, і до ворожки ходити не треба. Проста арифметика підтверджує. Працюючих у селі близько 150 чоловік, а загальна чисельність населення — майже тисяча осіб. Переважна більшість чкаловців виживає, як і скрізь, лише завдяки домашньому господарству, продаючи молоко, живність, мед і такусяку городину. Але з такими статками хоча б самим не піти з торбою. Тому й сподіваються на допомогу підприємливих людей у вирішенні громадських справ. Дуже часто їх про це навіть і просити не треба.

Скажімо, приватний підприємець, депутат райради Володимир Ємельянов побачив у школі побитий старий тенісний стіл і запропонував оплатити новенький. І через два тижні учні вже грали в теніс на подарованому столі. Не мали чкаловці великих проблем і під час цьогорічних заметілей: всі господарники склалися й виділили техніку та пальне, щоб розчистити вулиці і дорогу за селом. Недарма ж кажуть, що гуртом і батька легко бити!

Пилип ЮРИК.

Запорізька область.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Договору між Україною та Республікою Білорусь про передачу осіб, засуджених до позбавлення волі, для подальшого відбування покарання

Верховна Рада України **постановляє:**

Договір між Україною та Республікою Білорусь про передачу осіб, засуджених до позбавлення волі, для подальшого відбування покарання, підписаний 12 червня 2009 року у м. Києві, ратифікувати.

Президент України В. ЮЩЕНКО.

м. Київ,
17 лютого 2010 року.
№ 1904-VI.

У зв'язку з виключенням із списків вважати недійсними посвідчення помічників-консультантів:

народного депутата України Волинця М. Я.:
Воронцова Володимира Гавриловича (номер посвідчення 190/14);
Метельової Тетяни Олександрівни (номер посвідчення 190/29);
народного депутата України Грицака В. М.:
Первушина Андрія Леонідовича (номер посвідчення 98/22);
Сидоренка Юрія Григоровича (номер посвідчення 98/23);
Файнгольда Бориса Львовича (номер посвідчення 98/26);
народного депутата України Єдіна О. Й.:
Іващенко Марини Вікторівни (номер посвідчення 119/20);
народного депутата України Задирка Г. О.:
Чиріна Сергія Васильовича (номер посвідчення 286/22);
Шевцова Михайла Володимировича (номер посвідчення 286/23);
народного депутата України Іваненка В. Г.:
Калініченка Михайла Михайловича (номер посвідчення 315/07);
народного депутата України Клименка О. І.:
Записного Дениса Юрійовича (номер посвідчення 381/23);
Попова Сергія Леонідовича (номер посвідчення 381/26);
Хмелевського Геннадія Володимировича (номер посвідчення 381/05);
народного депутата України Коржа П. П.:
Пономарчука Миколи Савелійовича (номер посвідчення 60/23);
народного депутата України Лук'янової К. Є.:
Кожухівського Миколи Зігмунтовича (номер посвідчення 380/05);
народного депутата України Осики С. Г.:
Макаренка Руслана Володимировича (номер посвідчення 226/06);
Козачухни Віктора Петровича (номер посвідчення 226/05);
народного депутата України Семерака О. М.:
Столяра Василя Андрійовича (номер посвідчення 313/24);
народного депутата України Шустік О. Ю.:
Ковальчука Ігоря Яковича (номер посвідчення 269/24);
Ковальчука Андрія Ігоровича (номер посвідчення 269/25);
Ковальчук Надії Михайлівни (номер посвідчення 269/26);
Цибульського Михайла Михайловича (номер посвідчення 269/06).

Управління кадрів.

ГОЛОС УКРАЇНИ № 36 (4786)
СУБОТА, 27 ЛЮТОГО 2010

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії»

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Внести до Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 9, ст. 68; 2003 р., № 29, ст. 236) такі зміни:

1. У преамбулі:

в абзаці першому слова «здійснення» та «Законом України «Про підприємництво» замінити відповідно словами «провадження» та «Законом України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності»;

в абзаці другому слово «система» замінити словом «діяльність».

2. Статтю 1 викласти в такій редакції:

«Стаття 1. Основні терміни та визначення

У цьому Законі нижченаведені терміни вживаються в такому значенні:

1) використання джерел іонізуючого випромінювання - один з окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії, що включає такі види робіт з джерелами іонізуючого випромінювання: експлуатація, технічне обслуговування, зарядження-перезарядження, перетарювання, ремонт, налагоджування, проведення випробовувань з метою визначення технічних характеристик та перевірки на

герметичність; введення та виведення з експлуатації установок, що містять джерела іонізуючого випромінювання; монтаж та демонтаж, зберігання (крім транзитного зберігання під час перевезення), отримання (придбання) та передача (збут), у тому числі з метою постачання;

2) державна реєстрація джерел іонізуючого випромінювання - внесення до Державного регістру джерел іонізуючого випромінювання інформації про джерела іонізуючого випромінювання, вироблені на території України або ввезені чи вивезені через державний кордон України, а також про власників таких джерел, фізичних і юридичних осіб, за якими вони закріплені на правах господарського відання або оперативного управління чи перебувають у їх володінні або користуванні на інших підставах;

3) діяльність у сфері використання ядерної енергії - діяльність, у процесі якої використовуються додаткові джерела іонізуючого випромінювання, дія зазначеного випромінювання поширюється на додаткові групи людей або змінюється система напрямів випромінювання від існуючих джерел, у зв'язку з чим підвищується доза чи ймовірність опромінювання людей або кількість людей, які опромінюються;

4) документи дозвільного характеру - ліцензії, дозволи, у тому числі окремі дозволи, сертифікати про затвердження у разі перевезення радіоактивних матеріалів;

5) експлуатуюча організація (оператор) - призначена державою юридична особа, яка провадить діяльність, пов'язану з вибором майданчика, проектуванням, будівництвом, введенням в експлуатацію, експлуатацією, зняттям з експлуатації ядерної установки або вибором майданчика, проектуванням, будівництвом, експлуатацією, закриттям сховища для захоронення радіоактивних відходів; забезпечує ядерну та радіаційну безпеку, фізичний захист ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів на всіх етапах їх життєвого циклу і несе відповідальність за ядерну шкоду;

6) етапи життєвого циклу сховища для захоронення радіоактивних відходів - вибір майданчика, проектування, будівництво, експлуатація, закриття;

7) етапи життєвого циклу ядерної установки - вибір майданчика, проектування, будівництво, введення в експлуатацію, експлуатація, зняття з експлуатації;

8) життєвий цикл ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів - сукупність взаємопов'язаних процесів поступових змін стану ядерної установки або сховища починаючи з вибору майданчика для їх розміщення і закінчуючи поверненням майданчика до загальногосподарського використання;

9) ліцензіат - суб'єкт діяльності у сфері використання ядерної енергії, якому в установленому законодавством порядку видано ліцензію на провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії;

10) ліцензія на провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії - документ дозвільного характеру, виданий уповноваженим органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки, що засвідчує право ліцензіата на провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії за умови забезпечення ядерної та радіаційної безпеки, фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання;

11) ліцензування - видача, внесення змін, переоформлення, зупинення дії та анулювання ліцензій, видача дублікатів ліцензій; ведення ліцензійних справ, контроль за додержанням ліцензіатами умов провадження ліцензованої діяльності, встановлених нормами і правилами з ядерної та радіаційної безпеки і фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання; видача розпоряджень про усунення порушень умов провадження ліцензованої діяльності;

12) орган державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки центральний орган виконавчої влади, спеціально уповноважений Кабінетом Міністрів України здійснювати державне регулювання ядерної та радіаційної безпеки;

13) переоформлення ліцензії - видача органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки ліцензії на новому бланку на заміну чинної з урахуванням умов, на підставі яких була видана чинна ліцензія, та змін, що стали підставою для її переоформлення;

14) радіоактивні матеріали - будь-які матеріали, що містять радіонукліди, в яких питома активність, а також сумарна активність у разі їх перевезення перевищують межі, встановлені нормами, правилами і стандартами з ядерної та радіаційної безпеки;

15) реакторна установка - установка та пов'язані з нею системи, важливі для безпеки, під час експлуатації яких відбувається керована ланцюгова ядерна реакція поділу для отримання кінцевого продукту (потоку нейтронів, електроенергії, радіоактивних ізотопів);

16) сертифікат про затвердження у разі перевезення радіоактивних матеріалів - документ, що підтверджує відповідність організаційних заходів та технічних засобів, важливих для забезпечення ядерної та радіаційної безпеки під час перевезення радіоактивних матеріалів, вимогам норм і правил з ядерної та радіаційної безпеки;

17) суб'єкт діяльності у сфері використання ядерної енергії (далі - суб'єкт діяльності) - зареєстрована в установленому законом порядку юридична особа (підприємство, установа чи організація будь-якої форми господарювання) або фізична особа - підприємець, яка провадить чи заявила про намір провадити діяльність у сфері використання ядерної енергії, щодо якої цим Законом установлені вимоги обов'язкового ліцензування, сертифікації або реєстрації».

3. В абзаці другому статті 2 слово «здійснення» замінити словом «провадження».

4. Частину першу статті 3 викласти в такій редакції:

«Дія цього Закону поширюється на відносини, що виникають у зв'язку з провадженням дозвільної діяльності у сфері використання ядерної енергії, у тому числі в разі використання ядерної енергії військовими формуваннями та установами в цілях, не пов'язаних з провадженням військової діяльності».

5. У статті 4:

в абзаці другому слова «радіоактивними відходами, рівень» замінити словами «радіоактивними відходами, уранових об'єктів, рівень ядерної та радіаційної»;

в абзаці третьому слово «здійснення» замінити словом «провадження», а після слів «радіаційної безпеки» доповнити словами «фізичного захисту ядерних матеріалів, ядерних установок, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання».

6. У статті 5:

в абзаці четвертому слова «незалежність та» виключити;

в абзаці шостому слово «здійснення» замінити словом «провадження»;

доповнити абзацами сьомим і восьмим такого змісту:

«неприпустимість втручання будь-яких органів, посадових і службових осіб, громадян та їх об'єднань у вирішення питань, що належать до повноважень органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки, крім передбачених законом випадків;

забезпечення органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки відкритості і гласності провадження дозвільної діяльності у сфері використання ядерної енергії».

7. Статтю 6 викласти в такій редакції:

«Стаття 6. Особливості провадження дозвільної діяльності у сфері використання ядерної енергії

Особливості провадження дозвільної діяльності у сфері використання ядерної енергії визначаються пріоритетністю забезпечення ядерної та радіаційної безпеки і пов'язані з необхідністю всебічної оцінки безпеки у разі прийняття рішення про видачу або відмову у видачі документів дозвільного характеру.

Дозвільна діяльність є складовою частиною державного регулювання у сфері використання ядерної енергії і передбачає:

ліцензування окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії;

ліцензування діяльності експлуатуючої організації на окремому етапі життєвого циклу ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів та видачу такій організації окремих дозволів на виконання певних видів робіт чи операцій на окремих етапах життєвого циклу ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів;

ліцензування діяльності, пов'язаної із здійсненням персоналом безпосереднього управління реакторною установкою, та діяльності посадових осіб експлуатуючої організації, до службових обов'язків яких належить здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки;

видачу сертифікатів про затвердження у разі перевезення радіоактивних матеріалів;

державну реєстрацію джерел іонізуючого випромінювання;

видачу дозволів на перевезення радіоактивних матеріалів.

Спроможність забезпечення фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання, обліку та контролю ядерних матеріалів є обов'язковою умовою для видачі суб'єктам господарювання документів дозвільного характеру на провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії.

Видані уповноваженими органами іноземних держав ліцензії на провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії, щодо якої цим Законом установлені вимоги обов'язкового ліцензування, визнаються в Україні відповідно до міжнародних договорів України про взаємне визнання відповідних ліцензій.

Орган державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки здійснює передбачені цим Законом повноваження безпосередньо або через свої територіальні органи».

8. У статті 7:

у частині першій:

абзац другий виключити;

в абзаці п'ятому слова «та захоронення» виключити;

в абзаці шостому слова «зберігання, технічне обслуговування» виключити;

абзац дев'ятий викласти в такій редакції:

«підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації спеціалістів з фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання»;

частину четверту після слова «визначається» доповнити словами «органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки за погодженням з центральним органом виконавчої влади із забезпечення реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я, санітарного та епідемічного благополуччя населення відповідно до критеріїв, установлених».

9. У статті 8:

у частині першій:

в абзаці першому слова «(далі - заявник)» виключити, а слова «заявника» і «здійснення» замінити відповідно словами «зазначеної експлуатуючої організації» і «провадження»;

абзаци другий - четвертий замінити двома абзацами такого змісту:

«на будівництво та введення в експлуатацію ядерної установки;

на будівництво сховища для захоронення радіоактивних відходів».

У зв'язку з цим абзаци п'ятий - сьомий вважати відповідно абзацами четвертим - шостим;

у частині другій:

у першому реченні слова «заявником», «здійснення» і «ведення робіт та операцій, пов'язаних з даним етапом» замінити відповідно словами «експлуатуючою організацією», «провадження» і «на окремому етапі»;

у другому реченні слова «здійснення такої діяльності» замінити словами «провадження такої діяльності»;

перше речення частини третьої викласти в такій редакції:

«Умовами ліцензії на провадження діяльності на окремому етапі життєвого циклу, яку отримує експлуатуюча організація, визначаються види робіт або операції, здійснення яких на етапах будівництва, введення в експлуатацію, експлуатації та зняття з експлуатації ядерної установки та на етапах експлуатації і закриття сховища для захоронення радіоактивних відходів можливе тільки за наявності окремого письмового дозволу, що видається органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки».

10. Статтю 9 викласти в такій редакції:

«Стаття 9. Ліцензування діяльності персоналу та посадових осіб експлуатуючої організації

Перелік посад персоналу, який безпосередньо здійснює управління реакторною установкою і діяльність якого може здійснюватися лише на підставі ліцензії, затверджується Кабінетом Міністрів України.

Перелік посадових осіб, до службових обов'язків яких належить здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки, а також діяльність яких може здійснюватися лише на підставі ліцензії, визначається в ліцензії на провадження діяльності експлуатуючої організації на окремому етапі життєвого циклу ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів.

До цього переліку включаються посадові особи, до службових обов'язків яких віднесено:

прийняття рішень про режим роботи ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів;

прийняття рішень про впровадження планів протиаварійного реагування;

прийняття рішень про впровадження модернізації та модифікації систем, важливих для безпеки;

допуск персоналу до безпосереднього управління реакторною установкою атомної електростанції;

контроль за дотриманням вимог ядерної та радіаційної безпеки (внутрішній нагляд).

Умови та порядок видачі ліцензій на провадження діяльності персоналу та посадових осіб експлуатуючої організації визначаються органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки».

11. Статтю 10 виключити.

12. Статтю 11 викласти в такій редакції:

«Стаття 11. Державна реєстрація джерел іонізуючого випромінювання, у тому числі тих, діяльність з використання яких звільняється від ліцензування

Джерела іонізуючого випромінювання, у тому числі ті, діяльність з використання яких звільняється від ліцензування, підлягають державній реєстрації, порядок здійснення якої визначається Кабінетом Міністрів України».

13. Розділ II доповнити статтями 11^{1} і 11^{2} такого змісту:

«Стаття 11^{1} Видача дозволів на перевезення радіоактивних матеріалів

Дозволи на перевезення радіоактивних матеріалів видаються органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки чи його територіальним органом у разі міжнародних перевезень радіоактивних матеріалів. Порядок видачі дозволів встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 11^{2}. Видача сертифікатів про затвердження у разі перевезення радіоактивних матеріалів

Сертифікати про затвердження у разі перевезення радіоактивних матеріалів видаються органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки у випадках та порядку, передбачених законодавством з ядерної та радіаційної безпеки».

14. Назву розділу III та статтю 12 викласти в такій редакції:

«Розділ III. ПОРЯДОК ЛІЦЕНЗУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ЯДЕРНОЇ ЕНЕРГІЇ

Стаття 12. Порядок видачі ліцензій на провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії

Ліцензування діяльності у сфері використання ядерної енергії, що підлягає ліцензуванню відповідно до цього Закону, здійснюється органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіальним органом.

Для отримання ліцензії на провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії суб'єкт діяльності (заявник) подає заяву до органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіального органу.

До заяви додаються копії засвідчених в установленому законодавством порядку установчих документів, документи, що засвідчують рівень безпеки ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів, джерел іонізуючого випромінювання та уранових об'єктів, а також документи, що підтверджують спроможність заявника дотримуватися умов провадження заявленого виду діяльності, встановлених нормами та правилами з ядерної та радіаційної безпеки.

Перелік документів, що подаються для отримання ліцензії, а також вимоги щодо їх оформлення та змісту встановлюються органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки для окремого етапу життєвого циклу ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів та окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії.

У заяві на отримання ліцензії зазначаються межі майданчика, на якому розміщено (планується розмістити) ядерну установку або сховище для захоронення радіоактивних відходів, місце або територія провадження окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії.

У разі наявності у заявника філій, інших відокремлених підрозділів, що провадитимуть діяльність на підставі виданої ліцензії, у заяві зазначається їх місцезнаходження.

Розмір плати за проведення дозвільних процедур у сфері використання ядерної енергії та порядок її справляння встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Орган державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіальний орган здійснює попередній розгляд заяви та поданих разом з нею документів з метою оцінки їх форми та змісту.

Про результати попереднього розгляду орган державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіальний орган повідомляють заявнику:

протягом 30 робочих днів з дня надходження заяви та поданих разом з нею документів для отримання ліцензії на провадження діяльності на окремих етапах життєвого циклу ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів;

протягом 10 робочих днів з дня надходження заяви та поданих разом з нею документів для отримання ліцензії на провадження окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії.

Перевірка повноти і достовірності відомостей, що містяться в поданих документах, може здійснюватися органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіальним органом шляхом проведення державної експертизи з ядерної та радіаційної безпеки та інспекційного обстеження заявника. Інспекційне обстеження заявника є обов'язковим у разі провадження ним діяльності на етапах будівництва та введення в експлуатацію, експлуатації та зняття з експлуатації ядерної

«Голос України» офіційно оприлюднює закони та інші акти Верховної Ради

установки, а також на етапах експлуатації та закриття сховища для захоронення радіоактивних відходів.

Порядок проведення державної експертизи з ядерної та радіаційної безпеки поданих документів та порядок проведення інспекційного обстеження заявника встановлюються органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки відповідно до норм, правил і стандартів з ядерної та радіаційної безпеки.

Строки проведення перевірки повноти і достовірності відомостей, що містяться в поданих документах, та їх оцінки, включаючи державну експертизу зазначених документів та інспекційне обстеження заявника, не повинні перевищувати:

двох років з дня надходження заяви та документів, необхідних для видачі ліцензії на провадження діяльності на окремих етапах життєвого циклу ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів. Орган державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки в разі виникнення обставин, що зумовлюють необхідність проведення додаткової перевірки, може встановлювати інший строк, який не повинен перевищувати трьох років;

двох місяців з дня надходження заяви та документів, необхідних для видачі ліцензії на провадження окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії.

Орган державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіальний орган видають заявникові ліцензію або надсилають повідомлення про відмову із зазначенням причини та умов повторного розгляду заяви не пізніше ніж:

у десятиденний строк після прийняття рішення щодо видачі ліцензії на провадження діяльності на окремих етапах життєвого циклу ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів;

у триденний строк після прийняття рішення щодо видачі ліцензії на провадження окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії.

Орган державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки веде єдиний реєстр виданих ліцензій у встановленому законодавством порядку.

Орган державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіальний орган формують ліцензійну справу щодо кожного ліцензіата, в якій зберігаються документи, подані ліцензіатом для видачі, переоформлення ліцензії, внесення до неї змін, видачі дубліката ліцензії, а також копії рішень про видачу, переоформлення, анулювання та видачу дубліката ліцензії, внесення до неї змін, розпорядження про усунення порушень умов ліцензії».

15. У статті 13:

у частині першій:

в абзаці першому слова «на підставі результатів проведеного інспекційного обстеження та висновків державних експертиз» замінити словами «або його територіальним органом»;

в абзаці другому слова «фінансових, матеріальних, інших ресурсів, організаційної структури та персоналу заявника» виключити;

після абзацу другого доповнити двома новими абзацами такого змісту:

«відсутності чи недостатності документів, що підтверджують відповідність фінансових, матеріальних, інших ресурсів, організаційної структури та персоналу заявника вимогам, встановленим нормами і правилами з ядерної та радіаційної безпеки, в обсязі, необхідному для її забезпечення;

виявлення неспроможності заявника забезпечити дотримання умов провадження заявленого виду діяльності, встановлених нормами і правилами з ядерної та радіаційної безпеки».

У зв'язку з цим абзац третій вважати абзацом п'ятим;

у частині другій слова «Відмова» та «оскаржена» замінити відповідно словами «Рішення про відмову» та «оскаржено».

16. Статтю 14 викласти в такій редакції:

«Стаття 14. Зміст ліцензії та порядок внесення до неї змін

Ліцензії у сфері використання ядерної енергії видаються органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіальним органом на бланках спеціального зразка, затвердженого Кабінетом Міністрів України. Бланки ліцензії є документами суворої звітності, мають облікову серію і номер.

Замовлення на виготовлення бланків ліцензій у сфері використання ядерної енергії здійснюється органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки.

Порядок обліку, зберігання бланків ліцензій у сфері використання ядерної енергії та ведення відповідної звітності встановлюється органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки.

У ліцензії зазначаються:

найменування органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіального органу, що видав ліцензію;

найменування і місцезнаходження заявника - юридичної особи або прізвище ім'я та по батькові, місце проживання заявника - фізичної особи, якому видається ліцензія. У разі якщо вид діяльності, який підлягає ліцензуванню, провадиться філіями, іншими відокремленими підрозділами заявника, в ліцензії зазначається їх місцезнаходження;

ідентифікаційний код юридичної особи або ідентифікаційний номер фізичної особи - платника податків та інших обов'язкових платежів;

етап життєвого циклу ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів чи окремий вид діяльності, на право провадження якої видається ліцензія;

межі майданчика, на якому розміщено ядерну установку або сховище для захоронення радіоактивних відходів, місце або територія провадження окремого виду діяльності у сфері використання ядерної енергії;

перелік основних об'єктів та будівель, що належать до технологічного комплексу ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів (у ліцензії експлуатуючої організації на провадження діяльності на окремому етапі життєвого циклу зазначених установки або сховища);

перелік об'єктів, будівель, установок та процесів, що належать до технологічного комплексу з переробки та зберігання радіоактивних відходів (у ліцензії на переробку, зберігання радіоактивних відходів);

технологічні процеси або види господарської діяльності, в яких використовуються джерела іонізуючого випромінювання (у ліцензії на провадження окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії);

перелік документів, на підставі яких прийнято рішення про видачу ліцензії;

перелік посадових осіб, до службових обов'язків яких належить здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки, фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання;

умови провадження діяльності;

перелік видів робіт чи операцій на етапах будівництва та введення в експлуатацію, експлуатації та зняття з експлуатації ядерної установки, а також на етапах експлуатації та закриття сховища для захоронення радіоактивних відходів, виконання яких здійснюється після видачі окремих дозволів органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки;

дата видачі, строк дії та номер ліцензії.

Ліцензія підписується керівником або іншою уповноваженою посадовою особою органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіального органу і скріплюється печаткою.

Строк дії ліцензії встановлюється:

на провадження діяльності на окремих етапах життєвого циклу ядерних установок та сховищ для захоронення радіоактивних відходів відповідно до передбачуваної поданими документами тривалості відповідного етапу життєвого циклу зазначених установки або сховища;

на провадження окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії на строк, не менший ніж три роки.

Протягом строку дії ліцензії орган державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіальний орган можуть вносити до неї зміни чи здійснювати переоформлення ліцензії.

Підставами для внесення змін до ліцензії є:

зміна найменування або місцезнаходження ліцензіата - юридичної особи або прізвища, імені та по батькові, місця проживання ліцензіата - фізичної особи (без зміни місця провадження діяльності);

намір ліцензіата поширити дію ліцензії на додаткові ядерні установки, сховища для захоронення радіоактивних відходів, будівлі чи об'єкти, додаткові джерела іонізуючого випромінювання, щодо поводження з якими встановлені умови ліцензії, а також розширити межі майданчика, на якому розміщено ядерну установку або сховище для захоронення радіоактивних відходів;

намір ліцензіата продовжити строк дії ліцензії;

внесення змін до чинних, набрання чинності новими нормативно-правовими актами з ядерної та радіаційної безпеки;

виявлення у процесі провадження діяльності або під час здійснення державного нагляду за виконанням умов ліцензії обставин, що потребують перегляду і зміни умов ліцензії.

Ліцензія підлягає переоформленню у разі:

реорганізації ліцензіата;

зміни місця або території провадження окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії;

виявлення ліцензіатом наміру внести зміни до ліцензії, що потребують перегляду спроможності заявника дотримуватися умов провадження заявленого виду діяльності, встановлених нормами і правилами з ядерної та радіаційної безпеки.

У разі переоформлення ліцензії орган державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіальний орган приймає рішення про визнання попередньої ліцензії недійсною із внесенням відповідних змін до єдиного реєстру виданих ліцензій не пізніше наступного робочого дня.

Строк дії переоформленої ліцензії не може перевищувати строку дії, на який видавалася ліцензія, що підлягала переоформленню.

Розгляд заяви про внесення змін до ліцензії та її переоформлення здійснюються у порядку, встановленому для видачі ліцензії. Заява про внесення змін до ліцензії у зв'язку з продовженням строку її дії подається ліцензіатом до закінчення строку дії ліцензії у строки, встановлені статтею 12 цього Закону для розгляду заяви органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіальним органом.

Рішення про відмову у внесенні змін до ліцензії або в її переоформленні може бути оскаржено ліцензіатом до суду».

17. У статті 15:

частину першу викласти в такій редакції:

«Нагляд за дотриманням умов ліцензії здійснює орган державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіальний орган шляхом проведення оцінки рівня ядерної та радіаційної безпеки, стану фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання за результатами аналізу звітної документації, що подається ліцензіатом, а також шляхом проведення інспекційних перевірок ліцензіата»;

у частині другій слова «таких перевірок, їх періодичність і звітність» замінити словами «інспекційних перевірок ліцензіата та їх періодичність»;

після частини другої доповнити новою частиною такого змісту:

«Порядок подання ліцензіатами звітної документації встановлюється органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки».

У зв'язку з цим частину третю вважати частиною четвертою;

у частині четвертій слова «експлуатуючої організації, яка» замінити словами «ліцензіата, який».

18. Статтю 16 викласти в такій редакції:

«Стаття 16. Зупинення дії та анулювання ліцензії

Дія ліцензії на провадження діяльності на окремих етапах життєвого циклу ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів та ліцензії на провадження окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії може бути зупинена, а ліцензія на провадження діяльності на етапах будівництва та введення в експлуатацію ядерної установки (до завантаження ядерних матеріалів у ядерну установку) або будівництва сховища для захоронення радіоактивних відходів та ліцензія на провадження окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії можуть бути анульовані органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіальним органом, що їх видав, у разі:

подання ліцензіатом відповідної заяви;

ліквідації ліцензіата - юридичної особи або припинення підприємницької діяльності ліцензіатом - фізичною особою;

порушення ліцензіатом умов ліцензії, норм та правил з ядерної та радіаційної безпеки;

неспроможності ліцензіата дотримуватися умов провадження заявленого виду діяльності, встановлених нормами і правилами з ядерної та радіаційної безпеки;

припинення дії документів, на підставі яких зроблено висновок про спроможність заявника дотримуватися умов провадження заявленого виду діяльності, встановлених нормами і правилами з ядерної та радіаційної безпеки, або невиконання вимог безпеки, визначених такими документами.

Ліцензія на провадження діяльності на етапах будівництва та введення в експлуатацію (після завантаження ядерних матеріалів у ядерну установку), експлуатації або зняття з експлуатації ядерної установки та на етапі експлуатації або закриття сховища для захоронення радіоактивних відходів може бути анульована лише після повного вилучення з них ядерних матеріалів і радіоактивних відходів чи після видачі ліцензії на провадження діяльності на такій установці або сховищі іншому ліцензіату.

Неусунення виявлених порушень у встановлений строк у разі провадження діяльності на етапах будівництва та введення в експлуатацію ядерної установки (до завантаження ядерних матеріалів у ядерну установку) або будівництва сховища для захоронення радіоактивних відходів та в разі провадження окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії тягне за собою анулювання ліцензії.

У разі прийняття органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіальним органом рішення про зупинення дії чи анулювання ліцензії ліцензіат зобов'язаний негайно припинити провадження раніше дозволеної діяльності, повідомити про це зазначеним органам і вжити заходів для збереження умов, необхідних для забезпечення безпеки праці, здоров'я персоналу, охорони навколишнього природного середовища, а в разі прийняття рішення про анулювання ліцензії - протягом 10 днів з дня його надходження надіслати оригінал ліцензії органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіальному органу, який її видав.

Про анулювання ліцензії орган державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіальний орган повідомляє протягом п'яти днів органам державного управління у сфері використання ядерної енергії та поводження з радіоактивними відходами.

Рішення про зупинення дії або анулювання ліцензії може бути оскаржено ліцензіатом до суду».

19. Розділ III доповнити статтею 16^1 такого змісту: «Стаття 16^1. Видача дубліката ліцензії

У разі втрати або пошкодження ліцензії органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіальним органом може бути виданий дублікат ліцензії.

Підставою для видачі дубліката ліцензії є звернення ліцензіата до органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки з відповідною заявою, до якої додається документ, що підтверджує внесення плати за видачу дубліката ліцензії.

Непридатний для користування внаслідок пошкодження бланк ліцензії подається ліцензіатом органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіальному органу разом з документами, зазначеними у частині другій цієї статті.

Строк дії дубліката ліцензії не може перевищувати строку, зазначеного у втраченій або пошкодженій ліцензії.

Ліцензіат, який подав заяву та документи, необхідні для видачі дубліката ліцензії, може провадити діяльність на підставі довідки про подання заяви про видачу дубліката ліцензії на провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії.

Орган державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіальний орган зобов'язаний протягом трьох робочих днів з дня надходження заяви про видачу дубліката ліцензії видати заявникові зазначений дублікат.

У разі видачі дубліката ліцензії орган державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіальний орган приймає рішення про визнання недійсною ліцензії, яка була втрачена або пошкоджена, із внесенням не пізніше наступного робочого дня відповідних змін до єдиного реєстру обліку виданих ліцензій».

20. У статті 17:

у частині першій:

абзац третій після слів «радіаційної безпеки» доповнити словами «або його територіальному органу»;

абзац п'ятий після слів «посадових осіб» доповнити словами «органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки»;

частину другу викласти в такій редакції:

«Суб'єкти діяльності у сфері використання ядерної енергії зобов'язані:

заявляти про намір провадити діяльність, що потребує видачі документа дозвільного характеру на провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії;

подавати органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіальному органу та експертним організаціям, які беруть участь у розгляді поданих документів, документи в обсязі, необхідному для проведення всебічного, об'єктивного аналізу та оцінки дотримання вимог норм і правил з ядерної та радіаційної безпеки, а також для прийняття рішення щодо діяльності суб'єкта у сфері використання ядерної енергії;

сприяти зазначеним органам та організаціям у виконанні їх обов'язків;

надавати в установлений законодавством строк органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіальному органу інформацію щодо дотримання умов провадження дозволеної діяльності, встановлених нормами і правилами з ядерної та радіаційної безпеки;

повідомляти органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіальному органу про зміну умов провадження діяльності;

вносити плату за проведення дозвільних процедур у сфері використання ядерної енергії відповідно до законодавства;

звітувати перед органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіальним органом про результати провадження дозволеної діяльності у встановленому органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки порядку;

інформувати громадськість про рівень безпеки під час діяльності, на провадження якої видано документ дозвільного характеру. Перелік відомостей, що підлягають оприлюдненню, а також порядок їх оприлюднення встановлюються органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки».

21. Доповнити статтею 17^1 такого змісту:

«Стаття 17^1. Відповідальність за порушення вимог цього Закону

Суб'єкти діяльності у сфері використання ядерної енергії несуть відповідальність за:

провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії, щодо якої цим Законом встановлені вимоги обов'язкового отримання ліцензії та/або іншого документа дозвільного характеру і реєстрації, без одержання таких документів або реєстрації - штраф у розмірі від п'ятисот до п'ятдесяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

невиконання чи неналежне виконання умов ліцензії та/або іншого документа дозвільного характеру - штраф у розмірі від однієї до ста тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Рішення про накладення штрафів, передбачених частиною першою цієї статті, приймається головним державним інспектором з ядерної та радіаційної безпеки України або його заступниками від імені органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки на підставі протоколу про порушення вимог цього Закону, складеного державним інспектором органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки або його територіального органу.

Оскарження рішень головного державного інспектора з ядерної та радіаційної безпеки України або його заступників щодо накладення штрафів здійснюється в судовому порядку.

Кошти, отримані внаслідок стягнення штрафів, зараховуються до Державного бюджету України».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування, крім абзацу сьомого пункту 7 розділу I цього Закону в частині ліцензування діяльності посадових осіб експлуатуючої організації, який набирає чинності через шість місяців з дня опублікування цього Закону.

2. Документи дозвільного характеру, чинні на території України до набрання чинності цим Законом, зберігають свою чинність до закінчення строку, на який вони видавалися. Суб'єкти діяльності у сфері використання ядерної енергії зобов'язані протягом одного року внести до документів дозвільного характеру зміни, пов'язані з набранням чинності цим Законом.

Президент України В. ЮЩЕНКО.

м. Київ,
11 лютого 2010 року.
№ 1874-VI.

Апеляційний суд Гонконга звільнив під заставу капітана українського транспортного судна «Нафтогаз-67» Юрія Кулемесіна

Потенційний попит на Ан-178, розробку якого розпочав АНТК імені Антонова, може становити 900 одиниць. Таку думку висловила фінансовий аналітик Оксана Ляшук

ВРОЖАЙ-2010

Посівна розпочинається з грошей

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Самі банкіри позичати кошти аграріям не поспішають хоча б тому, що сільгоспвиробники завинили 26,4 мільярда гривень, зокрема 3,2 мільярда —прострочена заборгованість господарств станом на 1 лютого.

— Але і за таких обставин, — коментує ситуацію керівник групи експертів Українського клубу аграрного бізнесу Володимир Лапа, — не йдеться про якесь тотальне або радикальне скорочення посівів — структура площ залишиться приблизно незмінною. Тим паче, що деякі культури минулого року показали себе непогано: такі, як соняшник, кукурудза. Тут, думаю, мотивація аграріїв буде достатньою. Інша справа, дефіцит — якщо господарства все-таки не зможуть знайти ресурси, щоб профінансувати повноцінно посівну, то на якихось елементах агротехнології так, як і торік, економитимуть. Бачили, торік це призвело до зменшення врожайності. Не виключено, що і цьогоріч спостерігатимемо такі тенденції.

— Останнім часом стрімко подорожчала гречка — майже вдвічі. Чи стане така ситуація поштовхом до розширення сільгоспвиробниками посівів цієї культури, інших круп'яних?

— Дійсно, з року в рік спостерігаються істотні коливання площ під «невеликими» культурами. Коли аграрії бачать, іде нормальна економіка виробництва, то збільшують посіви. Але такі культури, як гречка, жито, — вони практично повністю зациклені на внутрішній ринок. Є незначні можливості збуту до Росії або Білорусі, але майже весь зібраний урожай реалізується на внутрішньому ринку. Тож виходить: як тільки збільшуються посіви і зростають обсяги виробництва — ціна «підсаджується», відповідно економічна зацікавленість падає. Ми кілька років маємо зростання виробництва. Потім — спад, доки виробництво не опуститься нижче рівня внутрішньої потреби, і знову ціни не піднімуться.

Думаю, що нинішні ціни надихатимуть сільгоспвиробників на розширення посівів. А врожай-2010 повністю закриє поточні потреби, і ринок буде стабільний в наступному сезоні.

До речі, зараз цінова ситуація залежатиме передусім навіть не від прагнення сільгоспвиробників заробити більше, а від того, за якою ціною купуватимуть споживачі. Доки вони готові брати гречку, приміром, по вісім, дев'ять, десять гривень за кілограм — значить і ціна підтягуватиметься до цього рівня. Як тільки попит пригальмується, споживачі побачать, що вартість є для них неприйнятною, то ціни стабілізуються. Сільгоспвиробники так би мовити через переробку «мацають» межу своїх можливостей у піднятті цін.

— Схожа ситуація і з цукровими буряками та цукром?..

— Буряків більше минулорічного — щонайменше 400 тисяч гектарів. Офіційні прогнози — 450 тисяч. Як на мене, і 400 тисяч гектарів за нормальної врожайності для України достатньо. Ми закрили б внутрішні потреби. Якщо буде ще більше розширення посівів, то існує ризик, який ми вже проходили в 2005—2006 роках, коли виробили 2,6 мільйона тонн цукру і три роки після цього галузь працювала збитково. Оптимальний варіант — не якесь різке коливання навіть у бік підвищення виробництва, а більш-менш стабільна лінія, яка дозволяє задовольняти внутрішні потреби з року до року.

Галина КВІТКА.

Інавгурація — процес ... творчий?

Але чи означає це, що до безмежжя, а кожен новий президент — сам собі в ньому режисер

ТЕМА

Інавгурація нового Президента України, що її спостерігала у прямому телеефірі, викликала низку почуттів — ніяковості, подиву, досади, та й чимало запитань. Утім, ця подія, навіть зважаючи на її неординарність, — багатоликий портрет суспільства. На жаль, далеко не найкращий...

Чого варте, приміром, видовище з порожніми кріслами у сесійному залі парламенту: політична сила — опоненти переможця на президентських перегонах продемонстрували зневагу до того, кому надали перевагу виборці. А хіба не всі вони йшли на вибори з метою об'єднати «дві» України? Забракло мужності змиритися з поразкою чи спрацювала одвічна хуторянська заздрість?

З другого боку, якщо навіть ця риса нашому високоповажному українському панству притаманна, то нині не йшлося про приватну справу обранців народу, який передовсім прагне злагоди й стабільності в державі. Чому її глава, чия каденція закінчилася, наодинці, а не при всій громаді передав справи своєму наступникові зі словами, які до нас дійшли з вуст його прес-секретаря: «Вікторе Федоровичу, Україна — понад усе»? Це в такий спосіб уже екс-президент консолідує «мою націю»?

Якщо виходити з тих-таки хуторянських міркувань, то цій поведінці є просте пояснення: як по-іншому можуть чинити люди, які кількома днями раніше не гребували ані образами, ані звинуваченнями, після яких подати руку один одному вже неможливо? Але ж ідеться не про сільських дядьків і тіток на базарі (не хочу їх образити, бо там — свої торги і правила гри. — **Авт.**), що не зійшлися у ціні на порося! Наші обранці хоч і вважають себе елітою, але без сумнівів і вагань переходять точку неповернення у стосунках з політичними опонентами. Але після виборів хтось перемагає, а хтось виявляється другим. І що, життя на цьому має зупинитися — для всіх?

Утім... А яким має бути процес передавання влади, в тому числі й інавгурація? Зрештою, має ж бути якийсь протокол. Цілком зрозуміло, що ні вчора, ні сьогодні мені не вдалося знайти будь-кого, хто б відповів на це запитання. Але, судячи з того, як процес відбувається, можна припустити, що кожен Президент і його команди в цьому разі — самі собі... режисери. Що означає: «Хочу — буду присутнім на інавгурації, а не хочу — то не буду».

Так само вочевидь не існує правил чи стандартів самого дійства. Приміром, присяга нового Президента країни на дорогоцінному примірнику Конституції та Євангелії. Різні президенти робили це по-різному: Кравчук клав ліву руку на Конституцію, праву — на серце, а Євангеліє лежало поряд. Кучма — правицю на розгорнуті Конституцію і Євангеліє. Так само вчинив і Ющенко, щоправда, він ще й хрестився і цілував Біблію, а до Конституції лише доторкнувся пальцями. Янукович усе це зробив ще по-іншому. До речі, ніде не сказано, а як саме все це треба (і чи треба взагалі?!) робити.

Запитання виникає також і щодо того, чи має Президент співати слова Державного гімну України, чи ні. А також щодо того, чи повинен класти руку на серце, як це почав робити Ющенко. І не лише він. З цим узагалі плутанина: якось мені довелося чути, що справжні патріоти мають покласти руку на серце, коли лунає гімн України. До речі, уже Віктор Янукович додав власної творчості у процес інавгурації: досі керівник почесної варти звертався до глави держави зі словами: «Пане Президенте!» Нині ми почули: «Товаришу Президенте!» Ох...

Годі говорити, що така «творчість» відповідно інтерпретується і коментується у суспільстві, й здебільшого самі можете здогадатись, як. А може, годі щоразу винаходити власний велосипед? Чому б нашим законодавцям не створити спільні для всіх — і президентів, і тих, хто готує інавгурації, правила поведінки — як це заведено в усьому світі? Щоб не смішити і його, і власне суспільство.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Чемпіона залишили без медалей

До міліції Львова звернувся лідер збірної України з вільної боротьби у ваговій категорії до 66 кг, срібний призер XXIX літніх Олімпійських ігор у Пекіні, заслужений майстер спорту Андрій Стадник та заявив, що його помешкання пограбували.

Коли у квартирі нікого не було, невідомі злочинці зламали замок на дверях та викрали дві олімпійські медалі, ювелірні вироби на суму 4700 доларів США, гроші, вісім наручних чоловічих годинників, побутову техніку і навіть алкогольні напої й жіночі та чоловічі парфуми. Поцупили злодії і пристрій для відстрілу гумовими кулями «Форт-12 РМ». Усього квартиру Стадника обікрали на 57200 доларів США — все, що зробив чемпіон останніми роками. Наразі злочинців розшукують.

Ірина ЄГОРОВА.

Львів.

ФОТОФАКТ

Біля стадіону «Динамо» ім. Валерія Лобановського відкрито клубний магазин київського «Динамо». У відкритті взяли участь гравці «Динамо» Андрій Шевченко, Артем Мілевський, Тарас Михалик.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Тернопільські газетярі шукають захисту в Омбудсмана

МІЛІЦЕЙСЬКІ ІСТОРІЇ

До Уповноваженого з прав людини Ніни Карпачової звернувся колектив обласної газети «Нова ера». Він просить допомогти захистити місцевий медійний простір від свавілля та вседозволеності судів і правоохоронців.

А все почалося ще влітку минулого року. В газеті було опубліковано матеріал під заголовком «Корупція в обласній ДАІ». Його основою стало розміщене на Інтернет-сайті «Хай-Вей» 11 липня 2009 року відкрите Звернення до Президента України Віктора Ющенка та міністра внутрішніх справ Юрія Луценка працівників УДАІ УМВС України в Тернопільській області. В ньому було викладено низку фактів про корупційні діяння керівництва обласної державтоінспекції. У відповідь на таке принципове висвітлення діяльності правоохоронних органів області очільники обласної міліції та ДАІ подали в суд на газету «Нова ера» за образу честі та гідності, відповідно оцінивши її по сто тисяч гривень кожен.

Тернопільський міськрайонний суд оперативно прийняв рішення на користь міліціонерів. Він навіть не взяв до уваги заперечення газети про те, що поширена інформація була передрукована з Інтернет-видання з відповідним посиланням на нього. Не врахував суд і надану газетою можливість позивачам щодо позасудового спростування опублікованої про них інформації в наступному номері видання.

Не погоджуючись з рішенням суду, «Нова ера» 1 жовтня 2009 року подала заяву про оскарження до Апеляційного суду Тернопільської області. На судове засідання, яке було призначено на 14 січня 2010 року, представник газети прибути не зміг. Однак він завчасно подав клопотання про відкладення розгляду апеляційної скарги. Але і в цьому випадку, без присутності відповідача, суд розглянув справу та виніс ухвалу, якою відмовив у задоволенні апеляційної скарги «Нової ери», а рішення Тернопільського міськрайонного суду залишив без змін.

Не забарилася і судово-виконавча служба. Як зазначається у зверненні на ім'я Уповноваженого з прав людини, 3 лютого 2010 року в редакції газети з'явилися три особи й почали описувати усе майно, яке було в приміщенні. Впродовж двох годин заносили до свого списку кожну дрібницю, не погребувавши заглянути навіть у холодильник та мікрохвильову піч. Такі спільні синхронізовані дії міліції та суддів призвели до того, що газета сьогодні змушена припинити свою діяльність, а семеро працівників видання залишаються без засобів до існування.

Ніна Карпачова, негайно відкривши провадження на захист прав журналістів, звернулася з відповідним листом до Верховного Суду України. В ньому вона зазначила, що суди на Тернопільщині брутально проігнорували постанову Пленуму Верховного Суду України. Оскільки визначений розмір грошового відшкодування не повинен призводити до припинення функціонування засобів масової інформації чи іншого обмеження свободи їхньої діяльності. Уповноважена з прав людини наголошує, що закон має захистити журналістський колектив від судових розправ і свавілля чиновників, які в такий спосіб зазіхають на головне завоювання демократії — свободу слова.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

До Уповноваженого з прав людини Ніни Карпачової звернувся колектив обласної газети «Нова ера»

Європарламент отямився

Резолюція Європарламенту, що, за ідеєю, мала лише вітати проведення «чесних, вільних і демократичних президентських виборів», стала сенсацією. Уперше Брюссель відверто заявив про те, що Україна має право претендувати на членство в Європейському Союзі.

Ось ті слова, яких чекали довгі роки: «Оскільки Україна є європейською державою і згідно зі статтею 49 Угоди про Європейський Союз вона може попросити про членство в ЄС, як всі європейські країни, вірні принципам свободи, демократії, поваги до прав людини й основоположних свобод, а також верховенства права». Як повідомляє українська служба Бі-Бі-Сі, цим документом Європейський парламент звертається до Ради ЄС із проханням надати Єврокомісії мандат для розробки дорожньої карти безвізового режиму для України.

Деякі експерти переконані, що такі заяви, та ще зроблені в день інавгурації Президента України, — не що інше, як спроби Брюсселя привернути до себе Віктора Януковича, якого в Європі вважають проросійським політиком. Зокрема, як заявив УНІАНу науковий директор Інституту євроатлантичного співробітництва Олександр Сушко: «Раніше в жодному офіційному документі ЄС не було прямої вказівки на формальне право подачі Україною заявки на членство в ЄС. Максимально, що міг Європарламент, це в січні 2005 року загальними фразами продекларувати необхідність відкриття європейської перспективи для України. Сьогодні вперше бачимо абсолютне правове юридичне формулювання, що не залишає жодної можливості подвійного тлумачення. Цим чітко виявлена політична воля щодо зміни стратегічного курсу ЄС у напрямі перспективи вступу України».

ФОТОФАКТ

На острові Мадейра продовжується ліквідація наслідків повені.

Фото Сіньхуа\Укрінформ.

Із трибуни Держдуми можна потрапити на Луб'янку

Голова Державної Думи Борис Гризлов дуже нервово відреагував на ініціативу президента РФ. Дмитро Медведєв порекомендував законодавцям дозволити виступити лідерам опозиційних партій із трибуни нижньої палати Федеральних зборів. Тобто тим, хто не став депутатом, але представляє інтереси певної частини російських виборців.

Дмитро Медведєв, якого в Росії вважають «інтелігентним і ліберальним президентом», був щирим у своєму бажанні почути не лише партію влади, а й політичну опозицію, яка у Росії, з подачі державних ЗМІ, стала маргінальною і карикатурною. Фракція «Єдина Росія», що має в Держдумі більшість і можливість приймати й схвалювати будь-яке рішення президента, погодилася з ініціативою президента.

Однак Борис Гризлов попередив непарламентську опозицію, що вона може «прямо із трибуни потрапити у відповідний будинок, який знаходиться недалеко», якщо в парламенті пролунають екстремістські висловлення. Луб'янка — знаменитий на увесь світ КДБ, а сьогодні Федеральна служба безпеки дійсно знаходиться за 300 метрів від будинку Державної Думи.

Цікаво, що з таким грізним попередженням Борис Гризлов виступив на офіційному заході, першому засіданні Асамблеї російських законодавців. Голова Держдуми заявив, що «представників опозиції може почути величезна аудиторія, тому що в нижній палаті працюють журналісти, а засідання транслюються через Інтернет». Він наголосив, що це накладає особливу відповідальність, у тому числі «і кримінальну».

Борис Гризлов також заявив, що у російському суспільстві з'явився якийсь центр, який займається «розгойдуванням політичної ситуації», дискредитацією партії парламентської більшості, але запевнив, що партія «Єдина Росія» протидіятиме таким спробам. Загалом, як говорив Борис Гризлов ще два роки тому, «парламент — не місце для дискусій».

Віктор ТИМОШЕНКО.
Москва.

«Війна і мир» на одному аркуші

Американські книговидавці та автори — проти електронного майбутнього. Минулого тижня у федеральному суді Манхеттена, що в Нью-Йорку, почалися слухання проти компанії «Гугл» (Google), котра переводить у цифровий формат фонди Національної бібліотеки США та розміщує їх в Інтернеті. Ця новина пройшла б повз нас, якби не символізувала черговий етап революції у світі читання. Чимало експертів погоджуються, що електронна книга («читалка») в майбутньому складе серйозну конкуренцію друкованій. Більше того, в США планують уже до 2012 року забезпечити електронним шкільним підручником кожного школяра. Та й в Україні не пасуть задніх — до початку наступного навчального року в київських школах на зміну традиційним паперовим можуть прийти підручники-«читалки». Чи перебільшують чутки про скору «смерть» паперу деякі експерти та що стоїть на заваді революційних змін, з'ясував «Голос України».

Цей вже досить популярний і в нашій країні невеликий пристрій з екраном зі спеціального електронного паперу дає можливість прочитати до 10 тисяч сторінок без підзарядки та паралельно слухати музику. Як і в традиційній книжці, тут навіть можна робити закладки, а ще — користуватися вбудованим словником та калькулятором. Годі говорити про порівняння ваги паперового та електронного примірника, приміром «Війни і миру» Толстого. Саме тому подібний пристрій просто незамінний під час подорожей, відряджень, півгодинних поїздок у метро чи в черзі до лікаря. Є чому радіти й екологам — бодай невелике зростання популярності таких «читалок» врятує у майбутньому не одне дерево. Тож не дивно, що, за прогнозами, вже цього року в США армія власників кишенькових бібліотек сягне 10 мільйонів осіб, перевищивши кількість власників музичних плеєрів та ігрових приставок.

За словами аналітиків, один із головних недоліків електронних книжок — їх ціна. Подібний пристрій українського виробництва коштує близько 2500 гривень. На масовий попит можна розраховувати, створивши «читалку» вартістю близько 100 доларів. І хоча такої цифри виробники планують досягти уже найближчими роками, більшість експертів не поспішає ставити хрест на паперовому майбутньому. Адже, як свідчать опитування, навіть звиклі до технологічних новинок американці поки що надають перевагу саме друкованому слову (82 відсотки). Тож очевидно, що в найближчому майбутньому електронні книжки лише доповнюватимуть паперову продукцію. Адже навіть якщо «читалки» та їхній зміст коштуватимуть небагато, улюблені книжки, які хочеться перечитувати знову й знову, більшість людей ще довго все-таки купуватиме в паперовому варіанті. Хіба ж можна щось порівняти із запахом та хрустом свіжонадрукованої чи, навпаки, м'якістю не раз перечитаної книжки?

Анна БОЙКО.

ФОТОФАКТ

Учора в Кабулі (Афганістан) вчинено черговий теракт, жертвами якого стали 12 осіб.

Фото Сіньхуа\ Укрінформ.

Суд Гонконгу звільнив капітана «Нафтогаз-67» під заставу

Учора Апеляційний суд Спеціального адміністративного району Китайської Народної Республіки Сянган (Гонконг) задовольнив заяву капітана транспортного буксирного судна «Нафтогаз-67» Юрія Кулемесіна про звільнення його під заставу, повідомили в прес-службі ДАТ «Чорноморнафтогаз».

Раніше Окружний суд Гонконгу визнав українського капітана, а також капітана китайського суховантажу «Яохай» і двох місцевих лоцманів винними в створенні загрози життю на морі. Юрій Кулемесін був засуджений до трьох років і двох місяців позбавлення волі. Зараз суд розглядає апеляцію українця на цей вирок.

ПЛАНЕТА

Сікорський проти Коморовського: хто стане кандидатом у президенти?

Хоча до чергових президентських виборів у Польщі залишається ще понад сім місяців, основні конкуруючі політичні сили країни «Громадянська платформа» (ГП) та «Право і справедливість» (ПіС) уже розпочали активну підготовку до передвиборної кампанії.

ПіС не має клопотів зі своїм кандидатом — партія незмінно підтримує брата-близнюка свого лідера Ярослава Качинського, тобто діючого президента Леха Качинського.

Натомість ГП, після відмови від участі в президентських перегонах її лідера — прем'єр-міністра Польщі Дональда Туска, мусить зробити вибір між маршалом Сейму Броніславом Коморовським та міністром закордонних справ Радославом Сікорським. Тому керівництво партії прийняло нововведення — висування кандидата в президенти відбуватиметься не на партійному з'їзді, а шляхом проведення партійних передвиборів. В останньому номері партійного часопису, який до кінця лютого отримають усі члени ГП, є вкладка — бюлетень для голосування поштою у партійних президентських передвиборах, яким можна буде проголосувати до 24 березня, а також одноразовий логін і пароль для бажаючих проголосувати через Інтернет, які зможуть зробити свій вибір 20—24 березня. Підсумки голосування будуть затверджені на засіданні ради партії ГП 26 березня.

Свою гру навколо вибору кандидата від ГП розпочала й опозиція. Так, Союзу демократичних лівих сил (СДЛС) вигідніше, щоб кандидатом від платформи став Радослав Сікорський, бо Броніслав Коморовський має великий вплив на їхній електорат. Тому «ліві» почали посилено критикувати маршала Сейму за погану організацію роботи парламенту. ПіС теж грає «на користь» Броніслава Коморовського, який належить до тієї ж вікової категорії, що й кандидат ПіС Лех Качинський, а тому, в разі його висунення кандидатом у президенти від ГП, остання не зможе будувати передвиборної кампанії на протиставленні свого молодого кандидата старшому кандидатові від ПіС. Аби не допустити участі Радослава Сікорського в президентських перегонах, у хід пущено «важку артилерію» — чорний піар: у пресі з'явилися заяви лідера ПіС Ярослава Качинського про існування причин, «які не дозволяють Радославу Сікорському займати державні посади», а президент Лех Качинський у листі на ім'я прем'єра Дональда Туска нагадує про свої застереження щодо нинішнього міністра закордонних справ, які були представлені перед призначенням Сікорського на цю посаду восени 2007 року. Жодних конкретних фактів у листі не наводиться, окрім твердження про відкликання його з посади міністра оборони в уряді ПіС (2005—2007 рр. — **Авт.**) «через серйозні порушення».

Наскільки вдалими стануть піар-ходи опонентів ГП у боротьбі за президентське крісло та наскільки вони вплинуть на березневі внутрішньопартійні передвибори кандидата в президенти від ГП, а також і на результати самих виборів 2010-го, довідаємося після їх проведення.

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.
Варшава.

У п'яти регіонах залишаються підтопленими 510 будинків і понад три тисячі садиб. Також через підвищення рівня води обмежено рух на дорогах Луганської та Миколаївської областей *(Укрінформ)*

Сполучені Штати Америки готові розвивати партнерські відносини з новим керівництвом України — Хіларі КЛІНТОН *(Укрінформ)*

У НОМЕР

КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСТЬ

Озимі зернові культури — у доброму стані

Так стверджують агроспеціалісти Кіровоградщини. Під урожай 2010 року в регіоні засіяли озимими зерновими культурами площу в 431 тис. га. Погодні умови листопада—грудня минулого року були цілком сприятливими для проходження рослинами першої і другої фази загартування. На той час, за даними Кіровоградського інституту агропромислового виробництва Української академії аграрних наук, вміст загальних вуглеводів у рослинах озимої пшениці був високим, що забезпечило стійкість рослин до вимерзання на рівні 16—17 градусів морозу, а тих, що мали пізні строки посіву, — на рівні 12—14 градусів.

За словами начальника ГУ агропромислового розвитку ОДА Івана Владова, озимі зернові сформували оптимальний стеблостій і накопичили достатньо поживних речовин у вузлах кущення, що дало їм змогу протистояти несприятливим явищам зимового періоду. В період найбільшого похолодання посіви озимини були надійно захищені від дії низьких температур і за рахунок снігового покриву. Досить складні погодні умови не мали суттєвого негативного впливу на стан перезимівлі озимої пшениці, що підтверджується результатами водного відрощування рослинних зразків культури, відібраних із посівів різних строків сівби. Зрідженості та загибелі рослин не виявлено.

Водночас обласне управління АПР рекомендувало агрономічним службам агроформувань на кожному полі озимих періодично проводити обстеження стану посівів.

Петро МЕЛЬНИК.

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ

Шукали відповідей на виклики глобалізації

Більше 200 молодих вчених з 24-х регіонів України, Білорусі, Росії, Польщі, Азербайджану, Вірменії, Латвії та інших країн з'їхалися до Тернополя на Міжнародну науково-практичну конференцію «Економічний і соціальний розвиток України у XXI столітті: національна ідентичність та тенденції глобалізації». Сьомий рік поспіль такі зібрання організовує Рада молодих вчених Тернопільського національного економічного університету, цього року співорганізаторами виступили університет Дружби народів (Москва), Азербайджанський, Білоруський державні економічні університети та Вроцлавський економічний університет (Польща).

Молоді науковці впродовж двох днів шукали відповіді на нові виклики, продиковані глобалізацією, дискутували щодо розвитку національних, регіональних, муніципальних та мікроекономічних систем в умовах нестабільної ринкової економіки. Свої пропозиції вони передадуть Верховній Раді, Президенту, уряду, місцевим органам влади.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Базарний день

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

...Галина Миколаївна Мала торгує на Житньому капустою й помідорами. А от до столичного голови прийшла з качкою.

— Черновецькому на снідання принесла, а він, бач, уже наївся, — жартує.

Качку відразу викуповують представники первинної організації «Фронту змін», які не підтримують приватизацію базарів. «Тормозок» новообраному члену вищої ради юстиції, яким тепер є київський градоначальник, обходиться їм у двісті гривень. До птиці докуповують сало й ковбасу.

— Наша пропозиція: якщо ринки продадуть, то торгуватимуть отут. А це ми депутатам на пробу віднесемо, — каже очільник організації Геннадій Кривоший.

Однак ні його, ні Галину Миколаївну до «святая святих» — на засідання Київради не пускають. Качка залишається в господині.

Відстоювати інтереси торговців уже традиційно береться лідер блоку свого імені Віталій Кличко.

— З незрозумілих причин ринки, які є прибутковими комунальними підприємствами й щодня приносять гроші до скарбниці, сьогодні хочуть віддати у приватні руки. Ми цього не допустимо, — обіцяє він.

Обстала проти продажу Житнього із Володимирським і прокуратура міста. Днями вона опротестувала рішення Київради про включення комунальних ринків до переліку підприємств, які підлягають приватизації.

Як повідомляє прес-служба відомства, столична прокуратура перевірила законність рішення Київради й установила, що приміщення за адресою вул. Горького, 115 і Верхній Вал, 16 були виставлені на приватизацію не як цілісні комплекси, а як окремі певні приміщення, при цьому рішення про їх приватизацію не було погоджено з Київським міським територіальним відділенням Антимонопольного комітету України.

До слова, секретар Київради Олесь Довгий, відкриваючи вчорашнє засідання, відзначив, що київська влада знає про протест прокуратури й зробить усе, щоб зберегти профільність підприємств і робочі місця.

Наталія ОВДІЄНКО.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Вибух у будинку в Орджонікідзе влаштував його мешканець

Головна причина вибуху в житловому будинку в місті Орджонікідзе — несанкціоноване втручання в систему газопостачання, повідомили в Територіальному управлінні Держгірпромнагляду України в Дніпропетровській області. Власник квартири на першому поверсі самовільно втрутився в систему газопостачання квартири, під'єднавши до неї опалювальний котел, розташований у сусідньому приміщенні теплогенераторної комунально-побутового об'єкту. Під'єднання було виконано нещільно, що спричинило витік газу, який накопичувався і потрапляв через міжповерхові отвори для інженерних комунікацій на другий поверх, де його концентрація досягла вибухонебезпечного рівня. Коли мешканка квартири на другому поверсі вранці 8 лютого відкрила кран гарячої води, автоматично спрацював запальник газового водонагрівача і пролунав вибух.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

Дніпропетровська область.

Пустеля одержала статус національного природного парку

На території Цюрупинського та Голопристанського районів і Новокаховській міськради Херсонської області буде створено Національний природний парк «Олешківські піски». Відповідно до указу Президента України він розміститься на території 8020 гектарів. Міністерству оборони України разом із Херсонською ОДА доручили протягом 2010—2013 років звільнити земельні ділянки колишнього авіаційного полігона «Херсон» від вибухонебезпечних предметів, щоб передати ці землі в користування парку. Раніше тут перебував військовий полігон, на якому відпрацьовувалося бомбометання льотчиками із країн Варшавського договору. Піски буквально нашпиговані металом, часто зустрічаються авіабомби, які не розірвалися. Нагадаємо, що Олешківські піски, котрі складаються з дюн і піщаних бугрів, розташовані за 30 кілометрів від Херсона. Пустеля займає близько 2100 квадратних кілометрів. Улітку пісок прогрівається до 75 градусів.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Херсонська область.

Богослужіння по загиблих

26 лютого в Луганську відбулося богослужіння по загиблих під час вибуху в міській лікарні № 7. Панахида на сороковий день проводилася у Свято-Петропавловському кафедральному соборі за рішенням духовного керівництва Луганської єпархії УПЦ. Службу очолив Митрополит Луганський і Алчевський Іоаннікій. У ній взяли участь керівники міста, родичі загиблих і потерпілі від вибуху, лікарі, рятувальники МНС, жителі обласного центра.

Алла АНТІПОВА.

Луганськ.

Покарали за ялинку із кладовища

Двох керівників Козелецької селищної ради прокуратура притягла до адміністративної відповідальності за підробку протоколу про видалення із кладовища нібито аварійної ялинки. Останню було спиляно з могили дитини й встановлено у центрі селища напередодні Нового року. Громадськість обурило використання такої ялинки під час новорічних свят і сам факт знесення дерева без належного оформлення документів. Ініціаторів цієї акції щойно оштрафовано на 255 та 300 гривень.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівщина.

ФОТОФАКТ

Голова Донецької обласної асоціації бджолярів Анатолій Цопа — володар першого в області посвідчення медовара — зібрав золоті медалі у всіх номінаціях на Всеукраїнському конкурсі питних медів.

Фото Ігоря ТКАЧЕНКА (Укрінформ).

Полтавщина відправляє урядові «SOS»

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

У зверненні до Прем'єр-міністра Юлії Тимошенко керівництво Полтавщини констатує, що магістраль М-03 Київ—Харків—Довжанський внаслідок складних погодних умов та хронічних недоремонтів в останні роки опинилася майже в непроїжджому стані, а через відсутність бюджету—2010 наявні ресурси дорожньо-експлуатаційних підприємств та можливості їх фінансування за тимчасовим кошторисом вичерпані.

Ліквідація снігових заметів та забезпечення під'їздів до майже 500 населених пунктів — ось на що спрямовані сили наявних дорожніх підрозділів області. Облдержадміністрація також просила про допомогу підприємства області, які виділили для цього свої технічні засоби. Таким чином аварійні ремонтні роботи і ліквідація наслідків НС тривають майже безперервно протягом двох місяців. Голова Полтавської облдержадміністрації Валерій Асадчев просить терміново вирішити питання щодо цільового направлення не менше 30 млн. грн. на проведення відновлювальних робіт.

— Технічний стан автошляхів загальнодержавного значення сьогодні критичний. Через погане покриття трапляються ДТП, істотних ушкоджень зазнають транспортні засоби. І нинішні погодні умови — лише побічна причина. Головне зло — у хронічному недофінансуванні, — коментує ситуацію заступник голови Полтавської ОДА Сергій Ясинський. — Підкреслюю, недофінансування, яке маємо нині, може призвести до колапсу транспортної мережі в цілому.

Залишається лише додати, що автотраса Київ—Харків — це один із об'єктів, який включається у програму підготовки до Євро—2012.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Полтавська область.

Олешківські піски, котрі складаються з дюн і піщаних бугрів, розташовані за 30 кілометрів від Херсона

Зігріли словами про зменшення тарифів

КП «Вінницяміськтеплоенерго» пообіцяло перерахувати кошти, сплачені за спожите взимку тепло. За словами першого заступника міського голови Івана Михайлика, це стало можливим завдяки зменшенню затрат підприємства на виробництво і постачання тепла у цьому опалювальному сезоні. На яку суму знизять оплату, стане відомо до 20 березня — до цього часу тепловики планують завершити перерахунок. Зекономлені для споживачів кошти зарахують у майбутні платежі.

— Зменшити витрати нам вдалося завдяки запровадженню низки енергоощадних заходів, — каже начальник КП «Вінницяміськтплоенерго» Сергій Коваленко. —Найголовніший з них — реконструкція 45% тепломереж. Оптимізували також саму систему теплопостачання, зосередивши виробництво тепла на великих котельнях.

Теплопостачальна організація працює лише на власній, дешевшій, електроенергії. «Ми не тільки не закуповуємо, а ще й продаємо електрику, — уточнив пан Коваленко. — 600 тисяч вироблених кіловат реалізували підприємству ВАТ «Вінницяобленерго». Частину коштів зекономили на витраччанні води для підживлення тепломереж. Замість того, щоб закуповувати її у «Вінницяводоканалу», в районі однієї котельні забір води організували безпосередньо з Південного Бугу.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

ФОТОФАКТ

У Львові учасники фестивалю-конкурсу «Шевченко-фест» організували флешмоб: перед пам'ятником Кобзарю понад 30 представників різних громадських організацій склали рядки з відомих творів поета.

Фото Маркіяна ЛИСЕЙКА (Укрінформ).

ЛАУРЕАТ

В Інституті журналістики КНУ ім. Т. Шевченка відбулося нагородження кращих школярів, студентів і молодих журналістів почесними відзнаками Фонду розвитку журналістики імені Анатолія Москаленка: ще одним лауреатом премії став студент Ужгородського національного університету Олександр Маріан.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Забудьте про те, що ЖЕКи повинні якісно дбати про ваші будинки

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Врятувати комунальне господарство України, за словами міністра, може лише комплексне реформування галузі. Один із кроків — створення об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ). «Забудьте про те, що ЖЕКи мають якісно дбати про ваші будинки, — каже пан Кучеренко. — Звичайно, ОСББ — теж не панацея. Але це початок складного шляху реформування. І на початок цього року мешканці більш як 13 відсотків житлових багатоквартирних будинків уже створили такі об'єднання».

Проте, за словами народного депутата Валерія Баранова, усі ці пункти так і залишаться нездійсненими, допоки влада практикуватиме так званий соціальний популізм. «У нас є чудові стратегії і тактики, — каже пан Баранов, — а результатів ось уже 19 років не бачимо. Чому? А тому, що системи ЖКГ працюють поза законами економіки. В їхній основі обман, соціальний популізм». Передусім, на думку депутата, необхідно переглянути процес тарифоутворення. «Тільки тоді, коли в тариф буде закладено реальний рівень рентабельності, до нас прийдуть інвестори», — переконаний Валерій Баранов.

А ось на думку директора Інституту демографії та соціальних досліджень НАНУ Елли Лібанової, проведення нової тарифної політики має бути узгоджене зі зміною оплати праці. «Мене турбує ідея примусити всіх платити більше і захищати тільки найбідніших, — каже пані Лібанова. — Це означатиме, що весь тягар реформи ми покладемо на плечі середнього класу, який тільки-но починає зароджуватися». Але у МінЖКГ готові підійти до реформування галузі системно. Та головне, щоб на все це була політична воля керівництва країни.

Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.

ВЕЛИКА ВОДА

На Одещині підтопило городи, льохи, колодязі

Село Дачне Біляївського району Одеської області — в зоні підтоплення через інтенсивне танення снігу. На 12 вулицях села рівень води досяг 20 сантиметрів, підтоплено городи, льохи, колодязі 122 будинків. У селі Олександрівка Комінтернівського району напору води не витримала дамба ставка. Потік зруйнував дорожнє полотно й розірвав водопровідну трубу діаметром 10 міліметрів. 130 будинків залишилися без питної води, її підвозять в автоцистернах. Один будинок перебуває під загрозою зсуву — від вимоїни його відділяє 15 метрів.

Проблеми, пов'язані з таненням снігу, виникли і в Одесі. Дах Музею імені Олександра Пушкіна не витримав великої кількості мокрого снігу й води — зі стелі побігли струмки, і співробітники були змушені евакуювати безцінні експонати.

Мешканці південних районів із тривогою очікують березня. Синоптики прогнозують дощі й підвищення рівня води в річках до 1,5 метра. А це означає, що заплави Дунаю й Дністра затопить, під загрозою зриву роботи опиняться енергетичні й житлово-комунальні об'єкти. Крім того, якщо Дунай і Дністер перетнуть критичну позначку, почнеться повінь на автотрасі Одеса—Рені, затопить величезні масиви сільгоспідприємств.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеська область.

Разом проти повені

Питання пропуску повеневих вод на прикордонних водотоках обговорено на зустрічі керівників українських та білоруських водогосподарських і транспортних організацій, яка відбулася у селищі Ратне.

Учасники заходу відзначили, що на кінець лютого у Брестській та Волинській областях склалася непроста ситуація на ріках та каналах. Запаси вологи в снігу становлять 70—90 міліметрів, що значно більше за попередні роки, із осені в прикордонних ріках зберігається сталий високий рівень, що ускладнює ситуацію. На зустрічі узгоджено спільні дії обох сторін із пропуску повеневих вод.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

ФОТОФАКТ

Фото Миколи М'ЯКШИКОВА (Укрінформ).

Жителі двох квартир будинку № 2 по вулиці Нестерова в Дніпропетровську залишилися без даху над головою: через 20 років після того, як будинок визнали аварійним, у ньому відкололася бічна стіна.

Бої зі снігом перейшли в нічну фазу

Протягом трьох останніх ночей із Полтави вивезли понад 400 двадцятитонних самоскидів снігу. Роботи намагаються виконувати в нічний час. Як пояснив заступник начальника управління житлово-комунального господарства Андрій Лямін, це дозволяє не заважати роботі транспорту, і сам транспорт не заважає комунальникам. Сніг вивозиться на околиці, а до роботи залучається не лише комунальна, а й техніка інших підприємств та організацій. Перш за все це потужні грейдери, навантажувачі та самоскиди. На різних роботах задіяно в середньому до 50 одиниць різноманітної техніки, у тому числі безпосередньо на вивезенні снігу — до тридцяти. З цією метою спеціально сформовано п'ять бригад.

Вл. інф.

У НОМЕР

КИЇВ

Новий головнокомандувач зі старим арсеналом

Президент України Віктор Янукович прийняв командування Збройними Силами. Які зміни чекають на армію за нового головнокомандувача? Люди в погонах сподіваються на краще. Час покаже. Хоча з реанімацією доведеної до повного виснаження армії зволікати не варто.

Під час передвиборної кампанії Янукович обіцяв провести ефективну військову реформу. Її основні етапи такі: уже з 2011 року війська комплектуватимуть за контрактом, всіх військових забезпечать житлом, включаючи молодих лейтенантів, і т. д. Втім, мабуть, ці обіцянки в найкоротший термін нездійсненні. Бажання є, немає можливості. Для досягнення цієї популістської на даний момент мети необхідно, за підрахунками експертів, близько 50 млрд. гривень. Водночас мінімальна потреба фінансування ЗС лише цього року становить 19,8 млрд., а для нормального функціонування і розвитку армії необхідно 32,4 млрд. гривень.

А поки виконання громадянського обов'язку не скасували, то охочих послужити в умовах кризи чимало. Особливо в східних регіонах України. Мотивація проста: в армії нагодують, одягнуть і навчать професії. А затим легко буде влаштуватися в правоохоронні органи чи охоронцем у приватну фірму. Служити далі за контрактом бажаючих небагато. У столиці таких практично немає. Прогодувати родину за 1200 гривень на місяць неможливо.

Але основна біда захисників Вітчизни — застарілий арсенал техніки й озброєння. Так, через недостатнє фінансування з 70 літаків МіГ-29, яким потрібна модернізація, в 2009 році модернізацію пройшли лише п'ять. А з нової техніки на озброєння надійшов лише один танк «Оплот» національного виробництва.

— За існуючого бюджету підвищити боєздатність армії неможливо, — стверджує голова оборонного парламентського комітету Анатолій Гриценко.

Наростити військову міць, незважаючи на заяви політиків, у найближчі років п'ять не вдасться. За словами директора Центру досліджень армії, конверсії та роззброєння Валентина Бадрака, не варто сподіватися, що держава і в 2010 році розщедриться на закупівлю озброєнь і військової техніки, якщо рівень асигнувань за цією статтею не перевищить хоча б 200—250 млн. доларів...

Що не кажи, а сподіватися на розв'язання проблеми ззовні не доводиться. У НАТО нас покличуть не скоро. Та й то, якщо наша армія відповідатиме критеріям вступу в альянс. А можлива активна кооперація з російським військово-промисловим комплексом швидких результатів не дасть. Залишається сподіватися на стратегічне диво від нового головнокомандувача...

Ольга ВАУЛІНА.

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

Збирати податки допомагають відомі імена

Публічно задекларувати свої доходи вирішили відомі в краї діячі культури і мистецтва. Задекларувавши свої гонорари, приклад іншим показали заслужені артисти України актори обласного музично-драматичного театру Микола Нелюба та Степан Бортничук, народна артистка України співачка Марічка Ясиновська, олімпійська чемпіонка з фехтування Галина Пундик та інші. На початок березня в області фізичними особами — платниками податків уже задекларовано понад 33 мільйони гривень доходів, з яких до бюджету надійшло майже 600 тисяч.

Ірина КОЗАК.

БЕРЕЗЕНЬ

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

пн	1	15	29
вт	2	16	30
ср	3	17	31
чт	4	18	
пт	5	19	
сб	6	20	
нд	7	21	
пн	8	22	
вт	9	23	
ср	10	24	
чт	11	25	
пт	12	26	
сб	13	27	
нд	14	28	

Март спочатку хмарний, в середині болотний — буде сніп намолотний

ОБ'ЄКТИВ

19 лютого. Вищий адміністративний суд України розпочав розгляд скарги кандидата на посаду Президента Юлії Тимошенко на дії ЦВК щодо встановлення результатів виборів глави держави.

20 лютого. Донецьк. Виступає переможниця фінального шоу ювілейного, десятого, міжнародного фестивалю «Пані Україна-2009» Ольга Несен (Харків).

21 лютого. Житомирська область. Неподалік Радомишля, у селі Леніне, відбулася військово-історична реконструкція бойових дій 1944 року з визволення Правобережної України.

22 лютого. Вантажний автомобіль КРАЗ блокує вхід у приміщення книгарні «Сяйво» в центрі столиці під час чергової спроби захоплення книгарні.

23 лютого. Покладання квітів до могили Невідомого солдата у столичному Парку вічної слави з нагоди Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав та Дня захисника Вітчизни.

24 лютого. Київ. Частково зруйнувався пам'ятник засновникам міста — Кию, Щеку, Хориву та їхній сестрі Либеді. Завалилися фігури Щека і Хорива. Ймовірна причина — зношеність конструкцій.

25 лютого. Під час урочистого засідання Верховної Ради України новообраний Президент України Віктор Янукович склав присягу українському народові.

Сім днів із життя країни очима фотокореспондентів Олександра КЛИМЕНКА, Сергія КОВАЛЬЧУКА, Андрія НЕСТЕРЕНКА, Анастасії СИРОТКІНОЇ, Укрінформу та УНІАН

ГОЛОС УКРАЇНИ № 36 (4786)
СУБОТА, 27 ЛЮТОГО 2010

У Кам'янець–Подільському районі Хмельниччини оголосили акцію весняного прибирання населених пунктів, а також узбіч доріг, лісів та річок. Упоратися обіцяють до 2 квітня — щоб гідно зустріти свято Великодня, *інформує наш кореспондент Віра ШПИЛЬОВА*

У Києві з 1 березня набувають чинності нові правила паркування, коли водій зобов'язаний сплатити за паркування шляхом придбання абонементного талона, паркувального талона паркомату або скориставшись послугою «Мобільне паркування»

Хто оплатить лікарняний і оздоровить?

Криза, епідемія грипу та бездіяльність влади ставлять під загрозу гарантії соціального страхування

Близько чотирьох мільярдів гривень отримують українці за рік як компенсацію під час хвороби. Частину цих коштів оформлюють завдяки симулюванням. Тож особливо під час кризи не лише роботодавці економлять на своїх працівниках, а й останні намагаються знайти для себе якісь вигідні шпарини. Приміром, оформлюють лікарняні замість відпустки. Або ж зважають на те, що протягом лікарняного працівника не можуть звільнити. Як наслідок, крім роботодавця, втрати зазнає ще й бюджет Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності (Фонд), з якого йде більша частина коштів на листки непрацездатності, а також фінансуються інші важливі для українців допомоги та послуги.

Будемо хворіти, а не оздоровлюватись?

Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності останнім часом не став винятком із правила: соціальній сфері нині доводиться нелегко. Тож за минулий рік наразився на низку сильних ударів, що спричинили не найкращу ситуацію з надання населенню матеріального забезпечення та соціальних послуг. Тільки у 2009 році дефіцит бюджету Фонду очікується на суму понад 533 мільйони гривень. Це передусім означає катастрофічне зменшення витрат на санаторно-курортне лікування й оздоровлення застрахованих осіб, дитяче оздоровлення (соціальні послуги), які також фінансуються з бюджету Фонду. Адже першочерговий обов'язок Фонду, згідно із законодавством, — надавати матеріальне забезпечення, тоді як соціальні послуги фінансуються за залишковим принципом. Та оздоровлення вигідніше за лікування. Вчасне санаторно-курортне лікування та реабілітація дають змогу уникнути інвалідності, а часто і забути про хворобу, стверджують лікарі. А економісти рахують: одна гривня, вкладена в реабілітацію або курортне оздоровлення, зберігає чотири гривні — людина швидше відновлює працездатність.

Прикро, якщо доведеться таки більше хворіти і не мати можливості пільгово оздоровитися, щоб не хворіти надалі. Схоже на замкнуте коло...

Що підриває соціальний бюджет

Фінансовий стан Фонду в 2009 році значно погіршився, передусім через негативний вплив фінансово-економічної кризи. Дефіцит його бюджету зумовлений також зменшенням розміру страхового тарифу в 2009 році на 0,1 відсотка (і становить 1,4 відсотка), що призвело до недоотримання Фондом страхових внесків на суму близько 300 мільйонів гривень.

Але й самі застраховані українці «допомагають» і без того «невеселій» ситуації, вчиняючи незаконно із своїм правом піти на лікарняний. А саме: симулюють хворобу або ж просто купують листок непрацездатності. Безпідставно в Україні видають близько п'яти—десяти відсотків листків непрацездатності. Фонд систематично перевіряє заклади охорони здоров'я на обґрунтованість видачі та продовження лікарняних. Результатом цього стають мільйони гривень, збережені для соціальних програм. Але ж усіх перевірити неможливо, а медичних працівників у сучасних реаліях життя приваблює зайвий «заробіток» і не лякає навіть кримінальна відповідальність за підробку листка непрацездатності, документа суворої звітності.

Практика фіктивних лікарняних поширена і в Європі. Ситуацію коментує Олексій Спасібухов, начальник управління з питань соціальних виплат та експертизи тимчасової непрацездатності Фонду: «Збитки від того, що люди, так би мовити, не виходять на роботу через те, що вони просто так вирішили, скажімо, у Швеції — близько 5 мільярдів євро на рік, у Великій Британії — приблизно 6 мільярдів фунтів на рік».

Щоб уникнути зловживань на лікарняних, Фонд пропонує ввести в дію Електронний реєстр листків непрацездатності, завдяки якому відповідні медпрацівники та спеціалісти Фонду знатимуть все про історію хвороби пацієнта. «Тому якщо хтось похворів там, потім вирішив похворіти деінде, і ще десь, і про це ніхто не знає — то такого вже не буде. Ми знатимемо практично в той само день, ну, може, на наступний день хвороби», — пояснює Олексій Спасібухов. Іще один плюс нововведення: дані про причини та перебіг хвороби, кількість людей із певними захворюваннями, які міститиме реєстр, дадуть змогу легше планувати пільгові путівки на оздоровлення.

Так звана епідемія грипу та ГРВІ на початку листопада торік у свою чергу також додала населенню приводів для симулювання хвороб. Значна паніка, залякування українців в усіх ЗМІ — а отже, й більше, ніж зазвичай, тимчасово непрацюючих — істотно й негативно вплинули на бюджет Фонду. За попередніми прогнозами Всесвітньої організації охорони здоров'я, на Україну чекають іще дві хвилі епідемії каліфорнійського грипу — навесні та восени 2010 року, які вимагатимуть нових відшкодувань на тимчасову непрацездатність. Окрім цього, фінансовий стан Фонду останнім часом підриває значне перевищення видатків з вагітності та пологів, частину яких соцстрах змушений виплачувати спритним шахраям.

Без діалогу з державою не обійтися

В умовах кризового стану в державі Фонд робить усе можливе для продовження ефективного функціонування, а отже, для комфортного життя українців у непростих життєвих ситуаціях: хвороба, смерть близького, потреба в лікуванні, реабілітації тощо. Але Фонд все вирішувати не може, адже це самоврядна організація, підконтрольна державі. І саме держава є гарантом забезпечення прав застрахованих осіб за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням відповідно до законодавства. Проблемні питання Фонду не раз порушувалися перед Кабінетом Міністрів України, Міністерством праці та соціальної політики України, соціальними партнерами, проте досі не були вирішені. Це значною мірою сприяло виникненню й постійному збільшенню бюджету Фонду у 2009 році.

Для ліквідації дефіциту бюджету Фонду, який у 2010 році очікується в сумі 1,3 мільярда гривень, потрібне збільшення доходної частини бюджету або зменшення її витратної частини.

Збільшення тарифу на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю істотно поліпшить ситуацію з достатнім наповненням доходної частини бюджету Фонду. На високі (а часто й необґрунтовані) виплати з вагітності та пологів Фонд виділяє чи не найбільше коштів. Недосконалість законодавчих норм — одна з основних проблем, що часто робить неможливим покарання шахраїв у цій справі. Чинне законодавство потребує вдосконалення, а саме: вибудування такого правового поля діяльності, яке б унеможливлювало допущення та виникнення випадків незаконного спустошення бюджету Фонду. Відповідні зміни передбачено у проекті закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо надання допомоги за державним соціальним страхуванням)» від 29.09.2009 р. №5159, доля якого наразі залежить від проходження на розгляд Верховної Ради України.

Окрім цього, необхідно виділення в держбюджеті України на 2010 рік асигнувань для компенсації видатків Фонду на виплату допомоги з тимчасової непрацездатності, вагітності та пологів у пільгових розмірах громадянам, які постраждали від Чорнобильської катастрофи.

Витратна частина бюджету, з урахуванням очікуваних витрат для матеріального забезпечення застрахованих осіб, може бути зменшена серед іншого через: по-перше, не дуже бажане скорочення статті бюджету «Оздоровчі заходи»; по-друге, зменшення фінансового навантаження на Фонд шляхом недопущення витрат нестрахового характеру. Для цього відповідно до наказу Мінпраці «Про мінімізацію впливу світової фінансової кризи на соціальну захищеність населення» розроблено проект закону про внесення відповідних змін до базового закону (№2240) в частині вилучення із нього часткового фінансування за рахунок коштів Фонду дитячо-юнацьких спортивних шкіл та придбання дитячих новорічних подарунків.

Цей рік обіцяє бути теж складним: до старих проблем можуть додатися нові. Тому для забезпечення виконання Фондом своїх функцій в повному обсязі без належної підтримки держави і розумного діалогу з нею не обійтися. В іншому ж разі наслідки можуть бути нерадісними: близько 260 тисяч застрахованих осіб і членів їхніх сімей не отримають санаторно-курортного та відновлювального лікування, не оздоровляться майже 240 тисяч дітей, закриються дитячо-юнацькі спортивні школи. Через це будуть вимушені пустувати численні санаторії, санаторії-профілакторії, дитячі заклади оздоровлення тощо; десятки тисяч їхніх працівників будуть звільнені та поповнять армію безробітних.

Сергій САНЧЕНКО,
директор Виконавчої дирекції Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

На знімку: в одній із аптек столиці.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА (з архіву «Голосу України»).

Щоб уникнути зловживань, Фонд пропонує ввести в дію Електронний реєстр листків непрацездатності

Проекти благополуччя — для тих, хто вміє рахувати

ЦІКАВИЙ ДОСВІД

На іноземні кошти в Мостиському районі на Львівщині будують котельні, вставляють вікна та купують у школи комп'ютери. І єдиною умовою для цього стає активність громади. Хочеш жити й виховувати своїх дітей в цивілізованих умовах — докладай зусилля, час і... трошечки грошей. І сприяє тому «прикордонний» характер!

Як приїжджого провінціала, що опинився у столиці, правила виживання штовхають на виключну активність та винахідливість, так і близькість до кордону дивним чином позначається на характері людей. Із покоління в покоління усі тут звикли покладатися на самих себе. Не без того, що кордон зазвичай завжди відкривав чимало можливостей для заробітку, однак і свої вимоги виставляв. Той, хто хоч раз побував у довжелезній черзі пішого митного переходу, добре розуміє, про що йдеться: не здолаєш його (битий дощами, вітрами й снігом) — не матимеш за що жити. І як тут не згадати Фолкнера: «Благословенні перепони — ними ростимо!»

Сьогодні актуальність такого заробітку значною мірою знята, та звичка вкладати власні сили та гроші в особисте благополуччя у мешканців одного з найпотужніших районів Львівщини, Мостиського, залишилася. Практично всі його населені пункти розташовані в 30-кілометровій зоні малого прикордонного руху, й це, без сумніву, багато на чому позначилося — на цілковитому виборі європейських орієнтирів, на бізнесі й навіть на діяльності місцевого самоврядування. Тут швидше за інших визначилися зі ставленням до всіляких фондів та грантів. І зрозуміли, що треба використовувати і власне розташування, і особливості характеру людей. Складно нині знайти в Україні район, в якому так успішно освоювалися б кошти Українського фонду соціальних інвестицій, які надає Світовий банк.

Отримання грантів УФСІ має свої вимоги, і полягають вони в тому, що на вирішення проблем сіл і міст повинні йти не лише закордонні, а й українські кошти. Тобто передбачається активна участь громади, збір «людських» грошей — 5 відсотків від вартості проекту. До речі, це зовсім не така проста умова. Погодьтеся, немає ще в нас звички вкладати особисті заощадження, щоб потім отриманим прибутком (не важливо, в якому вигляді) користувалися всі. Скільки разів то в одному містечку, то в другому намагалися такі проекти реалізовувати й наштовхувалися на стіну нерозуміння. Тому в кожному випадку доводилося вести колосальну роз'яснювальну роботу. Щоправда, зерна зусиль саме на Мостищині впали на благодатний ґрунт, і в селах почали створювати агенції місцевого розвитку — осередки, які брали на себе відповідальність за проведення усіх задумів. А це — виготовлення проектно-кошторисної документації, тендерна процедура, збирання коштів, контроль за їх використанням і власне — проведення самих робіт.

За УФСІ «прийшли» в район і інші програми, й протягом останніх кількох років було втілено в життя аж 11 мікропроектів на загальну суму понад 5,2 мільйона гривень. До речі, за підсумками освоєння коштів район було визнано найкращим в Україні з впровадження Програм розвитку ООН (ПРООН).

Під лежачий камінь ні вода не тече, ні гроші

У селі Годині вперше про Український фонд соціальних інвестицій дізналися три роки тому, коли за кошти Світового банку була побудована газова котельня і придбали комп'ютерний клас. Тоді директор школи й керівник агенції місцевого розвитку Володимир Плюта зібрав нібито невеличку, та дуже вагому суму — 18 тисяч гривень. Ще стільки ж надійшло з місцевого бюджету. А загалом вартість проекту становила 340 тисяч гривень. Коли ж, нарешті, котельня запрацювала, а в класі діти не могли натішитися новенькими комп'ютерами, громада почала втягуватися у «смак» міжнародної підтримки. І коли виникли певні складнощі з програмою ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду», люди захвилювалися.

Годинівцям дуже хотілося відремонтувати сільську амбулаторію, однак на це потрібно було не менш як 500 тисяч гривень, а програма ПРООН могла надати кошти в межах ста тисяч. І щоб проект із села не «пішов», мешканці обрали інше завдання — поміняти в школі старі вікна на енергоощадні. Громада знову була готова (вже з повним усвідомленням процесу) докластися до вирішення проблеми своїми грішми, навіть за умови дещо жорсткіших умов: 50 відсотків вартості робіт передбачалося покрити коштами Європейської комісії і 50 — громади та бюджету.

Півроку пішли на підготовку (наради, укладання угод), і ось, нарешті, 57 вікон замінено. Сьогодні діти в школі більше не мерзнуть, а з освітянських коштів не платять за газ, що йде на вітер. Годі й казати, що в Годині мріють про подальшу співпрацю з фондом і обговорюють між собою кілька проектів. Звичайно, це все та сама сільська амбулаторія і поліпшення медобслуговування, а ще — первинна обробка сміття, коли пластик та скло окремо складуються, а потім вивозяться на сміттєпереробний завод. Гроші, зароблені в такий спосіб, знову ж використовувалися б на соціальні проблеми, приміром, поліпшене харчування дітей.

Якщо громада й влада — соратники

Антон Вербаускас **(на знімку)**, голова Мостиської районної ради — один з основних ентузіастів і поборників проектів, що здійснюються на гроші різноманітних фондів, упевнений, що зупинятися на досягнутому було б нерозумно:

— Сьогодні ми готові до нових пропозицій. І повірте, скористаємось навіть мінімальною можливістю співпраці. Так, наша територіальна спільнота довела, що прозорі, чесні відносини в освоєнні коштів різних фондів дають результати, і що дуже важливо, ми накопичили досвід із розвитку активності пересічних громадян. Нині люди самі визначають пріоритети соціальних проблем і переконуються, що для реалізації будь-якого задуму саме їхня активність є визначальним фактором. (В часи економічної скрути це чи не єдиний порятунок!?) Однак до цього розуміння треба було дорости. Тепер приїжджаю в села, де відновлено фельдшерсько-акушерські пункти, оснащено їх відповідним обладнанням, і на душі стає тепліше...

Мені, зізнаюся, просто шкода, — продовжує співрозмовник, — що проекти йдуть лише на рівні районів чи містечок (крім нас, грандодавці відзначають ще Славутич, що на Київщині, який теж досяг чималих результатів). Однак усе це можна було б задіяти й на обласному рівні, причому на дуже вигідних для громади умовах. Звичайно, це складно, однак усе в наших руках! Сьогодні взагалі такі часи, що випускати з рук жодної ниточки не варто. Люди живуть дуже складно. Великі політики, депутати Верховної Ради далекі від наших проблем. Київ живе своїм устроєм, а провінційні громади виживають хто як може. Я щось не пригадаю, коли останній раз мешканці бачили депутата Верховної Ради в Мостиськах. Так, щоб він приїхав не на парадний захід, а просто поцікавитися, що найбільше хвилює людей. Тому, на мою думку, вихід один — місцева влада має зробити все, щоб згуртувати громаду й спільно вирішити, які саме проекти мають найбільшу нагальність. Важливим є і те, щоб наймудріші та найактивніші громадяни були задіяні в керівництві агенцій місцевого розвитку, причому потрібно стимулювати постійне зростання їхнього рівня компетентності. А коли вже люди побачать перший результат, а тим більше зрозуміють, що самі вони стають розпорядником та здійснюють контроль за використання коштів, то навіть до цього часу найменш активний дядько смикатиме тебе за рукав і казатиме: «А чи не поїхали б ви до Києва і не дізналися, може б, ще якийсь корисний для нас проект там дозріває?»

Цікаво, що поки тривала наша розмова, в кабінеті голови районної ради сидів пересічний пенсіонер і тримав у руках проект співпраці з одним із польських районів. Проект полягав у двосторонній діяльності з контролю за якістю питної води. Близьке територіальне сусідство та спільні водні артерії роблять актуальною таку болючу проблему. На моє запитання щодо перспектив замисленого, чоловік зреагував так: «Серйозна робота та із серйозними людьми й щоб не мала успіху!? Повільно, крок за кроком, а свого досягнемо».

Вербаускас, який щирою посмішкою підтримував пенсіонера, резюмував сказане коротко: «Що важчі часи, то більше треба працювати».

На жаль чи на щастя, але з цим твердженням неможливо не погодитись.

Спрацювало, як ефект доміно

Активність мешканців Мостищини, що показово, проявляється в різних сферах. І в духовній, зокрема. Наприклад, наприкінці минулого року в селі Бортятин урочисто відкрито музей-садибу Богдана-Ігоря Антонича, де мешкали багато років батьки поета, де пройшли його дитячі та юнацькі роки. Цей музей, без перебільшення, можна називати творінням рук місцевої громади. Звичайно, держава виділила для реставрації будинку кошти, однак чимало сільчан докладалися до відкриття музею особисто. Голові Довгомостівської сільської ради Оксані Павлів не потрібно було закликати людей до роботи — вони з охотою йшли самі: хто мурував, хто територію облаштовував, хто ніс старовинні, старанно збережені речі.

Селяни звикли опікуватися могилами батьків поета. До того ж щороку з цілого району з'їжджалися сюди люди й разом із отцем Михайлом йшли на кладовище. При сільській школі теж працює свій музей Антонича, що вже накопичив чимало експонатів. Отже, сільчанам хотілося створити культурний осередок, для якого роками вибудовувалося підґрунтя.

Небайдужі житимуть краще

І те, що останні роки газифіковано 43 населені пункти району, можна зарахувати не лише до чеснот місцевої влади, а й до визнання ініціативності людей. В першу чергу лягали підвідні газопроводи в селах, де була небайдужою громада, яка займалася прокладанням вуличних газопроводів. А вони, до речі, робилися за кошти мешканців, лише за часткової допомоги районного бюджету. На даний час газифіковано 90 сіл та 2 міста, що становить 88 відсотків від запланованих показників газифікації району.

Свідомість та активність пересічних людей спонукала обласних депутатів теж докластися до благополуччя Мостищини. Два мільйони гривень з обласного бюджету «вибили» депутати для ремонту доріг минулого року. Отже, потужність району, спричинена небайдужістю до свого буття, має явні ознаки громадянської згуртованості. Й вона обов'язково дасть ще сильніші паростки. Тому до цього досвіду варто краще придивитися. Можливо, в цьому є один із шляхів успіху й нашої держави в цілому?

Ірина ЄГОРОВА.

Фото автора.

ДОВІДКА «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

3 вересня 1992 року Україна стала 167-м членом Світового банку, акціонером установи, що не є «банком» у загальному розумінні цього слова. Це — потужне співтовариство країн, які інвестують свої кошти в економіку держав, що розвиваються.

І одним із найпотужніших проектів Світового банку, замисленого спільно з українським урядом, став «Український фонд соціальних інвестицій» (УФСІ). Особливість його діяльності полягає в тому, що безпосереднім ініціатором, замовником та споживачем програм виступає не держава чи окремі соціальні категорії громадян, а територіальна громада.

ФАКТИ КОРОТКО

Проект «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» було започатковано в Україні у вересні 2007 року. Ініціатива фінансується Європейською комісією в рамках програми технічної допомоги ЄС та співфінансується і впроваджується Програмою розвитку ООН в Україні. Бюджет проекту — 13,33 мільйона євро, в тому числі 12 мільйонів — внесок Європейської комісії. І ця фінансова підтримка проекту зробила можливим в Україні поширення позитивного досвіду соціальної мобілізації громад. Досвіду наразі поодинокого, однак дуже корисного.

Я щось не пригадаю, коли останній раз мешканці бачили депутата Верховної Ради в Мостиськах

ВІСТІ З СУМЩИНИ

Борги із зарплати погасять «Лексусами»?

Сьогодні на обліку в Сумському центрі зайнятості — майже 3,7 тисячі жителів.

Причому щодня армія безробітних у середньому поповнюється трьома десятками осіб. Посилює напруження на ринку праці в обласному центрі заборгованість із заробітної плати, яка нині перевищує 41 мільйон гривень. «Кардинальний вихід» із ситуації знайшов міський голова Сум Геннадій Мінаєв, який запропонував керівникам підприємств-боржників продати власні «Лексуси» й виручених від продажу коштами гасити наявну заборгованість із зарплати. Більшість опонентів готові пристати на цю пропозицію, але за умови, що приклад їм покаже ініціатор.

Контрабандисти перевозять ордени, медалі й гранати

Стародрук «Молитвослов» середини XIX століття, орден Великої Вітчизняної війни II ступеня і 14 медалей виявили сумські прикордонники та митники в міжнародному пункті пропуску «Юнаківка» під час огляду автомобіля громадянина Росії.

При цьому орден та половина медалей були «укомплектовані» орденською книжкою та посвідченнями. Того самого дня їхні колеги в пункті пропуску «Середина-Буда» вилучили в іншого російського контрабандиста три гранати, кілька десятків патронів, вибухівку та майже півкілограма наркотичної сировини.

Якщо перший контрабандист відбувся легким переляком, то його «колезі» по нещастю поталанило менше: «гранатометника» затримали й передали співробітникам компетентних органів.

Відвантажили власну продукцію до 94 країн світу

Минулого року промислові підприємства Сумщини отримали від зарубіжних партнерів замовлень на продукцію та послуги більше як на 5,5 мільярда гривень.

Найбільший попит у зарубіжних партнерів має продукція підприємств машинобудування, хімічної та нафтохімічної промисловості, деревообробної галузі. Цікаво, що торік підприємства області відвантажили свою продукцію до 94 країн світу.

Гуртом до блакитного вогника

У 37 будинків мешканців села Ширяєве Путивльського району підвели природний газ.

У цьому є чимала заслуга керівника місцевого сільгосппідприємства імені Карла Маркса, відомого в області господарника Михайла Шаповалова, який надав відчутну матеріальну допомогу односельцям.

Владислав ЖМУРКОВ.

Заблукавши в полі, жінка за чотири дні й три ночі так і не знайшла дороги до села

СИТУАЦІЯ

Знесилену, її випадково побачили мисливці. Спершу звернули увагу на зграю ворон, які кружляли над одним і тим самим місцем. Потім почули звідти кволий людський голос...

Ніна Подолян каже доньці й онукові, що раніше ніколи не вірила, що можна заблукати у знайомому з дитинства місці.

Того дня Ніна Подолян добиралася від дочки до свого села Клебань, що в Тульчинському районі. Півтора року вона не була в рідній оселі. Поки дочка працювала на заробітках в Італії, доглядала внуків. Надія, так звати доньку 69-річної Ніни Подолян, ще не встигла з дороги розпакувати речі, як бабуся повідомила, що збирається додому. Донька ледве умовила маму зачекати. Так само не радила їхати і наступного дня. Просила перебути холоди...

Із села Кирнасівка, де живе донька, до Клебані 12 кілометрів. Курсує автобус. Але жінка вирішила йти пішки. Улітку ходила цією дорогою не раз і не два. Знає її, як кажуть, із закритими очима. Полями навпростець година ходьби. Цього разу мандрівка затягнулася на чотири дні...

Куди не подамся — скрізь або поле, або ліс

— Це біда мене гнала в плечі, — каже Ніна Петрівна. — Почала збиратися в дорогу ще тоді, як Надя подзвонила з Італії і сказала, що скоро приїде. Виглядала її, як ясне сонечко. Люди з села переказали, що в мене на обійсті побували злодії, винесли картоплю з погреба. То я не могла дочекатися, щоб подивитися, що там наробили. Надя не пускала мене. А я вибрала момент, коли вона поїхала в Тульчин, зачинила двері — і помчала на всю.

Жінка так тепло вдягнулася, ніби знала, що її чекає в дорозі. Під шубу, вона довга, аж до п'ят, накинула ще й куртку. На голові була тепла пухова хустина. У ноги змерзла найбільше. У напівчобітках не дуже тепло, зате зручніше прошкувати. Рукавиць теж не мала. Коли став допікати мороз, замотала руки хустиною, яку несла в сумочці.

— Перший раз я спинилася на роздоріжжі, — продовжує Ніна Петрівна. — Побачила знак надмогильний. Його встановили, коли один хлопець втопився. Думаю, значить, по праву руку має бути Федьків став. А мені до села в інший бік. От я й пішла. Кругом — біло-біло. Ні слідочка. Довго йшла. Вже й хати мали б показатися. А не видно ні одної. Я ж далеко бачу, очі зіркі, як у пташки.

Невдовзі жінка зрозуміла, що збилася з шляху. Після цього вчинила мудро. По залишених слідах повернулася назад на роздоріжжя. «Довго я стояла, роздивлялася на всі боки, міркувала, чи правильно йшла, і врешті-решт, переконала себе, що це саме та дорога. Тому знов пішла нею».

Перша ніч була місячна

Перша ніч, яку пані Ніна провела в полі, видалася місячною. «Вечір впав такий темний, ніби мені хто очі хусткою зав'язав, — каже жінка. — Думаю, смутку мій, що ж це вона буде?! Мене ж тут собаки до ранку загризуть». На її щастя, жодна звірина за весь час блукання не трапилася на очі. А вечірню темінь несподівано освітлили яскраві зорі й великий місяць. Попереду показалася скирта соломи. Жінка вирішила там присісти. Знала, що в соломі можна зігрітися. Головне — не замерзнеш навіть тоді, коли задрімаєш. Йти до скирти довелося довго. Її контури бовваніли далеко. Коли нарешті дійшла, виявилося, що насправді то дерева посадки.

Місячною була тільки перша ніч. Уже наступної місяць рідше з'являвся з-за хмар. На третю ніч взялася така темінь, що за крок попереду жінка не бачила нічого перед собою.

— Чи боялася? — перепитує пані Ніна. — Авжеж, боялася, але не дуже. Мене більше гризло сумління. Все думала, нащо так зробила? Чому не послухала Надю. Що їй тепер люди скажуть: не вберегла маму. Вона дітей доглянула, а ти її не зуміла.

Жінка каже, що молила усіх святих, щоб допомогли їй ще раз побачитися з дочкою і внуками. «Господи, допусти мене хоч на хвилиночку до них, а тоді вже забирай до себе». Щоразу, коли наставав ранок, твердила собі, що нарешті знайде дорогу і вирветься з цього зачарованого кола. Бо ж знає тут не тільки кожну стежку. Вона ж тут і худобу пасла, і гриби збирала... Марними виявилися її сподівання. «Хтось ніби взяв мене за руку і водив, як Маланку — від поля до посадки, від посадки — до лісу, а звідти — знов до поля. Водив скрізь, тільки не туди, куди треба».

«Ворони злетілися, а в мене не було сил повернутися, щоб очі не виклювали...»

Найважчою видалася третя ніч. Від холоду опухли руки. Ніг вона майже не відчувала. Обличчя пашіло вогнем. Хоч як прикривала його теплою хустиною, мороз забирався у найменшу шпаринку. Їй дуже хотілося пити. Так пекло всередині, ніби там спалахнула пожежа. У лісі, на дні одного зі схилів, жебонів струмок. Жінка ступила крок, але одразу зупинилася. «Якби я зійшла вниз, нагору вже ніколи б не вибралася, — каже пані Ніна. — Сил у мене майже не залишилося. Літом, коли вирушала в дорогу, завжди брала з собою пляшку води, чи компоту, така в мене звичка, а цього разу поспішала...»

Руки так задерев'яніли, що не могла набрати в них снігу. Опустилася навколішки. Торкнулася язиком холодної білизни, а тоді довго-довго піднімалася. Їй заважали поли шуби. Ладна була скинути її.

За всі три ночі жінка ні на хвилину не зімкнула очей. Добре знала, якщо засне на морозі, уже ніколи не прокинеться. Навіть не присідала. Спиралася спиною до дерева — так відпочивала. Решту часу ходила і шукала стежку додому. А вже в останню ніч ноги геть перестали слухатися. Вона зупинилася біля невеликої купи гілля і впала на нього.

ДОСЛІВНО

— Це диво, що вона вижила. Стільки часу провела на холоді й не застудилася. У потерпілої обморожені всі пальці на правій нозі і три — на лівій. Крім того, обморожено частину тіла на правій нозі і обидві руки. На руках ступінь обмороження менший, ніж на ногах. Під час лікування хірургічним методом зняли омертвілі клітини на пальцях ніг. Перев'язки ран пацієнтці роблять в домашніх умовах, — розповідає травматолог Тульчинської районної лікарні Валерій Пантелемон.

Лежала горілиць. Від побаченого в небі потемніло в очах. Зграя ворон почала кружляти над нею. Раптом одна з них каменем полетіла вниз. «Я хотіла повернутися, щоб воронння очі не виклювало, а сил не мала, — каже пані Ніна. — То тільки з переляку якийсь звук видала, так відігнала біду».

Те місце обходять стороною

— У тому місці ми ніколи не полювали, — каже мисливець Михайло Горбачук з села Кирнасівка Тульчинського району. — Цього разу також обходили його стороною.

Пан Михайло не уточнив, чому. Від жителів Кирнасівки вдалося почути, що урочище Дубина, де знайшли жінку, називають нещасливим місцем. Навіть влітку сюди не кожен наважується зайти. Звідси до рідного села жінки — рукою подати.

Хтось з мисливців звернув увагу, що над урочищем кружляє зграя ворон. Коли крик ненадовго стихав, звідти долинав людський голос. Спершу думали, що причулося...

Пан Михайло не одразу впізнав Ніну Подолян, матір своєї сусідки Надії. Обличчя розгледів тоді, коли згріб з шуби листя, яке вітер натрусив з дерева. Щоб підняти жінку, спершу довелося відірвати примерзлий до снігу одяг. Загін з п'ятнадцяти мисливців надав потерпілій першу допомогу. Жінку напоїли чаєм. Пригостили домашнім хлібом. Зателефонували доньці. Забирали її з поля трактором. Нічим іншим в те місце не доїхати. Виручив житель Кирнасівки Іван Меланич.

Віктор СКРИПНИК.

Тульчинський район Вінницької області.

Фото автора.

Мисливець Михайло Горбачук — один з тих, хто врятував життя потерпілій жінці.

Ніколи не вірила, що на людину може напасти блуд

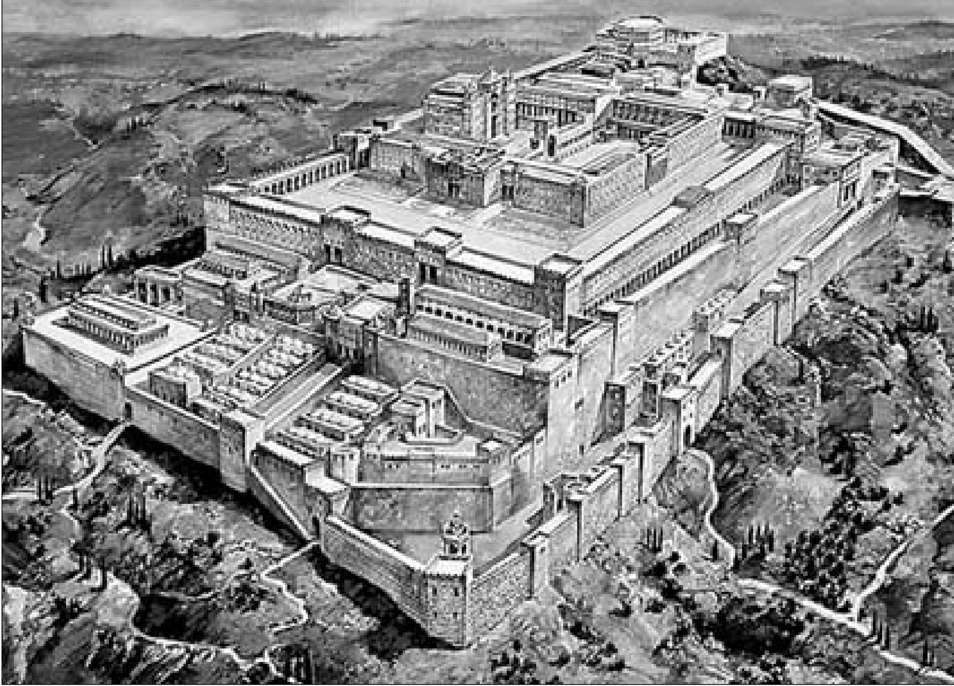
ОГОЛОШЕННЯ

ГОЛОС УКРАЇНИ № 36 (4786)
СУБОТА, 27 ЛЮТОГО 2010

Родовід українців

У статті досліджуються історична інформація, документи, топоніми, гідроніми, які дають можливість простежити логічний ланцюг цілісності генеалогічного дерева українців починаючи від Ханаана, онука Ноя.
Ключові слова: Край, Україна, Аркей, Синей, Євусей–Єрусей, Фінікія, Русь, козак.

Древній Ієрусалим (реконструкція).

Хто ми і чиї ми діти — це питання дослідників нашої історії і науковців, котрі вивчають генеалогічне дерево українців. Академічна наука відстоює автохтонність нашої людності на сьогоднішніх географічних теренах починаючи з Трипільської культури. Водночас стверджується, що через північне Причорномор'я пройшли великі маси різних народів. Розкопки древньої матеріальної культури на наших територіях не дають переконливої інформації, що вона створювалася тільки нашим етносом, а навпаки підтверджують, що це археологічна культура різних народів.

Мова — це ще не ознака належності до роду. Геродот стверджував що людність, яка заходила в іншомовне оточення, змінювала свою прадавню мову. Отже, мовна подібність — це не ознака належності до певного роду чи нації, народності. «Повість временних літ» містить літописну інформацію про належність до слов'яномовної людності багатьох народів: полян, древлян, словенів новгородських, полочан, дреговичів, сіверян, волинян.

Ця літописна книга засвідчує велику обізнаність наших предків у географії, назвах народів, містить біблійну інформацію Старого і Нового Завіту. У «Повісті временних літ» хронологія ведеться від початку «створення світу» цифрами-літерами — літерним літочисленням, яким користувалось багато народів за тисячу років до нашої ери. Таке літочислення було в Єгипті та в сусідніх народів. Знаний у науковому світі філолог Михайло Красуський ще в 1880 році в дослідженні «Древность малороссийского языка» писав: «...малороссийский язык не только старше всех славянских, не исключая так называемого старославянского, но и санскритского, греческого, латинского и прочих арийских». А чи не змушує це по-справжньому заглибитись у сутність проблеми?

Людству відома давня висока матеріальна культура на території Індії, Єгипту, Шумеру, Криту, Палестини. Народи на цих географічних територіях не мають підстав вважати, що це культура їхніх предків. Біологічно кожен народ веде свою генеалогічну вітку від дерева-першолюдини естафетою «вічного життя» — клітинами батька і матері. А це означає, що потрібно досліджувати початкову історичну інформацію про родовід та географічну територію, описану в Біблії. В історичній науці ще багато «білих плям» і невідомого, а трактування української історії до VI століття просто нелогічне і суперечливе, тому що мало вивчене. Джерелом інформації повинні служити Біблія, праці Геродота, відкриття археологів, літописи тощо. Цінну інформацію можна почерпнути із власних назв топонімів. Поєднати різнобічну інформацію у зрозумілу історичну дійсність допоможе логіка. У Біблії багато фактів щодо міграції народів. У книзі Буття (гл. 11:31) записано: «...І взяв Терах Аврама, сина свого сина, і Лота, сина Геранового, сина свого сина, і Сару, невістку свою, жінку Аврама, свого сина, та й вийшов з ними з Уру халдейського, щоб піти до краю ханаанайського» (близько 2000 року до Р. Х.). Дванадцятий розділ книги Буття Біблії оповідає про шлях з Межиріччя і прихід Авраама до Ханаану. Цей шлях був продовжений аж до Єгипту. В межах 1496 року до Р. Х. вийшли євреї з Єгипту численним народом і, мігруючи сорок років, досягли обіцяної землі, спричинивши велику міграцію інших народів. У Біблії в книзі Повторення закону (гл. 7:1) записано: «...Коли Господь, Бог твій, уведе тебе до того Краю, куди ти входиш, щоб заволодіти ним, то Він вижене численні поганські народи перед тобою: хіттеянина, і гіргашеянина, і амореянина, і ханаанеянина, і періззеянина, і хіввеянина, і євусеянина — сім народів, численніших і міцніших за тебе». Ці слова звернено до єврейського народу, що вийшов з Єгипту. Бог попередив євреїв, називаючи цей народ «твердошиїм», якщо вони не дотримуватимуться даних їм Божих законів у замешканому краї (кн. Левит, гл. 26:32—33): «І спустошу Я Край той, — і будуть дивуватися з того ваші вороги, що мешкають у ньому. А вас порозпорошую поміж народів, і вийму за вами меча, — і стане край ваш спустошенням, а міста ваші будуть руїною...». Про те саме йдеться у Біблії (кн. Повторення закону, гл. 4:27): «І розпорошить вас Господь посеред народів, і будете ви нечисленні поміж людьми, куди попровадить вас Господь».

Древній герб Чернігова.

Бог здійснив свої попередження: «Я, Господь, говорив — і вчинив!» (кн. пророка Єзекіїла, гл. 17:24). Куди переселились ці народи? Завдання вчених — розгадати, чиї предки названі в Біблії і де їхні нащадки проживають сьогодні? Чи були серед вище названих народів наші предки і куди вигнані і де розпорошені дванадцять колін єврейського роду Якова?

У Біблії, у книзі Буття (гл. 10:16) і книзі Зах. (гл. 9:7) зустрічається назва євусей. Серед перелічених до вигнання народів у книзі Повторення закону названий народ євусяни. А у книзі Ісуса Навина (гл. 18:25—28) йдеться про поділ територій вигнанців, міст та їхні назви: «Гів'он, і Рама, і Беерот, і Міцпе, і Кефіра, і Моца, і Рекем, і Їрпеїл, і Пар'ала, і Цела, Елеф, і Євусі, воно Єрусалим, Гів'ат, Кір'ят-Єарім, — чотирнадцять міст та їхні оселі. Це спадок Веніяминових синів за їхніми родами». Місто Євусі пояснюється, що це Єрусалим. Місто мало подвійну назву Євусі та Єрусалим. Мешканців Єрусалима, очевидно, називали єрусимлянами, єрусами або другою назвою євусами-євусеями. Існує багато версій щодо змісту назви «вічного міста». Спробую висловити свою версію щодо походження назви міста Єрусалим і його мешканців за часів Старого Завіту. В Біблії сказано, що це було царське місто євусян і називалось воно Євус (кн. Суд., гл. 19:10 і далі; кн. 1 Хр., гл. 11:4 і далі; кн. Іс. Навина, гл. 15:8, 28). Це місто в історичний час Авраама називали Салим (Селом, не виключаю, що це означає — с алим, тобто звідки прийшли. — **Р.Н.**) (кн. Псалмів, гл. 75:3; кн. Бут., гл. 14:18). У грецьких текстах зустрічаються дві форми назви Єрусалем і Гієросолюма (Кієросолюма, Києрусолеми. — **Р.Н.**). В ассірійських текстах називається Урусалимму. Єврейська назва міста тепер звучить як Йєрушалайім.

У Біблійному словнику Брокгауза сказано: «Иевусеи — народ, проживающий в Ханаане (кн. Бут., гл. 15:21; кн. Вихід, гл. 3:8). Родоначальником иевусеев был один из сыновей Ханаана, внука Ноя (кн. Бут., гл. 10:16). Согласно информации Библии (кн. Чис., гл. 13:30; кн. Нав., гл. 11:3) ко времени завоевания Ханаана иевусеи вместе с аморреями, хеттеями и ферезеями жили на «горе». В Ветхом Завете они неоднократно упоминаются как жители Иерусалима (кн. Нав., гл. 15:8, 63; гл. 18:16, 28; кн. Суд., гл. 1:21; кн. 2 Цар., гл. 5:6), который поэтому назывался городом иевусеев, или Иевусом (кн. Суд., гл. 19:10, 11). В то же время название Иерусалим было известно и до завоевания города израильтянами — в форме Урусалим. Оно встречается в документах Тель-Амаранского архива». Отже, ханаанська (первинна) назва Єрусалима була Євус, так звали третього сина Ханаана, онука Ноя (кн. Буття, гл. 10:16). Назва міста змінилась тому, що в ньому замешкали також амореї, хеттеї, ферезеї (персеї. — **Р.Н.**), що прийшли з території річки Євфрат. Підтвердженням цього може бути друга назва сусіднього Єрусалиму міста Віфлиєма. У книзі Буття (гл. 35:19) написано: «І вмерла Рахіль, і була похована на дорозі до Єфрати (перенесена назва річки Єфрат. — **Р.Н.**), це і є Віфлиєм». Це місто теж змінювало назву. В документах архіву Тель-Амарни (XIV століття до Р. Х.) Віфлиєм називається Бет-Лахама, тобто житло роду нащадків Елама, онука Ноя і Хама, сина Ноя, і відноситься до землі Урусалим.

Повернемось до назви міста Єрусалим. Назва ця складається з двох слів і мала б звучати «Є рус селом». Отже, Єрусалим був столицею роду єрусів-євусів-урусів. А тепер спробуємо пошукати назву «село».

У Біблії ціла околиця названа «Села-Гаммахлекот» (1 кн. Самуїлова, гл. 23:28). Значення першої частини назви Села нам, русинам-українцям, зрозуміле. Друга частина складена з багатьох слів-значень, але немає потреби її розшифровувати.

Під час розподілу території між дванадцятьма колінами Якова підпорядковані містам поселення так і називались — села.

У Біблії у книзі Ісуса Навина (гл. 18:1) зазначено: «І була зібрана вся громада Ізраїлевих синів до Шіло (Сіло, Село. — **Р.Н**), і вони помістили там скинію завіту, а перед ними був здобутий Край».

Назва водойми (ставка) Сілоамського на околиці Єрусалима зберегла другу частину слова Єруссалим — село і називається до сьогодні «Сілоам». Дозволю собі припустити, що русинською ця назва звучала б «села яма».

У Біблії назва Села згадується і в інших книгах.

Із Біблії дізнаємось, що євреї довго не могли перемогти мешканців Єрусалима і єрусалимської землі. Лише за тисячу років до Різдва Христа цар Давид, уродженець міста Бетлеєм, переміг цей народ. Отже, єрусалимські руси були витіснені з урус-землі за тисячу років до Христа.

Слово рус, рашен, рос, ус (ушкуї. — **Р.Н.**) розійшлось у топонімах, іменах, прізвищах по земній кулі, але ніхто не ідентифікував себе русом, крім двох народів — білі руси (білоруси) і червоні руси (вони ж руси, русини (руссіни — **Р.Н.**), руснаки-лемки, бойки, галичани). Історія зафіксувала ще назву «чорні руси».

Що означають кольори, зокрема для русів? На мою думку, це колірні назви географічних територій, на яких жили предки цього народу. Вважають, що в древньому світі існувала система кольорового позначення сторін світу, згідно

Річка Ніл.

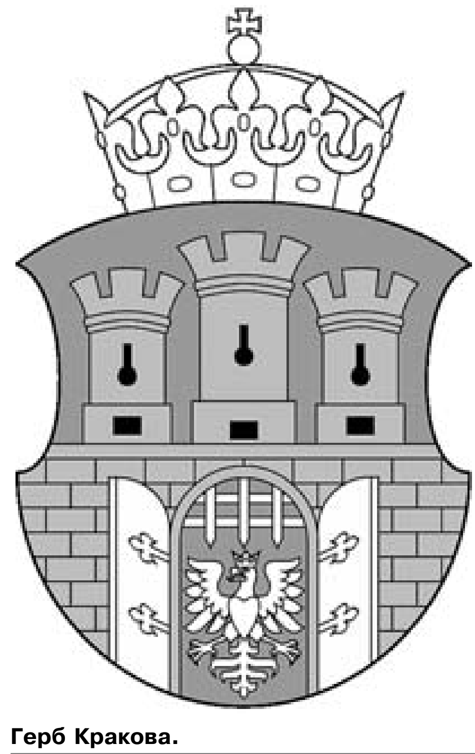
з якою північні об'єкти називались чорними, південні — червоними, західні — білими, а східні — голубими. Такі ознаки підходять до походження назв Чорне море, Червоне море, Голубий Ніл, Білий Ніл. Автор книжки «Что такое топонимика» О. Суперанська, досконально аналізуючи назви топонімів, дійшла висновку, що кольорові назви на європейській території не відповідають древній системі позначень. І ще цікава думка висловлена науковцем Суперанською в наступній цитаті з її книжки: «Древнейшие миграции населения при несовершенной технике передвижения были, однако, необычайными по своим масштабам, которые в настоящее время трудно себе представить. И лишь топонимы могут быть свидетелями этих миграций».

Білі руси, в давньому минулому — жителі території Древнього Єгипту, на якій Ніл мав назву Білий Ніл. Назва єгипетського міста Мина збереглась в імені людей, що є дуже поширеним і сьогодні в Єгипті, та повторилась разом з іменем Ніл, Ніла на європейській території. А місто Мінськ продовжує історичну функцію древньої столиці Мина. Перша стоянка ізраїльського табору після втечі з Єгипту під назвою «Мозер» (кн. Чис., гл. 33:30) продовжує існувати як обласний центр в Білоруській державі. Гербом столиці білих русів є зображення Юрія (Георгія) Переможця на коні, який списом побиває змія (гада). Цей Переможець зведений в ранг святого, і у всіх древніх церквах України та Білорусі його образ був обов'язково. Додам, що і в коптських християнських храмах Єгипту та Ефіопії образ цього святого відтворюється з тим самим змістом — він проганяє (вбиває) змія. Колір прапора білорусів — біло-червоний, це барви єгипетських фараонів і об'єднаних в Єгипті двох народів — русів білих і червоних в єдиній державі. Сьогоднішній прапор Єгипту — чотирьох кольорів: білий, червоний, синій і чорний. Голубий або синій колір — це Голубий Ніл, що бере початок в Ефіопії; Білий Ніл — білий колір. Нижня частина Нілу, Червоне море, південна частина Палестини і Фінікія — червоний колір. Чорний — колір Ефіопії (Абіссінії). Це гама кольорів прапорів європейських народів, які історично пов'язані з біблійними теренами. Вони змушені були, з волі Божої, покинути обжиті місця, щоб заселити європейську територію в різний історичний час і різними шляхами. Народи тіснили один одного, тому територіальні претензії європейці мають до сусідів із східного боку, які наступали в західному напрямку. Мітками і підтвердженням можуть бути топоніми Брест і Белз та повторення цих назв на Ла-Манші — порт Брест і на острові місто Велс.

Ієрусалим сьогодні.

Хто ж тоді чорні руси? Адже немає в нас такого народу, який би так себе називав. Є чорні гори (Чорногорія), є білі гори (Болгарія), білі хорвати. Історія зафіксувала факт існування такого народу. Можливо, відбулось так, як в недавній історії Радянського Союзу, що нас усіх за кордоном називали «русскими», адже були ми всі в одній державі, хоча кожен народ продовжував ідентифікувати себе родовою назвою. Чорні руси залишили свою мітку в кольорі прапора Галицької землі — червоно-чорна колірна гама, а також в естонському і німецькому. Чорний колір-мітка залишилась і на території Аравійського півострова. Чи можна розгадати таємницю чорних русів? Гадаю, що можна, якщо вдумливо вивчати інформацію літописів і Біблію. За якимись мітками, кольорами, топонімами, іменами, прізвищами щось-таки можна знайти. Почну з того, що кожен народ сам себе ідентифікував, але ця назва могла не збігатись із тією, яку давали йому сусіди. Що про чорних русів кажуть енциклопедія та інші історичні матеріали? Надзвичайно скупа інформація. В УРЕС, виданому АН УРСР 1968 року: «Чорна Русь — назва в XIII—XIV століттях давньоруських земель у басейні верхів'я р. Німану з містами Солонімом, Волковиськом, Несвіжем та ін. (теперішня Білорусія). У XIII ст. перебувала у володінні литовського і галицько-волинських князів. У XIV ст. Чорна Русь разом з литовськими землями становила ядро Литовського Великого князівства». Додаю ще інформацію з Вікіпедії (Wikipedia — інтернет-енциклопедія. — **Р.Н.**): «Чорні клобуки, чорні шапки, каракалпаки — історична назва об'єднання тюркських кочових племен печенігів, торків, берендеїв, осілих у лісо-степовій частині Київської Русі (переважно над Россю) в XI—XII ст. Це об'єднання було зумовлено потребою спільної оборони перед нападами половців. Чорні клобуки мали свою самоуправну організацію (віче старшин), яка підлягала київським князям. Як складова частина Київської Русі, чорні клобуки охороняли її південні кордони та брали участь у походах київських князів. (Чи не йде мова про козаків, які носили чорні каракулеві шапки? — **Р.Н.**) Під впливом сусідів чорні клобуки поступово переходили від скотарства до осілого рільництва. По татарській неволі у 1240 р. частина чорних клобуків асимілювалась з українським населенням, інші подались у степи, і про них історичні документи нічого не згадують».

Герб Пястів.

Герб Кракова.

Ще про «чорних людей», які воювали проти половців разом із князем Ігорем Святославовичем у 1185 році («Літопис руський», стор. 339, в-во «Дніпро», 1989 р.). Їх називали ковуями. Звернімо увагу на назву «ковуї». Можна припустити, що це спотворена назва «кавеї». Багатьом знайомий словесний вираз «ай вей» або «а зохен вей». Мені пояснили, що це як у християн «ой, Боже», в євреїв — «о, достойний Вею». А назва кавеї означає — «духи Веї» або «бога Вея». Єврейське «ай» у Біблії завжди з артиклем «хаай», що в нашому випадку означає «достойний святий Вей». Таке звертання в нашій мові звучить як «хай».

Санскритське «ка(ко)» означає «Бог, Дух». Сліди «чорних веїв» є в назві давньої вулиці Кракова, яка так і називається «Чарновейська». Думаю, що і наші Чернівці, і Чернівці, що біля Кракова, походять від людності веїв, які їх заселили, і початково могли означати «чорновейці».

У географічно-археологічно-етнографічному покажчику «Літопис руський» на сторінці 397 читаємо: «Ковуї, напівкочове, тюркське плем'я, частина чорних клобуків, можливо, відусоблена орда половців, були під владою руських князів; займали басейн Росі, Трубожа, нині — пд. част. Київської і пн.-сх. част. Вінницької обл., Черкас. обл., пд. частина Черн. обл. — стор. 243, 244, 282, 293, 295, 336, 338—340».

Науці невідомо, чи чорні руси і чорні клобуки — два різні народи. Останні ще називались «торки», які розсіялись по географічній території Київської Русі і значна частина яких перейшла на західні українські землі, де залишила свої мітки в назвах Торки, Торчин, Воїнь, Тар. Можливо, торки — це чорні клобуки, вони ж козаки, і мова йде про чорні каракулеві козацькі шапки, які захищали голову в бою не гірше шоломів. Чорні руси залишили свою мітку в прапорах Естонії, Німеччини і держав, де колись зайшли предки веїв. На мою думку, чорні кавеї (веї) ідентифікували себе як сеїми або єсеї. Біблійного священика, згаданого Ісусом у притчі про митаря і фарисея, називали безіменно фарисей — священик сей.

Рід сеїв. На мою думку, попереднє місце проживання народу, який називав себе «сеїми», було на території Палестини і Малої Азії, і адміністративна назва цього державного утворення була «Місія» — «ми сея», на території якого стояло місто Кия і Теофанія — теперішня Феофанія. На новій території назва народу була збережена у зворотному порядку «сеї ми». Отже, киїханаани-руси і сеї-чорні руси-кавеї змушені були перейти на нові місця поселення. Розселились сеї по річці, яку найменували від назви власної ідентифікації — «Сейм» — «сеї ми». Древній герб Чернігова — «ворон». Його сеї перенесли на територію, що сьогодні належить Польщі, і поселились біля міста-фортеці Вавель на Віслі. Нове поселення дістало назву Краків (мабуть, була ще одна назва цього роду і древній герб — ворон — крук-крак). Вулиця, що прилягає до фортеці Вавель, має і сьогодні назву Чарновейська. А законодавча влада здавна зветься сеймом і походить від ідентифікації роду сеїмів.

Поселились вони і в передмісті Львова, яке дістало назву Краківське. Рід цей мав своїх рабина, синагогу і цвинтар, де сьогодні розміщений Краківський ринок. Вони суворо дотримувались віри Мойсея. Мітками залишились топоніми Крукеничі, Краковець і т. п.

Місто Хеврон на території Палестини означає «достойні врони», і герб міста — ворон міг походити звідти. Його ще називали містом священиків. Цікаво теж, що у Святій землі на відстані 40 кілометрів від Хеврона було місто Вірсавія (євр. Беер-Шева, Веер-Шева), назву якого народ переніс на нове поселення, назвавши Варшавою.

(Далі буде).

Роман НАКОНЕЧНИЙ,
полковник Українського козацтва.

Про «східного мудреця Геракліта», Олександра Турчинова та Ганну Герман

Коментуючи дискусію на одному з телеканалів між політиками Олександром Турчиновим і Ганною Герман щодо «східного мудреця *Геракліта*» (у версії Турчинова), слід сказати, що Г. Герман досить ефектно й переконливо відігралася на бютівському інтелектуалові О. Турчинові за «літературні» нападки Юлії Тимошенко на Віктора Януковича.

Нагадаємо, що почесний професор медицини (від Тернопільського медуніверситету) Ю. Тимошенко критикувала професора економіки В. Януковича за те, що він назвав *А. Чехова* видатним українським письменником...

До речі, В. Янукович тоді виявився правий, оскільки *А. Чехов* у своїй дореволюційній автобіографії писав, що «народився в мальовничому українському місті Таганрозі», який Й. Сталін під час Другої світової війни передав зі складу Української РСР до Російської Федерації.

Мати видатного письменника XX століття насправді була українкою, а сам він до гімназії, за його свідченням, не знав російської мови і розмовляв виключно «малоросійською» мовою.

Стосовно ж професора економіки і літератора О. Турчинова можна сказати, що він, безумовно, помилився, озвучивши фразу: «Не можна два рази ввійти в одну річку», яку представник БЮТ приписав одному зі «східних мудреців».

Утім, це й не дивно, оскільки свою дисертацію О. Турчинов захищав з теми, присвяченої тіньовій економіці в Україні, в якій він набагато краще розбирається, ніж у класичній філософії.

Натомість «антична» інтелектуалка Г. Герман цілком слушно виправила О. Турчинова, наголосивши, що це висловлювання насправді належить «древньогрецькому філософу *Геракліту*». Проте й вона не була повністю коректною, заявивши, що «древні еллíни не мали нічого спільного зі східними мудрецями».

Якщо ж подивитися на Геракліта (540—480 рр. до н. е.) неупереджено, то цей видатний скіфо-еллінський філософ народився і жив у місті Ефесі (Мала Азія, нині — Туреччина).

Так само, як і *Геракл* (спільний прабатько спартанців і скіфів), *Геракліт*, швидше за все, належав до скіфо/арійської спільноти, оскільки народився в місті, заснованому амазонками.

Амазонки, своєю чергою, кількома переселенськими хвилями прийшли в Малу Азію разом з іншими скіфськими племенами з території сучасної Донеччини (в тому числі з Таганрога/Танаїса) та Запоріжжя (III—II тис. до н. е.). Вони разом з троянцями воювали під стінами Трої проти греків (бо мали одного бога Трояна).

Насамкінець можемо додати ще кілька фактів, які свідчать про скіфоеллінське походження *Геракліта*. Зокрема, його філософія ґрунтувалася на тезі, що життя вийшло з Логосу-вогню (бо земля колись була вогненно-гаряча), а сам він був похований за зороастрійським обрядом (Зороастр — перший пророк людства, який був скіфом).

Перед смертю *Геракліт* заповідав свої філософські праці храму *Артеміди Ефеської*, культ якої разом із культом *бога Аполлона* зародився в українському Причорномор'ї, звідки й був занесений до Греції та Малої Азії.

Отже, ми маємо всі підстави вважати *Геракліта* давньоукраїнським філософом, оскільки скіфо-еллінська цивілізація насправді зародилася на території України.

А його філософію згодом розвинули видатні скіфо/еллінські філософи **Арис**токл (Платон) і **Арис**тотель, в чиїх іменах прочитується ім'я *бога **Ареса***, спільного для скіфів-**ар**іїв і спартанців-д**ор**ійців.

Валерій БЕБИК,
голова Всеукраїнської асоціації політичних наук, професор.

ГОЛОС УКРАЇНИ № 36 (4786)
СУБОТА, 27 ЛЮТОГО 2010

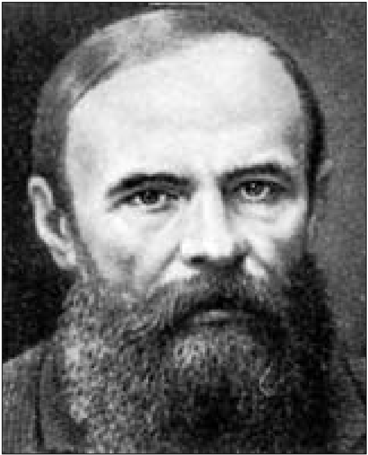
У столичному арт-центрі «Я–галерея» відкрито виставку «Ліс» (художники Олександр Бабак, Тамара Бабак, Микола Малишко)

Французька компанія Chantier Theatre показала в Києві візуальну виставу для дорослих – «Червона шапочка»

Брати Достоєвські — Михайло і Федір

(Злободенні літературні нотатки на полях)

Федір Достоєвський.

Михайло Достоєвський.

I.

Першим із братів Достоєвських побачив білий світ Михайло Михайлович (13/25/.X.1820/, Москва). Майбутній прозаїк, літературний критик, журналіст, перекладач. І нині люди з гарним літературним смаком читають його двотомник, виданий 1915 року. Цікаві й дуже корисні для душі й розуму дослідження репертуару російської сцени (1848), Жуковський і романтизм; аналіз «Грози» Островського і віршів Плещеєва, інші. В особливому ряду стоять у літературному літописі «Листи М. М. Достоєвського і Ф. М. Достоєвського». Про Михайла багато досліджень, бо він залишив свій добрий і розумний слід у вітчизняній і світовій літературі.

Що й казати, літературна діяльність Михайла, природно, мимоволі недооцінена через порівняння з геніальним братом-погодком Федором. Про це я, вільно чи невільно, говоритиму нижче, у жодному разі не принижуючи достоїнство братів. Один одного вони завжди любили. Так їх виховували розумні батьки.

Михайло був первістком у родині штаб-лікаря Московської лікарні для бідних. І Михайло, і Федір усе життя пам'ятали, як піклувався про них бідний дворянин-батько. До слова, і Федір до кінця життя був зразковим батьком своїх дітей. Як і Михайло. Книга — вічна історія розуму й світла — для всіх Достоєвських була більше, ніж ікона.

У ту пору богоугоддя родина, якось враз, стала багатодітною. Батько зі шкури ліз, щоб дати старшим синам хорошу освіту. Він улаштував їх у приватний пансіонат Л. І. Чермака — один із кращих у Москві.

Михайло подавав надії в поезії. Суддею виступав Федір. Точний і необразливий в оцінці. Батько радів їхньому взаєморозумінню, відзначав такт Федора і хвалив стриманість Михайла.

У травні 1837 року батько відвіз братів у Петербург — вступати до Головного інженерного училища. Кілька місяців Достоєвські навчалися в підготовчому пансіонаті Костомарова. Уявіть стан бідного дворянина: ледь-ледь вистачає на харчування, пелюшки-сорочечки вже нових дітей...

Але освіта, освіта і ще раз освіта!

Нині, коли триває в літературному світі боротьба за Федора Достоєвського (і поруч іде нерідко його старший брат Михайло), завжди підкреслюються сімейне виховання й особливі турботи батька. Приватне їхнє життя вже давно належить світу, воно зрослася з навколишньою нинішньою дійсністю. І набуває особливого сенсу. Письменник, який пише «зі стелі», є поденник. Письменник, який пройшов життя в нелегкій, суворій дійсності, не закривався від лих, — доносить суспільству роздуми про таємницю душі людини як такої, про її гріхи та біди. Наша політика сьогодні, на щастя, у масі безжертовна. У своєму останньому робочому зошиті Федір Достоєвський записав: «Тільки те й міцно, під що кров протече. Тільки забули негідники, що міцно-то виявляється не в тих, які кров проллють. Ось він — закон крові на землі».

Так, світ досі відгадує, з якими негідниками сперечається Федір. Головний «біс», виписаний ним, Петро Верховенський, якого він вивів для генія, пам'ятаєте, вважав кров «важливою річчю, сполучною річчю». Звичайно, Верховенський мав на увазі чужу кров.

Усі сьогоднішні «Верховенські», які живуть і в нас, і в інших землях, де, підкреслюю, небайдуже сперечаються і про лад у світі, зважаючи на думку Федора Достоєвського, — є показна, хитра кліка, що живцем поїдає народ, полишає його на голод, злидні, вічні страждання... Вони начебто й не знають, що думаючий народ теж мріє про помсту.

Я повертатимуся до теми брати + любов + порядність + підтримка. Напевно, мій читач знає, що Михайло не був прийнятий у Головне інженерне училище за станом здоров'я. Він піде в ревельську інженерну команду кондуктором. Одружиться в 1842 році з ревельською уродженкою Е. Ф. Дітмар. Старший брат Федора досконало опанує німецьку мову. Його переклади «Розбійників», «Дон Карлоса» Шіллера — глибокі й нині читабельні. Майстерно перекладені ним «Про наївну й сентиментальну поезію» Гете «Рейнеке Ліс», багато іншого.

Я нижче повернуся й до прози Михайла. Вона заслуговує всілякої поваги.

2.

«Мені було лише десять років, коли я вже знав майже всі головні епізоди російської історії з Карамзіна, якого вголос вечорами читав нам батько. Щоразу відвідування Кремля й соборів московських було для мене чимось урочистим...

Кожний Великдень, — далі свідчить молодший брат, Федір Достоєвський, — мама возила нас на богомілля в Троїце-Сергієву лавру. Там ми вчилися бути людьми...»

Скільки порядності знаходиш у вчинках великих братів! Михайло біжить, хворий, розбитий, до вагона із гратами. Зібрав останнє, що братові, Федору, «було в дорозі легше». «Зажди! Відійди!» — кричать конвойні. Михайло йде на багнети і не здається... В один з останніх своїх днів Федір Достоєвський їде до свого приятеля Олексія Миколайовича Плещеєва. Він завозить борг... двадцятилітньої давнини. Федір був Гравець. І найчастіше — безгрошовий. Але час, нарешті, настав і він приніс по-християнському борг. Решту потім віддасть дружина... Він щойно дописав останні сторінки «Братів Карамазових». І, очевидно, одержав аванс. Тріумф навколо книги... Він не знає ще, що буде. Але що є... Ось його слова того останнього року: «Вся Росія стоїть на якійсь остаточній точці, вагаючись над безоднею».

...Він усе розгадує таємницю смерті батька. Вона переслідує його. Трапилося це на другому році його навчання в Інженерному училищі. Розташовувалося воно в Михайлівському замку, овіяному таємними обставинами вбивства імператора Павла І. Уже тоді в молодого Федора Достоєвського закралася думка про недовіру до «величного граду», про який співав радісно Пушкін. Батько, за офіційними довідками, помер від апоплексичного удару. Але, як свідчили пізніше очевидці, його забили на смерть доведені до краю зовсім нестерпним поводженням власника сіл. Батько був зовсім не винний. Відкупив два сільця, зібравши гроші. І поплатився за чужу ненависть до селян.

У вісімнадцять років брати, майже однолітки (писалося й пишеться завжди однолітки) залишилися сиротами.

Повернуся до Михайла. Я був не першим, хто плутав Достоєвських. Читав «Дочку», «Господина Светелкина» і «Воробей» у Кушкінському Будинку офіцерів. Довоєнним цим прикордонним гарнізоном, що впритул стояв з Афганістаном, командував видатний полководець майбутньої Вітчизняної війни, наприкінці кар'єри — генерал армії Петров. Виявляється, він був великим книголюбом. І за його вказівкою в бібліотеці Будинку офіцерів був куточок книг братів Достоєвських.

Я тоді, хлопчиськом працюючи, не дійшов у війну до десятого класу (лише закінчив дев'ять), у Кушці ходив у десятий клас. Це було вечірнє відділення для офіцерів. Як старшина, «виконуючий у редакції офіцерську посаду, я зумів улаштуватися в школі й завзято йшов до «документа».

А от «Дочку», вважав, написав, напевно, Федір.

«Записки з Мертвого будинку».

3.

Мій батько, тамбовський мужик, який промишляв потім теслярним ремеслом, переніс війну громадянську теж хлопчиськом; вчасно, напевно, залишив потім село, на яке на придушення антоновщини червоноармійці майбутнього маршала Тухачевського кидали в 1921 році «гази». До тридцятих років усі вишукували «учасників заколоту» («радянська влада — без комуністів!»). Їдучи в Середню Азію на заробітки, батько половину багажу забив книгами, що залишилися від прадіда, казали, великого книгошанувальника. Батько любив особливо Толстого Льва. Увечері іноді пив горілку, лише чарочку, казав при цьому «кутарди» (узбецькою — наче «покотилася») і після цього нам, дітям, при лампі читав «Кавказского пленника», «Хаджі Марада». Ми, завмираючи, слухали. Із Федора Достоєвського почав читати одного разу «Ідіота», пояснюючи, що «ідіот» — це не ідіот, як лаються твої старші сестри (кивнув на них), а найчистішої душі людина. Геть, як у твоєї матері на іконі, — святий...

На жаль, мені не довелося захоплюватися «Ідіотом». У ті роки стомлювали довгі та якісь прісні фрази. Вони для мене ще не жили. Тепер я зустрічаю чимало людей, які намагаються зрозуміти, чому так хвалять «Ідіота».

На жаль, я довго був відірваний від цієї геніальної книги. Прочитав її лише у двадцять років. Книгу привіз мені, побувавши у відпустці, Вася Трунов — побратим по запасному полку й війні. Мати його була вже заслуженою вчителькою, жила у великому середньоазіатському радгоспі, істинно українському, де вона директорувала в школі.

«Ідіот» — її подарунок мені. Вона, з'ясовується, раділа за мене, що працюю тепер у газеті й учуся. Вася їй про це сказав. Мами наші разом проводжали нас в армію.

— Книга вже майже заборонена, — шепнув мені Вася. — Обережно!

Мені пояснив про обережність при читанні в Будинку офіцерів Достоєвського Федора мій редактор. «Іде щось недобре з Достоєвським»... Він завжди підкреслював: у Кушку висилають найбільш непокірливих і розумних офіцерів. Але не мудруй! Адже не вік дивитися потім з вікна казарми на прикордонну смугу...

Я прочитав «Ідіота» одним махом. Мені й тепер здається, що все воно так, а не інакше. Мені здається це особливо тоді, коли ми вибираємо поводирів або коли захоплюємося мудрістю беззахисного нині буття.

4.

Я й потім братів плутав, займаючись їхніми літературними дослідженнями.

У їхньому листуванні йдуть Гомер, Гете, Бальзак, Гюго, безліч інших письменників. І я не сказав би, хто з них тут вище в оцінках, думках, образах. Федір слідом за братом марить Шіллером, він визубрив його напам'ять. З листування братів: «Людина є таємниця. Її треба розгадати, і якщо будеш її розгадувати все життя, то не кажи, що змарнував час; я займаюся цією таємницею, бо хочу бути людиною»; «Природа, душа, Бог, любов пізнаються серцем, а не розумом»; «Думка зароджується в душі. Розум — знаряддя, машина, яку рухає вогонь душевний...» І далі: «Філософія (тобто, як підкреслюють обізнані люди), — плід розуму, є та сама поезія, тільки вищий градус її!»

Нещодавно один з молодих письменників (поет) показав мені своє листування з друзями. Чи можу я рекомендувати це до друку? Про те, як розбагатіти, — дума вдень і вночі, без перепочинку. Як дивитися на жінку, котра тебе не любить, але щоб полюбила? Що сказати другові, якщо він бреше?..

Він жив, автор цих записок, у злиднях, бідності, виживанні. Я уявляю приниження бідністю того, хто пише. Але тільки сильні люди, які знають собі ціну, витримують удари долі. Брати Достоєвські всяке слово ставили на догоду чистоти совісті й, якщо вже казати голосно, на догоду відданості народу. Хто з тих, що живуть нині, чистий? Це має чуттям здогадуватися письменник. Інакше гріш ціна його творам. Гра в літературу карана.

Понад караний надлишок замовлених хвалебностей, по суті, часом графоманії. Багато тепер фальшивих монет, вони неугодні у високому опікуванні народного слова.

Щоб з'явилися (і їх на пні не знищили) нові Тараси Шевченки, Шукшини, Набокови, Айтматови, Коцюбинські, Юлії Друніни та інші, інші... Потрібні хоча б грамотні глави держав, які розуміють самі смак слова і які таємно пишуть вірші...

Страшно, дуже страшно жити в поденній писемності в нашій Україні...

Іде хвиля жорстокої вседозволеності слова. Слово — вище від меча й атома. Не думаю, що світ цього не бачить. Україна вкрай потребує реформи всього письменницького ремесла. Гладко поки що на поверхні. Але саме ця поверхня злизує зміїним язиком потрібне народу Слово.

Ніщо не приходить до талановитої людини даром. Уся ця навколишня, кимось придумана краса слова не дарується безплатно. Федір Достоєвський тому, мабуть, ще юнкером писав драми (на жаль, вони не дійшли до нас). Це були «Борис Годунов», «Марія Стюарт». Вишукана парадна краса слова змусила його спробувати себе й у художньому перекладі. Знання приходять до знань, збагнути людський досвід передбачати й підтвердити власним словом значне в цьому світі, що не йде ніколи від людства, — завдання обраних, передусім тих, хто пішов у дуже важку й відповідальну справу — письменництво.

5.

Перша друкована праця Федора Достоєвського — це переклад роману Бальзака «Євгенія Гранде». Надруковано в журналі «Репертуар і пантеон» у середині 1844 року. Перекладачеві було 23 роки. Майбутній геній різко змінює орієнтири буття. Так роблять зазвичай цільні люди, котрі вірять у себе. Він не прослужив і року, здобувши спеціальність. З мізерною виплаченою сумою виходить у відставку в чині поручика! Ах, генії-поручики! Слово, що бушувало в них, було — як вирок тяжкого тоді для нього буття. Він відмовляється від спадкоємних прав на тульські маєтки. Досить, що батько почив від чаду міжусобиць. Самому заробляти гроші! Переклад книги великого француза — заробіток! Але самому треба писати, писати, писати! Він і пише перший свій роман, який назве «Бідні люди». Він знає, що сам — із цих людей. Бідних. Хоча й дворянин. Їх так багато навколо. Розорених, жебраків. Бідність — страшне явище повсюдне. Він переробляє рукопис кілька разів. Щоб сказати точніше. Під Богом чомусь не всі рівні. Як жити далі не тільки тут? Скрізь!

«Бідні люди» почали по руках ходити обізнаних зі Словом. Найвищих авторитетів. Він читає рукопис Григоровичу. А вже через рукопис він потрапляє до Некрасова, потім — до Бєлінського.

Буря захвату!

Автор «Бідних людей» відразу

Перша друкована праця Федора Достоєвського — це переклад роману Бальзака «Євгенія Гранде»

втиснувся, а потім став головним учасником «натуральної школи». Причому Федір Достоєвський своїм романом відкрив «Петербурзький збірник» (другий за ліком альманах «натуральної школи»), в якому розміщені були твори Некрасова, Тургенєва, Герцена, І. І. Панаєва, Бєлінського, В. А. Соллогуба та багатьох інших тодішніх світил літератури.

Головне, що бідний відставник у чині поручика не давав нікому хабарів, не ніс пляшок вина й горілки. Не шукав за грошики й рецензій на своїх «Бідних людей». Дуже жаль, що тамтешні, які щадять моральні цінності при створенні вітчизняних шедеврів, не перейшли до нас. Уже в радянській літературі майже кожна створена книга купалася у вині. Повторююся, але пам'ятаю добре слова, які сказав мені Микола Рудь, тодішній заступник секретаря партійної організації Національної спілки письменників: «Дивуюсь, як це на твоїй книжці немає ні краплини вина». Це був роман «Два дні в довгому столітті». Я вже, пробігши Крим, Рим і мідні труби, не пив. З жахом перебираю давні рецензії. «Автор дуже талановитий, він виріщує глибокі пласти життя, але...» Я не знав тоді, що за свої рукописи треба давати хабара. Я зрозумів тільки тепер, яким був серед усіх дурником.

6.

Сюжет про бідного чиновника був, виявляється, цікавий, тому що Федір Достоєвський увів у нього нові риси.

Сьогодні в «Бідних людях» здається все зрозумілим.

Бідних людей у нашому світі, у тому числі в нашій милій державі — сила-силенна. Їх кидала держава (особливо останні двадцять років) і через плече, і через коліно. При напрочуд дурній риториці «політичних паханів», які облаштувалися, обікрали народ, плаче справжня душа на протягнену до тебе руку. Тепер про це пишуть менше. Замовна риторика газетних і журнальних хазяїв відторгує страшні майбутні життєписи. Вони, звичайно, знайдуть потім своє місце. І той, хто захоче дати суспільству майбутньому свої літературні дослідження, піде спочатку вчитися до «Бідних людей» Федора Достоєвського. Життя змусить до цього повернутися. Бо так жити, так обманювати людей бідних не можна. Тому що вони Люди. Нехай і бідні...

Бєлінський тоді, коли пропустив до друку «Бідних людей», мабуть, немало передумав. Іду за ним: «Честь і слава молодому поетові, муза якого любить людей на горищах і в підвалах і говорить про них мешканцям позолочених палат: «Адже це теж люди, ваші брати!». Він хвалив автора за «вражаючу істину в зображенні дійсності». Але він був би не Бєлінським, якби не сказав **але!** Він дорікав новому, «незвичайному» таланту в багатослів'ї, зайвій балакучості. Відносив це до недосвідченості молодого автора.

«Не розуміють, — відповідав тоді всім критикам зовсім ще молодий Федір Достоєвський. — У всьому вони звикли бачити пику автора, я ж моєї не показував. А їм невдогад, що говорить Дєвушкін, а не я, і що Дєвушкін інакше й говорити не може. Роман вважають розтягнутим, а в ньому слова зайвого немає»...

Самостійність — одна з рис талановитих. Із гуртком Бєлінського молодий письменник покінчив восени 1846-го. Через особисту сварку не з Бєлінським. З Некрасовим і Тургенєвим. Я не пам'ятаю з нашої літературної історії розповіді, хто б грюкнув дверима, ідучи від Рильського, Тичини, Булгакова, Твардовського... Я прочитав безліч спогадів про братів Достоєвських. Ніде не зустрів їхнього колінопреклоніння. Ішли жахливі роки. Стріляли в царів, жандармів. І в Росії, і в нас в Україні. В «Останньому році Достоєвського» Ігоря Волгіна, одній з найкращих книжок розумного й гідного опису генія останніх століть, іде на доказ того багато фактів. У різних обставинах Федір Достоєвський немов відповідає своєму прізвищу — достоїнство. З достоїнством він жив і переносив повчання великого й несамовитого Віссаріона Бєлінського; з достоїнством, без галасу, зносив нападки на свої твори; ніхто з тих, хто стояв перед смертною стратою, не сказав про нього поганого слова. Ніхто не змальовував його смішним і бідним на слова, коли він прийшов до друзів і розповідав, що був майже свідком убивства царя...

Він був єдиний у собі. Тому й писав — як хоче.

Не підлаштовувався. Не ставав по струнці. Ах, щось і хтось сказав на найвищому даху! Ах, це тепер пустити б у розтривожене суспільство!

Самостійність мислення!

І головне — важливість того, про що ти у своїх творах повідомляєш.

Його очима, його розумом ми бачимо тодішній і гіркий, і незрозумілий час. Бачимо тих наших предків, які вижили всупереч усьому, які залишили нам доброї й повчання, як залишатися людьми. У наших писаннях щось дрібно про це кажуть. Хоча — безліч лауреатів, безліч умільців слова і безліч тих, хто ними командує.

А Федір Достоєвський — один. Він не послухав Бєлінського. І вже через те став не тільки псувати папір. Він став пророком усієї Землі.

«Гравець».

7.

Велика література — справжня кара несправедливості людського життя як такого. Одним — хороми, іншим — закутки, що смердять сечею й блювотиною; одним — безкарне відчуження у свій хапальницький бік добра, зробленого і тим самим мешканцем смердючого закутка, іншим — нахабна посмішка й запевнення, що золоті гори він нажив своїм горбом і в цьому він чистий як ангел... «Бідні люди», виявляється, у Федора Достоєвського були не одні. Повість «Щоденник» друкувалася зі згаданими «Бідними людьми» майже одночасно. І тут ішли мотиви трагічних сторін життя. До речі, вони були характерні в усіх його творах.

Чи потрібно було йому при такому письмі — відстрілявся й відійди від горя, роздратування несправедливого життя? Ні, він став учасником зборів революційного товариства Петрашевського та двох інших соціалістичних, організованих петрашевцями М. О. Спєшнєвим і С. Ф. Дуровим гуртків. Треба було йому на одних зі зборів ознайомити гуртківців з листом Бєлінського до Гоголя, що нелегально поширювався. Спєшнєв захоплено слухав Достоєвського. Разом з іншими учасниками гуртка він ставив кінцевою метою «зробити переворот у Росії». Далі так жити не можна! Достоєвський брав участь в організації таємної друкарні, щоб негайно друкувати літературу проти уряду та царя.

23 квітня 1849 року Федір Достоєвський (у справі петрашевців) був ув'язнений до Алєксєєвського равеліну Петропавловської фортеці й засуджений до розстрілу. Потягнулися дні допитів, погроз, пропозицій «видати тих, не зачіпаючи інших». 22 грудня того ж року, у тріскучий мороз, його вивели на Семеновський плац разом з іншими петрашевцями.

Зачитується смертний вирок.

Мертва тиша.

Першій групі зав'язують очі й готують до страти.

І тут раптом повідомляють: розстріл за милістю царя замінено каторгою.

І згодом службою в армії рядовими.

У пам'яті його залишилися назавжди «ці» десять жахливих, безмірно страшних хвилин.

8.

Старший брат Михайло зі шкури ліз, щоб допомогти Федору. Жодного дня не знав спокою, вишукуючи способи змінити його гірку долю. Прохання, прохання, щире благання...

Пом'якшити жорстокість, угамувати запал царської немилості! Сам він у цей час завзято трудився. Його заслуга того часу — «почвенничество». В історію воно увійде як російська громадська думка 1860-х. Рідна слов'янофілам (тепер у словниках пишуть, що автори Ф. М. Достоєвський, А. О. Григор'єв, М. М. Страхов). Суть його — проповідь усіма силами зближення освіченого суспільства з народом («почвой»), зближення, як раніше в нас у СРСР обов'язково підкреслювали, на релігійно-етнічній основі. Михайло Достоєвський зробив гідний вклад своїми роботами, щоб справді зблизити простий народ з наукою.

Федір повернувся із заслання в тридцять вісім років. Йому дозволили жити в Європейській Росії. Немов з рогу достатку посиплються книги. Вони принесуть йому світову славу. «Записки з Мертвого будинку», «Принижені й ображені», «Злочин і покарання», «Гравець», «Біси», «Підліток», «Брати Карамазови», «Записки із підпілля»... І ще. І ще!

Ми бачимо іншого Достоєвського. Його, здається, недавно, позбавили всіх прав, відібрали останнє добро, на руки надягли кайдани, а в долю навічно визначили каторжні роботи й військове марширування... Мимоволі згадуєш долю великого генія Шевченка!.. Вони переступили страшне минуле. Так роблять дуже сильні люди.

Ні, є Бог! Є Доля! Не всім це дано. Дано обраним. Тим, хто це виговорив у Неба і хто не суперечив тому, що неминуче буде!

Зло, добро у світі... Федору Достоєвському в «Мертвому будинку» бачиться шлях досягнення світової гармонії зовсім інший, не як у сорокові роки. І не так, як бачать це революціонери-демократи. І образ Христа, знайдений ним у серці свого народу, зовсім не такий, як думали вони.

Десятий розділ «Записок Мертвого будинку», де виникає образ «кришталевого палацу» — символ майбутнього устрою людства, — полемічно порівнюється ним із четвертим сном Віри Павлівни з роману «Що робити?» Чернишевського. У «Злочині й покаранні» Федір Достоєвський уперше стає на п'єдестал всесвітньої писемності як творець принципово нового роману. Це вже піднебесна література. Він створює безліч характерів в об'єктивному світі. Це безліч рівноправних свідоцтв з їхніми долями й історіями.

9.

Із цього роману-шедевра Федір Достоєвський починає звертатися до газетної кримінальної хроніки. Доля французького авантюриста і багатьох інших — в основі фабули «Злочин і покарання». Убивство якогось Жемаринова безпосередньо обговорюється в «Ідіоті» та «Бісах»....

У травні 1878 року письменник здійснює поїздку в Козельську Оптинну пустинь. Своєму супутникові (В. Соловйову) розповідає про головну думку «Братів Карамазових». Церква — як позитивний громадський ідеал (згадаймо його дитинство й урочисто-святкові відвідування святих на Русі місць з матір'ю). Взаємозв'язок у часі — всього сущого. І тому, може, звідти, з далеко-го-далека — взаємопроникнення світів. Це основна думка геніального роману. Вічна чистота душі повинна бути поруч, ти йдеш по землі — для добра. Щоб усім. Щоб — чисто й світло. Щоб і в душі горіла свічка поваги людей, хоч би в який одяг вони були одягнені.

«Брати Карамазови».

Що ж було в романі? Гра у віру написаного, коли Достоєвський заявляв, що не може бути світлого будинку майбутнього, якщо в його підземеллі є хоча б одне, безвинно загублене життя? Він пророкував: кривда з небес може увійти в дім. Людина має відповідати за свої вчинки. Карамазов, перед тим як прийти до усвідомлення совісті, заявляє: «А відповідати перед ким?» І розуміє: насамперед — перед самим собою!

Федір Достоєвський великий і тим, що у своє століття, яке більш-менш боялося Бога, показав: є такі й при Богові, яким усе дозволено. Кажучи про сьогоднішнє народне існування (катівні, убивства за ідеї й т. д., і т. п.), Федір Достоєвський на реальних історичних фактах показав би, що у світі нині робиться. По кісточках розібрав би ще раз «Катехізис революціонера» (або «революціонерів»-партійців). Адже нині в партіях свої катехізиси. «Наша справа — страшна, — говорилося тоді в цих нелюдських статутах-беззаперечниках. — Немає меж кордонів, вона всюди руйнівна...» А нині? При розподілі ще зовсім не розкраденого добра, зробленого руками великого народу й у війну, і до війни, і в повоєння, і нині..., при піднесених катехізисах?.. Що обіцяють вони? Страшно, панове!

Ми бачимо нині «Бісів» Достоєвського-молодшого, які прийшли для свого диявольського стрибка, на кожному кроці. Уже заклик і до крові! Тим більший розмах! Так, він передбачав і наше століття. Століття жорстокості. Людиноненависництва. «Великих переділів». Всесильної помсти.

Генії завжди пророки.

Володимир ЮГОВ,

лауреат літературних премій імені В. Короленка, І. Буніна, О. Фадєєва, В. Пікуля, «Гілка золотого каштана», ін.; нагороджений медаллю «Золота фортуна» (Міжнародний академічний рейтинг популярності) і Золотою медаллю української журналістики.

Січень 2010 р.

Знімки з ілюстрацій книг Федора ДОСТОЄВСЬКОГО.

***P. S.** Внесок братів Достоєвських у вітчизняну й світову літературу бездонний. Крім усього, справжня книга — це безцінний товар. Вони й тепер, Михайло і Федір, несуть багатьом державам прибуток, не кажучи вже про безцінність їхнього Слова для очищення душі людства.*

У кожного мого читача з радянською освітою, сподіваюся, є й двотомник Михайла, і якесь зібрання творів Федора. У мене — дванадцятитомник. Тоді ми стояли в чергах за ним. Я його бережу — як зіницю ока. Тут немає поганих оповідань. Подобається дуже, але буває й не зовсім. «Бедные люди», «Белые ночи», «Бесы», «Братья Карамазовы», «Вечный муж», «Дядюшкин сон», «Записки из Мертвого дома», «Записки из подполья», «Игрок», «Идиот», «Крокодил», «Кроткая», «Мальчик у Христа на елке», «Неточка Незванова», «Подросток», «Преступление и наказание», «Село Степанчикова и его обитатели», «Скверный анекдот», «Сон смешного человека», «Униженные и оскорбленные»…

Вони, ці його вигадані словосполучення, складені по поличках, читаються й читаються. Бо їх писав чарівник-геній. Він уболівав за вигадане. Щоб воно лікувало людство від зла й ненависті.

До нашої землі, потоптаної страшною брутальністю верхніх поверхів, хоч як дивно, слова братів Достоєвських мають особливу теплоту й ласку. Я вже писав років п'ятнадцять тому в «Літературну Україну» про Федора Достоєвського, де йшло використання свідчень дочки Федора про рід, який зародився тут, у нас.

Отже, слово Любові Федорівні Достоєвській, дочці письменника (1869—1926) (Виступала в літературі як белетрист (оповідання та повісті) — «Емігрантка», «Хворі дівчата»: спогади про батька вийшли в Мюнхені в 1921 році в скороченому російському перекладі: «Достоевский у изображении его дочки Л. Достоевской, Москва-Петербург (1922 г.)»: «… Коли мої предки покинули темні ліси й в'язкі болота Литви, вони були, напевно, осліплені світлом, квітами та еллінічною поезією України; їхня душа була зігріта південним сонцем і вилилася в поезії».

У їхньому литовському роді був і поет, який написав «Покаянну пісню», вона побачила світ у «Богословнику» наприкінці XVIII ст. на Волині. Прізвище Достоєвських пішло від імені земельної вотчини в Пінському повіті між річками Піною і Япольдою. Тут дарована їм грамота на село Достоєве 1508 року…

І тепер радію, що знайшов тоді чудові твори Любові Достоєвської! До крику в душі шкода, коли в нас, в Україні, багатства спогадів про цю дивовижну землю лежать у холоді й забутті віків.

В. Ю.

Федір Достоєвський великий і тим, що у своє століття, яке більш-менш боялося Бога, показав: є такі й при Богові, яким усе дозволено

Криниця для спраглих

Саме так дедалі частіше визначають роль столичного видавництва «Криниця» у наповненні вітчизняного ринку потрібною літературою з різних сфер суспільного життя

Це визначення підтвердила і нещодавня презентація в Київській міськраді чергового видання «Криниці» — довгожданого альбому-фоліанта **«На межі II— III тисячоліть. Художники Києва. Із древа життя українського образотворчого мистецтва. Живопис. Графіка. Скульптура».** Упорядник В. Л. Андрієвська. Книга викликала жвавий інтерес не лише людей, наближених до українського мистецтва. Бо окрім численного корпусу київських художників тут можна було побачити народних депутатів, представників дипкорпусу, колекціонерів.

Ще б пак: перенасичена всілякими авангардистськими «ізмами», Європа вже давно нишпорить по наших вернісажах і досить вигідно скуповує роботи українських майстрів. Навіть маловідомих, коли надибує на їхні оригінальні твори, котрі спонукають до співпереживань, зачаровують українським самобутнім дивосвітом.

Емоції того вечора узагальнив і висловив президент Академії мистецтв України, ректор НАОМа Андрій Чебикін. Двотисячна армія художників, наголосив він, вітає появу унікального видання і дякує видавництву «Криниця», його творчому колективу і передусім директору Леоніду Андрієвському та автору-упоряднику Вікторії Андрієвській за велику і копітку роботу, що стане тепер надбанням усієї української культури.

Свято змигнуло — знову настали будні. Але пройдене до нього ще довго стоятиме перед очима як досвід, що породить нові проекти.

...У тісній майстерні під горою, на якій владарює Михайлівський Золотоверхий собор, тьмяно горить лампочка, висвітлює художнє начиння.

— Тільки наприкінці 2008 року закінчилася боротьба за виживання. Бути тут чи не бути... майстерні художника — муляло комусь око, — скрушно говорить господар — лауреат Шевченківської премії Леонід Андрієвський. — Хіба це умови для повноцінної роботи? Кілька разів були спроби відібрати і це невеличке приміщення... Довелося боротися... Як і всім столичним мистецьким закладам... Нарешті вдалося зробити хоч якийсь косметичний ремонт та щось із наявного повісити на стіни. Так хочеться, щоб було багато світла і простір. Щоб кожного разу не знімати роботи зі стін. Усе має бути стабільним, закоріненим. Щоб душа раювала від творчості.

«Невже досі вона не нараювалася?» — охоплюю подумки зроблене митцем, ім'я якого ще наприкінці 60-х років минулого століття спалахнуло яскравою зіркою на теренах видавничої справи. Він прийшов до неї не з акварелей (у Художній інститут після служби в армії не пробився), але із самобутнім баченням художнього оформлення кожної книжки, за що поперхав такий майстер цієї справи як Георгій Якутович назвав його «хуліганом у книжці», а згодом не міг натішитися його роботами.

Оцінюючи доробок Л. І. Андрієвського за 20 літ, його колега і професор Української академії мистецтв Юрій Белічко ще на порозі 1996 року писав: «Серед митців, для яких книга стала об'єктом творчості і натхнення, а власний творчий доробок є вагомим внеском у художню скарбницю сучасності, слід назвати і члена Спілки художників України, заслуженого художника України, дипломанта багатьох конкурсів, лауреата Державної премії України імені Т. Г. Шевченка Леоніда Івановича Андрієвського».

Відзначаючи особливості творчої манери митця, Ю. Белічко наголосив: «Його принциповість у колі колег створила йому імідж неуживчивої, самозакоханої, непоступливої особи. Але насправді це є впевненість у своїй правоті, вивірена копіткою працею, підтверджена шуканнями. І тому, коли видавництва потребували неординарних рішень, а так було, коли наспівали відповідальні або ювілейні видання, знову зверталися до Л. Андрієвського».

Доробок Л. Андрієвського, продовжує цю думку Юрій Белічко, безперечно, є вагомою часткою загального розвитку книжкового мистецтва в Україні 70—90-х років і незаперечним виявом його творчої обдарованості. Він завжди обирав для себе найвищу планку. Тому оформлені ним видання, маючи всі ознаки національної своєрідності, української ментальності, далекі від будь-якого провінціалізму, впевнено стають у ряд з найкращими досягненнями у світовому книжному мистецтві. Цей висновок небезпідставний, він зроблений з досвіду регулярної участі України у міжнародних виставках-ярмарках книги...

Отже, він давно здобув визнання і славу. Але не зупинився на досягнутому — надумав налагодити повний цикл видавничої справи, щоб у власному баченні супроводжувати всі етапи народження книжки. І 1998 року разом із Валерієм Михалком, одним із керівників підприємства «Ремонтник» та під його надійним дахом заснував видавництво «Криниця». Точніше, відродив таке, бо українське видавництво з цією назвою діяло в Києві у 1911—1921 роках. І намітив курс: видавати книги з української культури і духовності, історії, мови, літератури, а особливо найзначимішого для всіх українців — Шевченкіани.

За неповних 12 літ у світ випущено понад 100 книг різного характеру: словники, навчальні посібники, довідкова, дитяча, художня, наукова, науково-популярна, мистецька, історична література.

Кожне видання «Криниці» — помітне явище в українській культурі.

— Дай, Боже, кожному зробити стільки, як Ви за сорок літ художнього оформлення найрізноманітніших видань, — намагаючись відвернути митця втіхою від суворої буденності, що залягла в кутках і за вікном його майстерні. — **Лише видавнича справа «Криниці» чого варта. Презентація «Художників...» це яскраво засвідчила.**

— То правда, — погоджується господар. — Але презентація — то був парад..., як нагорода за зроблене. Багатолюдний, ефектний, від чого не можна було не розчулитися. І десь за горизонтом залишилися минулі багаторічні клопоти.

Але ми все подолали, хоча був момент, коли опускалися руки. Допомоги — нуль. Почали повертати авторам матеріали. Та як же це так, дивувалися колеги, невже держава не зацікавлена в такому виданні? Невже воно не має права вийти за якоюсь із програм? І тут я хочу особливо підкреслити відповідальність і взаєморозуміння керівництва Генеральної дирекції з обслуговування іноземних представництв, а саме її керівника Павла Кривоноса, який пройнявся нашими проблемами, зрозумів важливість узагальнення обширів українського мистецтва на зламі двох тисячоліть, його пропаганди за рубежем і, зайнявши державницьку позицію, звернувся до київської влади за підтримкою.

— Певно, цей випадок із такими довголітніми митарствами — виняток? Усе-таки робите важливу загальноукраїнську справу.

— Так, але такими «винятками» встелені всі роки нашої роботи.

— Щойно Ви згадали про державну програму видання суспільно важливої літератури «Українська книга». Щось не спрацьовує?

— Знаєте, ці програми складають і затверджують під відповідні на це бюджетні кошти живі люди. До них надходить безліч прохань від іменитих та авторитетних. Кому ж не відомо, наскільки живучий принцип «Свій до свого по своє». Звичайно, ми теж беремо участь у цій програмі, але, на наш погляд, цього недостатньо, бо ще не втілили в ній усі вагомі, актуальні наші видавничі плани.

Є книги, за які голосують бібліотекарі: «Дайте!». А вони не видаються — закупівля не спрацювала. Натомість з'являються видання, які могли б профінансувати зацікавлені в тому автори чи їхні спонсори. Чи просто могли б почекати до кращих часів. Спрацьовують якісь сили... Хтось когось підсаджує...

— А як нині поживає серія «Бібліотека Шевченківського комітету»?

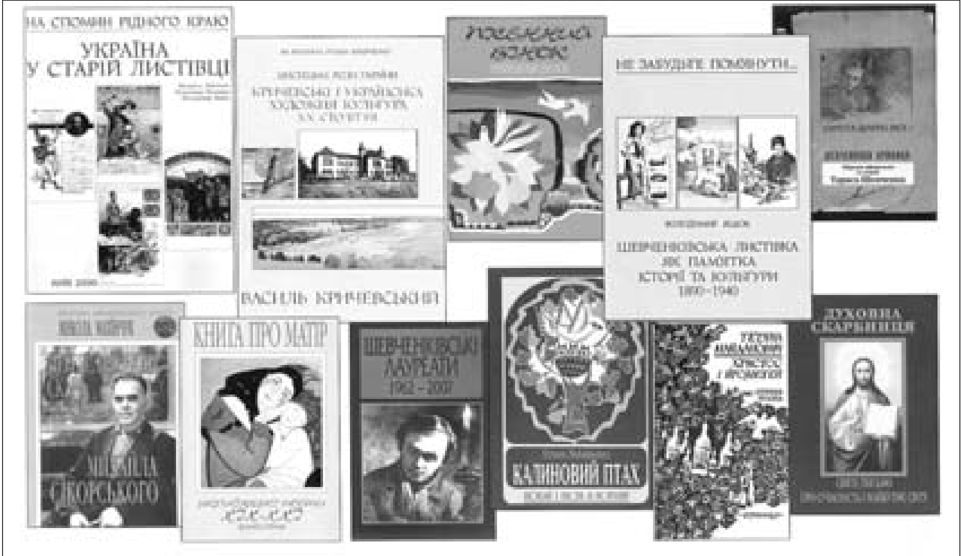
— Сумно про це говорити, але ніяк. У минулі роки (з 2002-го) з'явилося 50 видань. Не всі вони рівноцінні, але справа рухалась. А торік у «Бібліотеці Шевченківського комітету», кажуть, не вийшло жодної книжки. А кого винити? Державний комітет з телебачення та радіомовлення України, який відповідає за цю сферу, торік отримав фінансування на 27 мільйонів гривень менше, ніж позаторік. Це не моя арифметика. Про це сказав на львівському Форумі видавців голова Комітету з національної премії України імені Тараса Шевченка Микола Жулинський, скрушно додавши: на урядовому, державному рівні сьогодні ніхто не говорить про інвестиції у книговидавничу сферу. Уряд рятує банки, але не видавництва.

— От Ви згадали про львівський Форум видавців та стурбований голос Миколи Жулинського. Але там же, у Львові, відповідаючи на запитання кореспондента «Літературної України», Микола Григорович сказав «найкращі слова про українських видавців, які знаходять можливість давати життя українській книжці й приваблювати читача до такої книжки». Певно, він мав на увазі й «Криницю»?

— Можливо. Бо робимо все, щоб не замулилося наше чисте джерело. На державу надіємось, але й самі крутимось. Такий час. Шукаємо партнерів для співпраці. На жаль, це важко дається. Але тут я хотів би зупинитися на виставках-форумах ось у якому аспекті. Мені здається, що це важливо. Хоча... Переглядаючи пресу, дивлячись і слухаючи теле- та радіопрограми, доходиш висновку, що комусь дуже хочеться звести подію книжкових виставок до таких собі «шоу»-презентацій, зустрічей і т. д. Тобто інформація про будь-яку виставку рясніє як на початку, так і по завершенні, по-перше, одними і тими прізвищами, — чи українськими, чи зарубіжними, часто посередніми, а по-друге, що дуже обурює, це замовчування справжніх, саме українських, новинок на книжковому олімпі, які завжди є і представлені чи державними, чи приватними видавництвами. Як можна було не помітити таких книг як, скажімо: «На спомин рідного краю. Україна у старій листівці» (2000), В. Рубан-Кравченко «Мистецькі роди України. Кричевські і українська культура ХХ століття. Василь Кричевський» (2004), В. Яцюка «Не забудьте пом'янути... Шевченківська листівка як пам'ятка історії та культури 1890-1940» (2004, 2008). І це тільки кілька книг «Криниці». Інші видавництва теж не завжди повноцінно представлені. І це, мабуть, головна причина. З цього випливає все інше.

— Отже, мала надія на згаданий форум та інші книжкові ярмарки?

— Вони насправді потрібні. І ми щорічно буваємо на оглядинах у Києві, Львові, Харкові та інших містах. Спасибі організаторам цих дійств. Але не треба переоцінювати роль форумів. Там постійно «здіймають хвилі» одні й ті самі автори та видавці — їхні розкрутники. Береш потім у руки пресові матеріали з тих оглядин і бачиш у них постійну обойму, як висловився один письменник, «каліфорнійських хлопчиків», у яких, на жаль, не проглядається справжня українська душа.

Видання «Криниці» відомі в усьому світі.

— Ну, ще ж не перевелася і серйозна критика. Я надибав у матеріалах критичну оцінку продукції тих «хлопчиків». І того ж Форуму видавців у Львові.

— Я теж надибував. Але то своєрідний піар. Не треба забувати особливості нашого часу: кого критикують, на того і попит зростає. Форуму видавців не вистачає справжнього — глибокого — дослідження: що в нас є і чого бракує. Але це не вина організаторів форуму. Названі наші найзнаковіші видання ми дарували і провідним і відомим у державі людям. Результат: жодної згадки про те, що ось Україна видала такі книги — ні у виступах, ні в пресі. Не кажу вже про бодай скромну рецензію. Саме про це у нас не заведено говорити. Про що завгодно, тільки не про досягнення. А вони є. Більшість видавництв долають різні бар'єри, перешкоди і видають достойні книги. Справжні українські видавництва не опустили планку, не опустилися до масового непотребу.

— Кажуть, можна заявити про себе і через участь у книжкових конкурсах.

— Ми просто не беремо участі в будь-яких конкурсах. Немає часу, зайвих людей, які б цим займались. А самі організатори спеціальних конкурсів не відстежують процес появи по-справжньому вагомих видань. Для нас головна винагорода — це визнання наших видань в Україні та світі, на міжнародному рівні. Так, наприклад, наші видання: «Переяславський скарб Михайла Сікорського» і «Лоно Дунаю» отримали міжнародні премії.

— І все-таки «Криницю» знають, до неї тягнуться автори.

— Так. Про це свідчить кількість видань, знаних не лише в Україні. До нас тягнуться не тільки українські автори, а й відомі зарубіжні колеги. Скажімо, коли ми презентували «...Україна у старій листівці» у Київському представництві ООН, на тому дійстві було багато зарубіжних гостей. І заокеанський знавець таких видань Вільям Морган сказав: «Я знаю всі подібні видання у світі, але те, що зробила Україна, аналогів не має». Тож «Листівка» і розійшлася по світу як раритетне видання.

Авторів теж не бракує. Приходять і зі своїми «есеями». Але, пройшовшись видавничими коридорами і побачивши на стендах нашу продукцію, дехто утримується видавати у нас ті «есеї». Хоча й гроші мають. Та й ми не дуже заманюємо до себе з подібною продукцією.

— А вам би не завадили їхні грошики. Все-таки інвестори...

— Ні, ми на бульварщину гроші не беремо. Краще мати справу з кимось солідним.

— З банками ?

— Банківські кредити теж малодоступні для нас. Кілька років тому були різні пропозиції: «Давай проект і отримаєш суму». Отримати можна. Але ж банки хочуть мати навар за короткий термін. А видавцям кредит потрібен на десять років хоча б. Солідний та оригінальний проект за рік не підготувати. А що-небудь готове видавати не хочеться. «Криниця» каламутної води у світ не випускає. А коли пропонуємо банкам спільний проект, вони про це і слухати не хочуть.

— Нещодавно на одній з солідних нарад з видавцями йшлося про російський досвід інвестування у книговидавничу справу. Ви там щось почерпнули?

— Звичайно, почерпнув... Утішного мало. Російські інвестиції — це де бізнес і політика дуже пов'язані. Бізнес на основі довгострокових кредитів. А політика — то завоювання інформаційного простору. Це справді державна політика. А в Україні така відсутня. Тож ми із заздрістю поглядаємо у бік сусідів, де видавці мають державні преференції і за рахунок дешевої продукції вільно почуваються і на нашому ринку. Нам би їхні умови. Але знову-таки питання: а чи могли б ми скористатися такими умовами? Коли в державі, як у байці Крилова «Лебідь, рак і щука». Кожен тягне у свій бік. Саме це і є головна загроза будь-якій справі. А особливо побудові Незалежної України.

— Згадану нараду, певно, й збирали для того, щоб якось допомогти вам, видавцям?

— Саме таку мету і ставили організатори, але... За останні роки відбулося стільки подібних нарад... Суцільна риторика. Час уже не говорити, а створювати законодавче поле, конкретну модель інвестування в українське книговидавництво і чітко визначити державницьку політику у проведенні нашої книги до читача через розгалужену і самодостатню сферу книгорозповсюдження.

— Багато років мусолиться, зокрема, і проблема ПДВ у книговидавничій справі...

— Я б облишив ці розмови. ПДВ ні в якому разі не можна «повертати». Цей податок сидить і в поліграфії, і в матеріалах — обтяжує і так значну собівартість реальної книжки.

— А щодо взаємин з реалізаторами книги...

— Це ще один наш головний біль. Наші взаємини на практиці складаються з багатьма ризиками. Звичайно, саме для нас, видавців. Віддавши книгу на реалізацію, часто не знаєш, чим усе закінчиться. Неповернення коштів — хронічна практика. Інколи, завдячуючи саме судовим рішенням, дещо повертаємо, а інколи навіть суди не допомагають. Бо деякі з них часто на боці шахраїв. Нещодавно ми втратили кілька тисяч. Дали на реалізацію купу книжок. І не одержали ні грошей, ні повернутих книг. Бо фірма самоліквідувалася... Стосунки видавців і розповсюджувачів — це не проблема тільки самих видавців. Цю справу має контролювати держава. Законодавчо. І щодо фірм, і щодо приватних розповсюджувачів. Що ще цікаво? Таких колізій, як правило, з російськими книгами, на території України майже не відбувається.

— Долаючи всі перешкоди, «Криниця» не стоїть на місці. Що там, на горизонті?

— Планів багато і видавничий портфель не порожній. От видали «Художників» і думали до цього більше не повертатися. А тепер уже є нові намітки. Та й життя підказує, що треба. Вже давно працюємо над продовженням серії «Мистецькі роди України...». Насамперед мова про унікальний рід Кричевських. Видали про замовчуваного радянською владою Василя Кричевського. А його брат Федір Кричевський був не менш талановитим і знаним до революції художником. Василь свого часу емігрував за кордон, а Федір залишився, повіривши радянській владі. Навіть співробітничав з нею. Але більшовики знали, з якого він роду, тож останні роки його життя були дуже важкими. Так і пішов у безвість. Завдячуючи авторові — Валентині Рубан-Кравченко, повертаємо ім'я Федора Кричевського Україні.

На підході книга про львівського скульптора, лауреата Шевченківської премії Еммануїла Миська.

Є й інші намітки. Але про них незабаром розкажуть наші нові видання.

— Дякую за розмову. Хай «Криниця» повниться цікавими книжками.

— Спасибі й вам. А читачів «Голосу України» хочу запевнити: ми вас порадуємо саме такими виданнями.

Розмову вів
Микола МАХІНЧУК,
заслужений журналіст України.

Форуму видавців не вистачає справжнього — глибокого — дослідження: що в нас є і чого бракує

Табло Олімпіади. 25 лютого.

Гірськолижний спорт. Гігантський слалом. Жінки. **1. Вікторія Ребенсбург (Німеччина) — 2:27.11;** 2. Тіна Мазе (Словенія) — +0.04; 3. Елізабет Гергль (Австрія) — +0.14 **...44. Богдана Мацоцька (Україна) — +14.87.**

Фрістайл. Чоловіки. Акробатика. **1. Олексій Гришин (Білорусь) — 248.41.** 2. Джерет Петерсон (США) — 247.21. 3. Лю Чжунцін (Китай) — 242.53.

Хокей. Жінки. Фінал. **Канада — США. 2:0 (2:0, 0:0, 0:0).** Матч за третє місце. **Фінляндія — Швеція. 3:2 ОТ (0:0, 2:1, 0:1, 1:0).**

Лижі. Жінки. Естафета 4х5 км. **1. Норвегія — 55:19.5;** 2. Німеччина — +24.6; 3. Фінляндія — +30.4 **...14. Україна (Тетяна Завалій, Катерина Григоренко, Марина Анцибор, Валентина Шевченко) — +4:06.2.**

Фігурне катання. Жінки. **1. Кім Ю На (Південна Корея) — 228.56;** 2. Мао Асада (Японія) — 205.50; 3. Джоанні Рошетт (Канада) — 202.64.

Овєчкіна викликали на дуель

Лідер збірної Росії з хокею Олександр Овєчкін ударив по відеокамері вболівальниці збірної Росії. Дівчина спеціально прилетіла за океан, щоб підтримати хокейну команду на Олімпіаді, повідомляє **lifenews.ru.** І отримала ось таку «подяку» за вірність.

Після чвертьфінального матчу з Канадою, котрий росіяни провально програли (3:7), дівчина чекала своїх кумирів біля входу в «Російський дім». Овєчкін у цей момент пересувався коридором «дому». Але побачивши камеру, 100-кілограмовий хокеїст стрімко попрямував до тендітної вболівальниці, почав грубо видирати в неї апарат для зйомки і зламав його. У результаті «спілкування» у дівчини з'явилися синці.

Оригінальною і по-справжньому чоловічою була реакція на подію одного мешканця Уфи. Через згаданий сайт він офіційно викликав Овєчкіна на дуель.

Фаворит завершив виступи

Футбол. Ліга Європи. 1/16 фіналу. Матчі у відповідь. 25 лютого. «Ювентус» (Італія) — «Аякс» (Нідерланди). 0:0 (перший матч — 2:1). «Хапоель» (Ізраїль, Тель-Авів) — «Рубін» (Росія). 0:0 (0:3). «Вольфсбург» (Німеччина) — «Вільярреал» (Іспанія). 4:1 (2:2). «Уніря» (Румунія) — «Ліверпуль» (Англія). 1:3 (0:1). «Рома» (Італія) — «Панатінайкос» (Греція). 2:3 (2:3). «Валенсія» (Іспанія) — «Брюгге» (Бельгія). 3:0 (0:1). ПСВ (Нідерланди) — «Гамбург» (Німеччина). 3:2 (0:1). «Фенербахче» (Туреччина) — «Лілль» (Франція). 1:1 (1:2). «Вердер» (Німеччина) — «Твенте» (Нідерланди). 4:0 (0:1). «Андерлехт» (Бельгія) — «Атлетік» (Іспанія, Більбао). 4:0 (1:1). «Марсель» (Франція) — «Копенгаген» (Данія). 3:1. (3:1). «Зальцбург» (Австрія) — «Стандард» (Бельгія). 0:0 (2:3). «Спортинг» (Португалія) — «Евертон» (Англія). 3:0 (1:2). «Галатасарай» (Туреччина) — «Атлетіко» (Іспанія). 1:2 (1:1). «Бенфіка» (Португалія) — «Герта» (Німеччина). 4:0 (1:0).

«Шахтар» (Україна, Донецьк) — «Фулгем» (Англія, Лондон). 1:1. Голи: Гангеланн, 33, Жадсон, 69. **Перший матч — 1:2.**

«Шахтар»: П'ятов, Срна, Гюбшман (Кравченко, 46), Кучер, Фернандінью, Жадсон, Ілсіньо, Адріано (Гладкий, 76), Вілліан (Коста, 53), Рац, Ракицький. **Тренер** — Мірча Луческу.

«Фулгем»: Шварцер, Келлі, Гангеланн, Бейрд, Геро, Мерфі, Дафф, Гьюз, Етугу, Замора (Ельм, 72), Девіс (Ріісе,89). **Тренер** — Рой Годжсон.

Вилучено Мерфі, 90+4.

Рефері — Свейн Моен (Норвегія).

Донецьк. «Донбас Арена». 47509 глядачів. 0 градусів.

У 1/8 фіналу зустрінуться (11 та 18 березня): «Гамбург» — «Андерлехт». «Рубін» — «Вольфсбург». «Атлетіко» — «Спортинг». «Бенфіка» — «Марсель». «Панатінайкос» — «Стандард». «Лілль» — «Ліверпуль». «Ювентус» — «Фулгем». «Валенсія» — «Вердер».

На жаль, з дистанції зійшов єдиний наш представник в єврокубках. Шкода, бо «Шахтар» справедливо вважався фаворитом змагання.

Суперечка Даріо Срни («Шахтар») і Золтана Геро («Фулгем»).

На післяматчевій прес-конференції тренер лондонської команди **Рой Годжсон** був у гарному настрої.

Ярослав Ракицький, котрий часто турбував воротаря гостей. Але марно...

— Справді, ми відчули тиск, — погодився він. — Але наша команда показала високий клас. Було важко, але ми з цим впоралися. Здавалося, що нашого голкіпера постійно випробовують. Особливо багато було ударів з дальньої відстані. Добре, що Марк Шварцер з усім цим впорався. Кілька слів хотілося б сказати донецьким уболівальникам. Ви можете пишатися своєю командою, тим стадіоном, котрий у вас є. Не засмучуйтесь і не сердьтесь на свою команду...

Мірча Луческу намагався дати об'єктивну оцінку події:

— Складно коментувати гру, у якій ми подали 17 кутових, а суперник жодного, ми завдали 10 ударів у створ, а вони — лише один... Коли підіймаєшся на такий рівень, виступаєш у Лізі чемпіонів чи у Лізі Європи та дієш неграмотно у якомусь епізоді, то це відразу карається. Ми передбачали: єдиний варіант, який вони можуть застосувати, щоб забити, — наш фол на флангі. І як наслідок — ми приведемо до свого карного майданчика високих на зріст суперників. Так і вийшло. Хочу сказати, що ми грали проти добре організованої команди. Видно, що вона виступає у сильному чемпіонаті. Футболісти знають, як захищати той рахунок, який для них прийнятний для проходження далі.

За традицією не забув тренер і про арбітраж.

— Коли я тренував бухарестське «Динамо», ми зустрічалися з «Андерлехтом». У них грали семеро нідерландців, їхній тренер Мос — також нідерландець. Хто були судді? Вгадали. То були теж нідерландці. За мою тренерську кар'єру мені жодного разу не трапився румунський рефері. Цікаво, хто призначає арбітра-норвежця обслуговувати матч команди, у якій троє норвежців? Вони вийшли на поле, обіймаються, розмовляють. Нам не призначили рефері ані чеха, ані хорвата, ані поляка. Мені дуже не сподобалося, як рефері тлумачив гру...

— Пане Луческу, «Шахтар» купує якісних півоборонців. Але у нападі, крім Адріано, інших варіантів немає. Він може зіграти добре, а може — як цього разу. Чи не вважаєте, що варто купити форварда, який відповідав би рівню півоборонців?

— Маєте рацію. Але купувати нападника-іноземця зараз немає сенсу. Якщо наступного року буде ліміт на п'ять футболістів, то доведеться шукати місце для українського форварда. Я давно чекаю, що Гладкий покаже той рівень, який нам потрібний. Стосовно наших придбань, то, скажімо, Дуглас, Тейшейра — насправді гравці високого рівня. А от дехто з бразильців, котрі давно в команді, либонь, розміркооують над тим, щоб піти. Варто готуватися до цього. Але стиль нашої гри мінятися не буде. Він достатньо видовищний і приємний для всіх...

Фото ФК «Шахтар».

Порахуймо перемоги і чужі гроші

Американка Вінус Вільямс після перемоги на турнірі в Дубаї стала найтитулованішою з нині граючих тенісисток планети. Вона виграла 42 турніри серії WTA в одиночному розряді.

Вільямс випередила бельгійку Жюстін Енен, у якої 41 титул. Третє місце з нині активних гравчинь у молодшої сестри Вінус — Серени — 36 турнірів. Іще одна бельгійка і екс-перша ракетка світу Кім Клейстерс має 35 таких влучень і йде четвертою. Замикає «чудову п'ятірку» цього своєрідного рейтингу росіянка Марія Шарапова (21 перемога). Однак абсолютний рекорд належить легендарній американці Мартіні Навратіловій — 167 виграних турнірів!

А от у плані зароблених призових немає рівних Вільямс-молодшій. На її рахунку 30 491 460 доларів. Це найкращий показник в історії жіночого тенісу. У Навратілової «тільки» 21 626 089 доларів. Вінус заробила 25 770 036, Жюстін Енен — 20 352 606 доларів призових протягом кар'єри.

На знімку: найбагатша і найтитулованіша — сестри Вільямс.

Фото з архіву «Голосу України».

Чорноморсько-балтійське протистояння

Теніс. Свій наступний матч Кубка Девіса у Першій Євро-Африканській зоні збірна України проведе 5—7 березня у Дніпропетровську проти національної команди Латвії. Вже відомі склади, в яких збираються виступати суперники.

Україна. Сергій Стаховський, Ілля Марченко, Сергій Бубка, Іван Сергеєв. **Капітан** — Орест Терещук. **Латвія.** Андіс Юшка, Денис Павловс, Карліс Лейнієкс, Артурс Казуєвс. **Капітан** — Гіртс Дзелде.

Кличко пішов на розлучення

Бокс. Після дворічного співробітництва з «К2 Іст Промоушнз» Віталій Кличко вийшов зі складу її засновників. Про це позавчора на прес-конференції у Києві повідомив власник компанії Вадим Букхалов. «Віталій Кличко відмовився від своєї частки у «К2 Іст Промоушнз» і на даний момент єдиний її власник — я. А назва компанії найближчим часом зміниться».

Пан Букхалов повідомив, що причини виходу Віталія Кличка йому відомі, але називати їх відмовився. «Розмови про можливий розрив йшли ще в кінці минулого року, але я сподівався, що вони так і залишаться розмовами. Проте на початку лютого Віталій сказав мені про своє рішення. Стосовно мотивів, то буде коректніше, якщо він озвучить їх сам. Адже це було його одноосібне рішення. Кличко-старший, по суті, поставив мене перед фактом. Наскільки мені відомо, Віталій планує зайнятися промоутерською діяльністю в Україні», — повідомив Вадим Бухкалов.

За його словами, контракти боксерів залишаються в силі. Виняток становлять лише суперважковаговик Олександр Устінов, у якого ексклюзивний контракт з Кличком, і декілька молодих, маловідомих боксерів, які лише нещодавно почали професіональну кар'єру. «Заур Байсангуров, Юрій Нужненко, Вячеслав Узелков, Сергій Федченко, Максим Бурсак, Валерій Бражник та інші залишаються зі мною» — відзначив промоутер.

Водночас він розповів, що нині веде пошук нових партнерів. Насамперед були відправлені пропозиції про співпрацю колишнім партнерам «К2 Іст Промоушнз» — телеканалу «Інтер» і торговій марці «Немірофф». «Якщо ці компанії відмовляються від співпраці, розглядатиму інші пропозиції, — сказав власник компанії. — Професіональний бокс в Україні тепер має такі рейтинги, що, упевнений, ми дуже швидко знайдемо нових партнерів».

Він також повідомив, що найближчим часом вирушить до Європи, а потім до США на перемовини з найвідомішими промоутерами стосовно майбутніх боїв боксерів своєї компанії.

Сергій МЕЛЬНИК.

КУРІНЬ

№ 36 (4786) СУБОТА, 27 ЛЮТОГО 2010

У неділю в західних областях пройдуть дощі. У Карпатах і на Закарпатті місцями сильні опади. На решті території без істотних опадів. Температура повітря вночі 0—5 градусів морозу, в східних областях і на півночі Лівобережжя 4—9 градусів морозу, в західних областях і на крайньому півдні — від 2 градусів морозу до 3 тепла, на Закарпатті та Південному березі Криму до 6 градусів тепла. Вдень 0–5 градусів тепла, у південних і західних областях +3–8, у Криму й на Закарпатті — до +11.

ЦЬОГО ДНЯ, 27 ЛЮТОГО

1875. Народився Володимир Філатов, видатний офтальмолог і хірург. У 1936-56 рр. очолював створений з його ініціативи Одеський НДІ очних хвороб, який нині носить його ім'я.

1900. Засновано німецький футбольний клуб «Баварія». Нині одна з найсильніших команд світу.

1917. Лютнева революція в Росії.

1932. В УРСР утворено Вінницьку, Дніпропетровську, Київську, Одеську та Харківську області.

1945. Народився Даніель Ольбрихський, польський актор театру і кіно.

КАРИКАТУРИСТ ПРОДОВЖУЄ ТЕМУ

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

Коли ж?

(Жартома і всерйоз)

Кортить мені спитати,
Коли гримить луна:
Це факт, що в сорок п'ятім
Скінчилася війна?
Задумайтесь на мить ви,
Що коїться у нас.
Ідуть якщо не битви,
То бійки повсякчас.
Нам не до танців, люди,
І не до пирогів,
Якщо і скрізь, і всюди
Ми бачим ворогів.
Хай чубляться солдати
(В них завелись «діди»).
Чом б'ються депутати
На сесії завжди?
Тож мовиться не всує,
Що в нас воєнний стан:
Зі злиднями воює
Щоденно ветеран.
Воюють бургомістри
І генсекретарі,
І клерки, і міністри,
І навіть школярі.
Сказав би батько Сталін
(Він помилявсь хіба?):
Це класова і далі
Триває боротьба.
А щойно вибухає
Борня за булаву,
Війна переростає
У справжню світову.
А де війна, там жертви.
Погляньте на екран:
Чи бачили сюжет ви
Без крові і без ран?
І чуються прокльони
У місті і селі,
І падають вагони,
І тонуть кораблі...
Коли ж (кричу я криком)
Закінчиться вона —
І довга, і велика
Вітчизняна війна?

Петро РЕБРО.

Лікнеп

Держава в нас відділена від народу.

Дефініція

Мистецтво народовладдя належить олігархам.

Можете перевірити

Сьогодні всім важко. Це вам підтвердить перший-ліпший відпочивальник на Сейшелах!

Отримуйте ордени!

Армія правоохоронців у нерівній борні зі жменькою злодіїв-мільйонерів успішно капітулювала!

Каста недоторканних

Попередження про те, що ти накрав мільйони, звільняє тебе від будь-якої відповідальності.

Марна справа

Що вибори дають людям? Та вже навіть по пакету гречки не дають!

Демприказка

Не портфель красить людину, а його наповнення.

Олександр ПЕРЛЮК.

ТЕЗИ Й АНТИТЕЗИ

Скільки б гидоти не виїхало з країни за кордон, залишкової мерзоти на всіх вистачить.

Думати про дітей і сім'ю — не красти для них, а вчити їх уміти думати про себе.

Після перемоги руками не махають, а судять переможців.

Не пізнавай людину, не пізнавши себе, — заплутаєшся.

Володимир ГОЛОБОРОДЬКО.

ДОШКА ПОШАНИ

Радість-бо яка!

Леонід Кучма, колишній Президент України (поздоровив В. Ющенка з днем народження):

— Вікторе Андрійовичу, бажаю вам здоров'я. Радий тому, що у вас з'явиться час осмислити, що ви зробили за ці роки в Україні.

Від чергового:

— А те, що зробили ви, ми навіть сьогодні осмислити до кінця не можемо! Бо ваші сліди вже затоптують послідовники!

Усі — на капусту!

Микола Азаров, народний депутат (Партія регіонів):

— Я от буквально вчора проїжджав повз Кабінет Міністрів по вулиці Садовій. І дивився на це з погляду майбутньої інаугурації й приїзду гостей. І звернув увагу, що навколо Кабміну гори брудного снігу. Якби біля мого будинку лежало стільки брудного снігу, як би я називався? Поганий господар.

Від чергового:

— О, ви ще не були в овочесховищах — там лежать гори брудної капусти.

Під білі рученьки

Сергій Тігіпко, недавній кандидат у Президенти (про свої перспективи стати Прем'єр-міністром при В. Януковичі):

— Найголовніше, я б сказав, під що ви мене берете?..

Від чергового:

— Під що, під що... Під хлопчика для биття!

Бо смердить

Ярослав Сухий, народний депутат, Партія регіонів (про народних депутатів від БЮТ, які не прийшли на інаугурацію Віктора Януковича у Верховній Раді):

— Мені, наприклад, їх було сьогодні шкода. Вони навіть у зал не прийшли. Так чинить тільки той, хто в школі у штанці накакав і соромиться зайти в клас, бо від нього смердить.

Від чергового:

— Ах, так от чому вас не було видно в школі в 2005 році на інаугурації В. Ющенка!

З вовками жить...

Віктор Матчук, новоспечений народний депутат від НУ-НС (про нових колег — депутатів Верховної Ради):

— Тут є і вовки, і жирафи, і крокодили — усякої тварі по парі. Господи, хоч би я цим не заразився. Може, марлеву пов'язку надіти?

Від чергового:

— Пізно! Ви вже в клітці!

Іграшка і Африка

Костянтин Бондаренко, директор Інституту проблем управління ім. Горшеніна:

— Розумієте, іноді дитина хоче якусь іграшку, але не знає, для чого вона їй. Вона може травмуватися цією іграшкою, може порізатися, ця іграшка може їй набриднути, але вона хоче — і край! От приблизно так само і Янукович. От він дуже ХОЧЕ президентське крісло, а для чого — ще не знає.

Від чергового:

— Як не знає? Пам'ятаєте, що казала про нього Ганна Герман: «Чорт! Він — як Африка!» Отож Янукович піде в Африку і скаже: «Чорт! А от і я!»

Бурулька 15-51

Леонід Черновецький, міський голова Києва:

— Звертаюся до всіх киян із проханням не бути байдужими і дзвонити мені особисто на 15-51, щоб повідомити про виявлені бурульки. Я обіцяю вам миттєву реакцію.

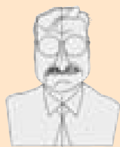
Від чергового:

— Тобто, ви особисто зберете всі бурульки, виставите на аукціон, а на вторговані гроші закупите рогатки для всіх небайдужих киян.

Мал. Вадима СИМИНОГИ, Миколи КАПУСТИ та Василя ФЛЬОРКА.

Чергував по «Куреню» Віталій СУДДЯ.

Редактор номера Віталій СУДДЯ.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2010 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. та 6,00 грн., для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15

Зам.16312

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

4820094010053